

15-9-77

వనిత

Bindu
Bindu

సెప్టెంబరు పదిహేను : 1977

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

భారత దేశంలో అన్నిటికన్నా అధికంగా అమ్మబడుతోంది

ఏ యితర డెటర్జెంట్ ఉతికే విజ్ఞ లేక బార్ తో పోల్చి చూచినా

లక్షలాదికి మక్కువైనది, వారు
నమ్మికతో చెప్పేది:
సూపర్ 777
డెటర్జెంట్ ఉతికే బార్

సూపర్ 777

హెచ్చు తెల్లదనం, తక్కువ ఖర్చుతో

ఎక్కువ కాలం వస్తుంది,
హెచ్చు తెల్లదనం నిస్తుంది;
సబ్బుతో పోల్చి చూస్తే ఇది మో
డబ్బును పొదుపు చేస్తుంది.

ప్రేమించేందుకు కావలసినది మనసేకాదు...మంచి,చెడతలైదుకాగలిగినవయసుకూడా!

అన్నపూర్ణా ఫిలింస్

ప్రేమలేఖలు

సులోచనారాణి నవల

నిర్మాత
దుక్కిసాటి మధుసూదనరావుబి.

దర్శకుడు
కె.రాఘవేంద్రరావుబి.ఎ.

కెమెరా:విక్టోరియా సాగితం:సత్యం
మాటలు:సత్యానంద్

సవయగ్

NVCR

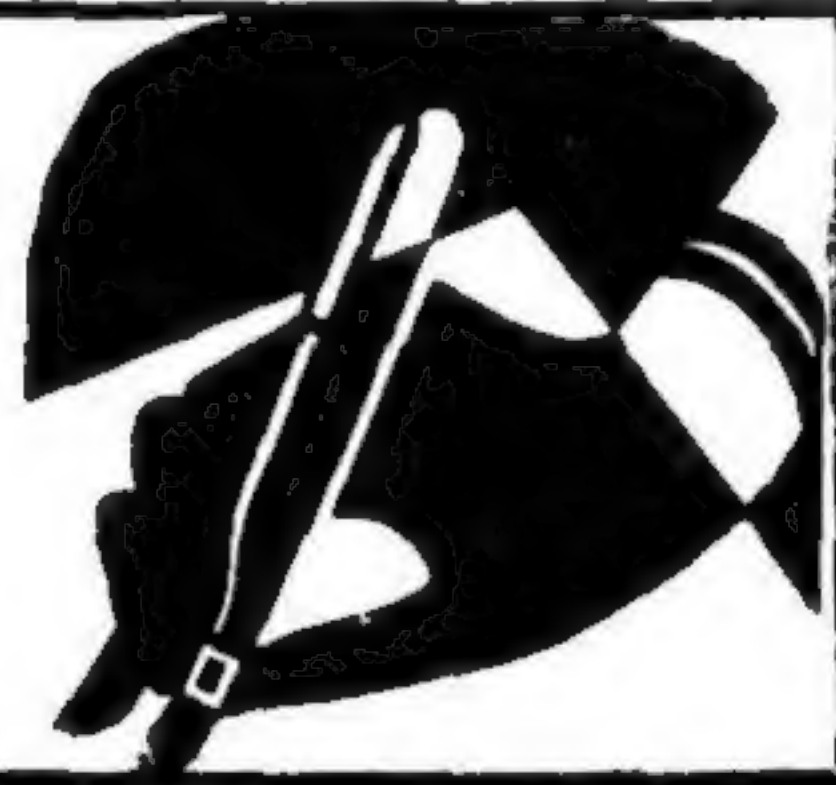
శ్రీరామ్

వనిత కొంతమంది వనితలకు మాత్రమే పరిమితమా? ప్రారంభంనుండి వనితను క్రమంగా చదువుతున్న వాళ్ళలో నేనూ ఒకదాన్ని. చాలా రోజుల్నుండి గమనిస్తున్నాను. అభిప్రాయాలు శీర్షికలో కొందరు వనితల పేర్లు మాత్రమే తరచూ కనిపిస్తుంటాయి. మిగిలిన వాళ్ళు వంసినా వాళ్ళకి అవకాశాన్నివ్వడం లేదు. అవిధంగా కాకుండా వనిత అందరికీ తగు అవకాశాన్నివ్వ గలదనీ, వనితపై మాకున్న సదాభిప్రాయాన్ని, నమ్మకాన్ని వమ్ము చేయదనీ ఆశిస్తాను. ఆగస్టు 15వ తేదీ సంచిక పెద్ద ఆకర్షణీయంగా లేదు. మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి మూడుపదులు నిండిన ఈ కుభ సమయంలో వనిత యివ్వబోయే ప్రత్యేక సందేశంకొరకు ఎదురు చూసిన మాకు నిరాశే మిగిలింది.

—వి. నరసిమ, వాయుడుపేట

వనితలో “ఉత్తరాల శీర్షికలో ప్రచురించబడే ప్రతి లేఖకు 5 రూ॥ పారితోషికం” అన్నారు.

ప్రతి పత్రికకు ప్రజాభిప్రాయం తెలుసుకొనవలసిన అవసరం యెంతైనా వుంది. అందుకుగాను ఉత్తరాలు శీర్షిక యెంతగానో ఉపకరిస్తుంది. కాదనను. కానీ...ఇలా ఎందుకని ప్రతి లేఖకు 5 రూ॥ పారితోషికం యిస్తున్నట్లు? అలా అంటేనే గాని (యినేనే) యెక్కువ అభిప్రాయాలు రావనా? లేక....జిజ్ఞాస ఉండీ, వెనుకంజవేసే నాలాంటి వారిలో చురుకుదనం కలిగించాలనా? అభిమానుల సంఖ్య పెంచాలనా? లేక లేఖకు 5 రూ॥ లంచమా?...అందువల్ల ఈ ‘పారితోషికం’ తొలగించవచ్చునేమో!

—కె. ఆర్. లలితకుమారి, శ్రీరామపురం

వనితలో నినిమా శీర్షిక అనవసరమని నా అభిప్రాయం. ఎందుకంటే నినిమా సమాచారాన్ని అందిస్తున్న వార, పక్ష, మాస పత్రికలు, ఇవి కాకుండా ప్రత్యేకమైన నినిమా పత్రికలు చాలా ఉన్నాయి. అవి చదివితే చాలు కావలసినంత సమాచారం లభిస్తుంది. అసలు విషయం

వనిత

స్తి జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి : 3 సంచిక : 6

సెప్టెంబరు పదిహేను : 1977

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

సం||ర చందా : ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

క్రింక : రూ. 1. 15

ఫులేసియా : 65 పెంట్స్

చిరునామా :

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

ఏమిటంటే ‘వనిత’కు నటీమణులపట్లగాని నినిమా పట్లగాని అయిష్టతలేదు. అందుకు తార్కాణం జానకి, జమునగారి వ్యాసాలు. అంతా ప్రీతే కలిసి నిర్మించబోతున్న నినిమా గురించి వనితలో ఇదివరలో ప్రచురించడం జరిగింది. తొలినుండి ప్రత్యేకతను సంతరించుకొని విశిష్టంగా వెలుగు తున్న మీ (మా) వనిత అలాగే ఉండాలని కోరుతున్నాను. అన్ని పత్రికలలాగే వనిత ఎందుకు ఉండాలి? నినిమా శీర్షిక ప్రవేశపెట్టినంత మాత్రంలో నష్టమేమీలేదు! ఎన్నో విషయాలను గురించి అమూల్య సమాచారం అందిస్తున్న వనితను ఎల్లప్పుడూ ‘అమూల్య సమాచార దర్శిని’లాగే ఉండనివ్వండి!

—ఎ. ప్రైరేయి, కాళివర

‘దామ్మగారిపేజీ’ : ఉద్యోగాలుచేసే ఆడవాళ్ళంటే చిన్నచూపున్నట్టుగానే, వంటపని చేసే మగవాళ్ళు అంటే కూడా కొంతమంది చిన్నచూపు చూడమే కాక ‘ఆడంగి ముత్రయ్య’లాంటి పేర్లు కూడా తగిలిస్తుంటారు. ఆడ, మగ కూడా ఉద్యోగాలు చేసే సంసారాల్లో వంట చెయ్యటం ఆడదాని వంశని మగవారు భీష్మించుకున్నా, సంసారం సుఖమయంగా సాగదు. ‘మగవాడు తిరిగితే ఆడది పనిచేసుకుంటూ పడుండాలా’ అని ఆడవాళ్ళు

మొండి వాదనలు చేస్తే లాభంలేదు. సంసారం అంటే అన్ని సమర్థో అందరికీ జోక్యం అవసరం. వంట పనిలో సహాయపడటం పురుషత్వానికి చేటా కాదు; వండి వార్చటం స్త్రీత్వానికి రోటాకాదు.

—వి. వద్దివి, మదనపల్లి

దామ్మగారిపేజీలోని ప్రతి విషయం యెంతో జీర్ణంగా పరిశీలించదగ్గవిగా, సమంజసంగా తోచాయి. తాను కుట్రంగా వండి భర్తకి, పిల్లలకి వడ్డించి, వాళ్ళు మెచ్చుకుంటూ అప్యాయంగా భుజిస్తుంటే తృప్తిపడే మహిళలు లేరనికాదు. ప్రొద్దున లేచింది మొదలు వంట వగైరా పనులు ముగించేటప్పటికి అదో చాకిరిగా భావిస్తూ బాధపడే వనితలు. సణుగుడుతో ఏదో అయిందనిపించే ముదితలు. మధ్యలో ఆర్థోచ్చే పిల్లల్ని ఆకారణంగా కమరుకుంటూ యమయాతనపడే పడకులూ, వంట చేయటం, గుడ్డలుతకటం లాంటివి చాకిరిగా భావిస్తూ, చేయడానికి నామోషీపడే నారీమణులు, పనిమనుషుల్లో తంటాలు పడే తరుణులు, కోరి సమస్యల్ని కొనితెచ్చుకుంటూ చికాకు పడుతుంటారు అనవసరంగా....ముఖ్యంగా మధ్య తరగతి కుటుంబాల్లో కోకొల్లలిలాంటివి. తన పనులు తాను చేసుకోవటం, తనవాళ్ళకు వండి పెట్టడం వగైరా పనులు కూడా ఒక చాకిరియేనా? మగవాళ్ళు కూడా వూరికే కూర్చోక వాళ్ళ బాధ్యతల్ని వాళ్ళు నిర్వహిస్తూనే వుంటారుగా! ఇద్దరూ కష్టపడగలిగితేనే సత్ఫలితం. ఎంతోమంది మగళ్ళుకూడా వంట చేసుకుంటున్న నేటి రోజుల్లో ప్రీలు ‘వంటింటి కుందేళ్ళం’ అని వాపోనవసరం లేదనుకుంటాను. తమకోసం కష్టపడుతూ కమ్మని వంటకాల్ని అప్యాయంగా తినిపించే భార్యను, తల్లిని ఏ భర్తకాని, ఏ పిల్లలుకాని వంట మనిషిగా ఎలా చూడగలరు? ప్రీల ప్రగతికి, సమానత్వపు హక్కులకు, నాగరికతకు వంటపని ప్రతి బంధకం కానేరదనుకుంటాను....

—కె. వీణ, మహబూబ్ నగర్

మీ పత్రిక ప్రీలను ముందుకు నడిపిస్తుందని నాకు ఇన్నాళ్ళూ ఒక అభిప్రాయం ఉండేది. కానీ మీరు ఈమధ్య ప్రచురిస్తున్న కొన్ని సుభాషితాల్లాంటివి చూస్తూంటే మీ వనిత వెనక్కి నడుస్తున్నాడేమో ననుకోవలసి వస్తున్నది. “ప్రీ ఇహ సుఖములకై ఆరాటపడరాదు...” అంటూ “పరమేశ్వరుని

ఈ సంచికలోని 'భయం భయం' గేయం (14వ పేజీ) రాసిన "ప్రభు" వనిత పాఠకులకు పరిచితురాలే. ఆ పేరుతో ఆమె రోగద కాన్ని గేయాలు రాశారు. ఆమె అసలు పేరు-పి. జయశ్రీ. మద్రాసు యస్. ఐ. ఇ. టి. కళాశాలలో బి. ఎ. చదివి, ప్రస్తుతం సొంత వూరైన కొవ్వూరులో వుంటున్నారు. పదవ తరగతి చదువుతున్నప్పుడు-జయశ్రీ గేయాలు రాయడం ఆరంభించారు. అప్పట్నుంచి ఎన్నో గేయాలు రాస్తున్నా-తొలి సారిగా పత్రికలకు వంపడం, ప్రచురణ కావడం 'వనిత' లోనే-జరిగినట్లుగా ఆమె తెలియజేస్తున్నారు. జయశ్రీ-81 ఏళ్ళుగా కూచిపూడి వాట్యం వేర్చు కుంటున్నారు. హైద్రాబాదులో 1971లో జరిగిన అఖిల భారత పోటీలలో ఆమె 'స్వర్ణవతకాలు' గెల్చుకున్నారు.

సార్థకంగా కట్టుం లేకుండా త్యాగశీలంతో వివాహం చేసుకోగలరని ఆశిస్తున్నాను.
—యందుపూరు రాజకుమారి, పార్వతీపురం
రమాదేవిగారి 'తూర్పు-పడమర' కథ చదివిన తరువాత ఆమె ఉద్దేశ్యంతో నేను ఏకీభవించలేక పోతున్నాను. జీవితాన్ని అదృష్టంతో కూడ పోల్చుచు చివరకు. కాని ఆత్మనైర్యం ఉన్న వాళ్ళెవరూ అదృష్టం జోలికి పోలేమో. ఎందుకంటే ఏ క్లిష్ట పరిస్థితినినా ఎదుర్కోగలిగే వారికి అదృష్టంతో పనిలేదే. పాత్రలను నడిపించడంలో కూడ పొరపాటు చేశారని నా అభిప్రాయం. అందమైన అమ్మాయిలకు భర్త ఎన్ని తిట్టినా సహనం వహించగల ఓర్పు ఉండదే-అలాంటిది మొదటి నుండి అందమైనదాన్ననే ఆహం ఉన్న ఆమెకు కాస్త ఓర్పు కూడా తక్కువగా ఉండటం సహజం.
—ఎ. జ్యోతిర్మయి బి యస్ సి, మచిలీపట్నం

కృపా కటాక్షమునకు కేవలము ఉపవాసమే సాధనము" అంటూ మళ్ళీ పాఠ ధోరణులను రేకెత్తించడానికి కృషి సల్పుతోందా మీ పత్రిక? ఈ బూజు కబుర్లు చెప్పి చెప్పి వనితలను దానిసత్వంలో ముంచి తేల్చారు మనసనాతనులు ఇన్నాళ్ళూ. ఇన్నాళ్ళకి కాస్త చైతన్యం పుంజుకుని, పురోగమించడానికి ఆధునిక శ్రీ ఆయత్త పడుతోంది. మీ "వనిత" వనితలను ముందుకి నడిపించేదిగానే ఉండనీయండి. మళ్ళీ ఈ జాతిని వెనక్కి త్రోలడానికి దోహదం చేయకండి. ఆ నీతులు, ఆ సూక్తులు, సుధాపిత రత్నాలను అందించడానికి పతివ్రతల కథలు, సాధ్వీమణుల చరిత్రలు, బాలసన్యాసమ్మ కథలు, సక్కుబాయి చరితములు, శ్రీల వ్రత కథలు, పుణ్యకల్పములు వగైరాలు చాలా చాలా ఉండనే ఉన్నాయి.

—టి. యస్. విజయవాణి, పల్నాటిమిడి

ఎం. శైలజగారి "వెలుగుబాట" చదివాను. అందులో ఆదర్శిల్లలను కన్న తల్లిదండ్రుల తపన, తమ పిల్లల పెండ్లి విషయాలలో పడిన బాధ చక్కగా చిత్రీకరించారు. తక్కువ కట్టుంలో మంచి సంబంధం స్థిరమయినప్పుడు ఆ తండ్రి పొందే ఆనందం వర్ణనాతీతం. ఆ వార్త యింటిల్లిపాటికి పండుగ దినం. ఎటొచ్చి అలక పాన్సు దగ్గర కుర్రవాని తల్లి కోరిక కొంచెం కష్టం కలిగించినా చివరకు పెండ్లి కుమారుడు, పెండ్లి కుమార్తె పలుకులతో

ఏకీభవించి అటు తల్లిని ఒప్పించడం, ఇటు ఆత్మమామలనూ బావమరిదిని ఆనందపరచడంతో కథ సుఖాంతం అయినది. ఈ కథ చదివిన యువకులలో కొందరైనా ఇది చదివినందులకు

'అభిప్రాయాలు' శీర్షికలో ప్రచురింపబడే ప్రతి లేఖకూ ఐదు రూపాయలు పారితోషికంగా పంపుతాము.

వచ్చే సంచికలో
ముఖచిత్రం
మహారాష్ట్ర వధువులు
(వారి వివాహ విధానాల గురించిన ప్రత్యేక వ్యాసం)
ఒక కథ :
తరం మారింది :
(వేదుల శకుంతల)
ఒక వ్యాసం :
నయనోపాఖ్యానం
(చేరాల ప్రమద్వర)
ప్రత్యేక వ్యాసం :
"మహిళామండలాల నిర్వహణ-
సాధకబాధకాలు"
(విశాఖపట్నం మహిళా సమాజాల
నిర్వాహకుల గోష్ఠి)

ఎన్. వి. రమాదేవిగారి 'తూర్పు - పడమర' కథ చాలా బాగుంది. తరతరాలుగా ఈ సంఘ వ్యవస్థలో శ్రీ మనస్తత్వాన్ని తెలుసుకొనకుండా, చెడు అపోహలను ఊహించుకొని, వనితలను వ్యథలకు గురిచేసే పురుషుల ప్రవర్తన గురించి, పరోక్షంగా బాహుపరచారు రచయిత్రుగారు. శ్రీ. పురుషులు నాణానికి రెండు వైపులవంటి వారు. 'అప్యాయత' అనే ముద్ర లేకపోతే, శ్రీ. పురుషులనే నాణెం మారదు. కేవలం ఆ స్త్రీ కొరతై వివాహమాడి, శ్రీ హృదయాన్ని గాయపరచే పురుష ప్రముఖులు ఈ నాడు లేకపోలేదు. అదే విధంగా భార్య అందాన్ని ఊహించుకొని, అనేక అపోహలకు గురియై, శ్రీ హృదయాన్ని చిత్రవధ చేసే పురుష ప్రముఖులు కూడా ఈనాడు లేక పోలేదు. అందం లేకపోయినా, హృదయం మంచిదైన శ్రీ హృదయాన్ని గ్రహించే శక్తి లేని పురుషులు, అందం ఉండీ, ఆరాధించే శక్తిలేని పురుషులు నిత్యశంకితులైన మూర్ఖులు. శ్రీ సమాజం కృషిచేసి, అటువంటి పురుషులను మార్చలేనంత కాలం, శ్రీ పురోభివృద్ధికి అటంకం తప్పదు.

—సారవాల బేబీ సత్యవాణి, బెందూర్గం

పూల వాసనలవల్ల కొన్ని వ్యాధులు నయమవుతాయని, కొన్ని రకాల సూక్ష్మజీవులు నశిస్తాయని ఎవరైనా చెబితే, మనం నమ్మడానికి వెనకాడరాము. కాని సోవియట్ వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు ఈ విషయంలో పరిశోధనలు జరిపి, కొన్ని రకాల పూల వాసనలతో - ఉబ్బసం, రొమ్ము పడిశం, నరాల వ్యాధులు వంటి వ్యాధులతో బాధ పడుతున్న రోగులకు చికిత్సలు కూడా చేసి-విజయం సాధించారు. పూల వాసనలు మొక్కలను కాపాడతాయని, వాటి ప్రభావం మానవదేహంపై వుంటుందని సోవియట్ వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు ఒక నిర్ధారణకు వచ్చారు.

*

చిన్న పిల్లలకు జ్వరం తగ్గడానికి సారాయి త్రాచి, దీరు వంటి మత్తు పానీయాలు ఉపయోగపడతాయన్న నమ్మకం ఇప్పటికీ కొందరిలో వుంది. మరి కొందరు సరదాకు అటువంటివాటిని పిల్లలచేత తాగిస్తారు. కాని ఆ మత్తుపానీయం - ఒక గుక్కెడు తాగినా - మెదడుకు తీవ్రమైన ప్రమాదం జరగడానికి ఆస్కారం వుందని - డాక్టర్ విల్ అలియేర్ అనే వైద్యశాస్త్రజ్ఞుడు తమ పరిశోధనలవల్ల రుజువు చేశారు. 'చిన్న పిల్లలకే ఎక్కువ ప్రమాదం జరగడానికి కారణం ఏమిటి?' అంటే అందుకు సంబంధించిన వివరణ ఇది: మెదడు సక్రమంగా పని చేయడానికి 'బ్లడ్ షుగర్' అవసరం వుంటుంది. పది సంవత్సరాలు అంతకంటే తక్కువ వయసు ఉన్న పిల్లలు - మత్తు పానీయం కాస్త తీసుకున్నా, 'హైపోగ్లి సేమియా' (దేహంలోని 'బ్లడ్ షుగర్' పరిమాణం తగ్గిపోవడం) అన్న జబ్బు రావడానికి ఆస్కారం వుంది. దేహంలో 'బ్లడ్ షుగర్' పరిమాణం తగ్గిపోతే, పిల్లలు విపరీతంగా కంగారు పడిపోవడం, ఒళ్ళంతా చెమటలుపట్టి, ఉద్రేకంతో

తయపడిపోవడం జరుగుతుంది. వెంటనే ఒకటి, రెండు గంటలలో వైద్య చికిత్స జరగకపోతే, స్పృహ తప్పిపోవడం, ఆ తర్వాత మరింత ప్రమాదస్థితికి రోసుకావడం జరుగుతుంది. అంచేత పిల్లలకు అటువంటి పానీయాలు దూరంగా వుంచడం ఎంతైనా అవసరం:

*

స్త్రీలు గర్భవతులుగా వున్నప్పుడు, ఆ తర్వాత ప్రసవించి, పిల్లలకు తమ పాలివ్వడం నిలిపివేసే దశవరకూ - తగినంతగా మాంసకృత్తులు (ప్రోటీన్లు) గల ఆహారం తీసుకోకపోతే, కొన్నాళ్ళ తర్వాత స్వభావంలో మార్పు రావడం అంటే - కోపం, ఆవేశం ఎక్కువయ్యే రోరణులు ఏర్పడడానికి అవకాశాలు వున్నాయని - డాక్టర్ ఆస్కార్ రెడ్నిక్ అనే వైద్యశాస్త్రజ్ఞుడు - ఆట్లాంటిక్ సిటీలో జరిగిన వైద్యశాస్త్రజ్ఞుల సమావేశంలో ఇటీవల తెలియజేశారు. దేహంలో ప్రోటీన్లు తగ్గిపోవడంవల్ల మెదడు ఆరోగ్యం దెబ్బ తింటుందని, అందువల్ల వ్యక్తుల స్వభావంలో మార్పు వస్తుందని, స్త్రీలకు గర్భధారణ, ఆ తర్వాత దశల్లో ఈ ప్రభావం ఎక్కువగా కనిపిస్తుందని - ఆయన తెలియజేశారు.

*

సాధారణంగా బేకింగ్ పద్ధతిలో తయారయ్యే 'బ్రెడ్' (రొట్టె) ఆరోగ్యానికి మంచిదంటారు. కానీ ఈ బ్రెడ్ కంటే మనం తరచుగా తీసుకునే చపాతీలలోనే పోషకపదార్థాలు ఎక్కువగా వున్నాయని, అంచేత 'బ్రెడ్' కంటే చపాతీలే మేలైనవని డెన్మార్క్ శాస్త్రవేత్తలు ఇటీవల కనుగొన్నారు.

*

ఖిరీదైన సౌందర్య సాధనాలపట్ల మోజుపడేవారికి ఒక ఇబ్బందికరమైన వార్త. సౌందర్య పోషక

పదార్థాలు, పాంపులు ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తే, కేన్సర్ (పుట్ట కురుపు) వ్యాధి వచ్చే ప్రమాదం వుందని - అమెరికాలోని 'నేషనల్ నైన్స్ ఫౌండేషన్' పరిశోధకులు - కొన్ని పరిశోధనల ఆనంతరం - ఈ మధ్యనే తమ అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు.

పాంపులు, కొన్ని రకాల సౌందర్య పోషక పదార్థాలలో వుండే 'ఎనడీవియా' అనే పదార్థం - మానవ శరీరంలో ఇంకిపోవడానికి ఆస్కారం వుందని, తద్వారా కేన్సర్ వచ్చే ప్రమాదం వుందని - ఆ వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు అభిప్రాయ పడ్డారు.

*

రక్తదానం చెయ్యడంవల్ల ప్రాణాపాయంలో ఉన్న రోగులకు సరైన సమయంలో తగిన రక్తాన్ని సమకూర్చి, వాళ్ళను బ్రతికించడానికి డాక్టర్లు గట్టి ప్రయత్నాలు చేస్తారు. ఐతే తరచుగా అలా రక్తదానం చేయడంవల్ల రోగులకే కాక, దానం చేసే వారికి కూడా ఎంతో మేలు జరుగుతుందని ఆస్ట్రేలియన్ వైద్యశాస్త్రజ్ఞుడు డాక్టర్ రియోపార్ట్ డింటెన్ పాస్ (నిడ్సీ హాస్పిటల్) ఇటీవల తెలియజేశారు. దేహంలో రక్త ప్రసారం విషయమై ఆయన 18 సంవత్సరాలుగా వైద్య పరిశోధనలు జరుపుతున్నారు. నలభై సంవత్సరాల వయసు పైబడ్డవారు తరచుగా రక్తదానం చేస్తే, శరీరంలో రక్త ప్రసారం తేలికగా జరుగుతుందని, అందువల్ల గుండెపోటు రావడానికి గల అవకాశాలు తక్కువవుతాయని ఆయన అన్నారు. రక్తంలో 'చిక్కదనం' సాధారణస్థాయిలో వుంటే - రక్త ప్రసారం తేలికగా జరుగుతుందని, అలా జరగడం దేహానికి మంచిదని డాక్టర్ రియోపార్ట్ వివరించారు. అందువల్ల - రక్తదానం చేస్తే రక్త ప్రసారం సాఫీగా వుండి, మనుషులు ఎక్కువ కాలం బ్రతకడానికి అవకాశం వుంటుందట.

1976లో ఉత్తమ నేపథ్యగాయనిగా - కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రసిద్ధగాయని పి. సుశీలను ఎన్నుకోవడంతో, ఇలా జాతీయ బహుమతులు పొందడంలో ఆమె 'హాట్ ట్రిక్' చేసినట్లయింది. ఇదివరకు అంటే '89లో 'ఉయర్ స్థమనిదన్' 71లో 'నవారే సమాధి' అన్న తమిళ చిత్రాల ద్వారా ఆమెకు ఈ అవార్డులు లభిస్తే, '78లో 'నిరిసిరిమువ్వ' తెలుగు చిత్రం ద్వారా - ఈ గౌరవం పొందగలగడం - తెలుగు వనితలకు సంతోషదాయకమైన విషయం!

1976లో నిర్మింపబడిన భారతీయ చిత్రాలలో ఉత్తమ చిత్రాలనూ, ఉత్తమ సాంకేతిక కళాకారులనూ భారత ప్రభుత్వం ఎన్నిక చేసింది. 'నిల నేరంగళిల్ నిల మనిదర్ గళ్' అన్న తమిళ చిత్రంలో గంగ పాత్ర ధరించిన ప్రముఖ నటి లక్ష్మి ఉత్తమ నటిగానూ, 'నిరిసిరిమువ్వ' చిత్రంలో నేపథ్యగానం చేసిన ప్రసిద్ధ నేపథ్యగాయని పి. సుశీల ఉత్తమ నేపథ్యగాయనిగానూ ఎన్నికయ్యారు. వీరిద్దరినీ అభినందిస్తూ, ఇక్కడ ఈ వ్యాసం ప్రచురిస్తున్నాము.

పి. సుశీల 'కన్నతల్లి' (1951) చిత్రం ద్వారా ప్రముఖ సంగీత దర్శకులు పెండ్యాల ప్రోత్సాహంతో చిత్రనీమకు పరిచయమైంది. "ఇన్ని సంవత్సరాలు గడిచినా, సుశీల గొంతులో మాధుర్యం తగ్గలేదు. భావస్ఫూర్తితో పాదదం ఆమె ప్రత్యేకత: పాత్ర నెరిగి గాత్రదానం చెయ్యడం సుశీలకు వెన్నతో పెట్టిన విద్య. తెరమీద ఏ తార కనిపిస్తే ఆ తారే పాడుతున్నట్లు అనిపించేలా పాడుతుంది సుశీల. అలాగే ఆమె గొంతులో పరికరి భావం లేదు. ఆమె గానంలో ధ్వనించని రసం లేదు. సంగీత ప్రపంచంలో ఆమె ఒక అద్వితీయమైన ప్రక్రియ" అంటారు పెండ్యాల ఆమె గురించి చెబుతూ.

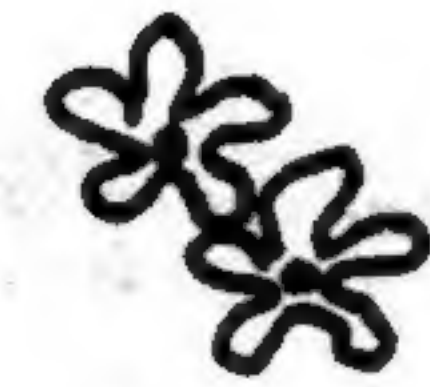
ఆమెకు లలిత సంగీతంలో ఎంత ప్రావీణ్యం వుందో, శాస్త్రీయ సంగీతంలోనూ అంతే ప్రావీణ్యం వుంది. తండ్రిగారిచ్చిన ప్రోత్సాహంతో - ఆమె ప్రసిద్ధ వాయలీన విద్వాంసులు ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడుగారు విజయనగరం సంగీత కళాశాలలో ప్రిన్సిపాలుగా వున్న కాలంలో గాత్ర సంగీతంలో దిష్టామాకోర్సు అభ్యసించి

మొదటి తరగతిలో పాసయ్యారు. 1951లో మద్రాసు వచ్చి, అక్కడ సంగీత కళాశాలలో 'సంగీత విద్వాన్' కోర్సులో చేరారు. అప్పట్లోనే తరచుగా రేడియో కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటూ వుండడం, ఆ తర్వాత చిత్రనీమలో ప్రవేశించడం జరిగాయి. మొదట్లో సుశీల శాస్త్రీయ సంగీత కచేరీలు కూడా చేస్తూవుండేవారు. ఆమెకు వీణ వాద్యంలో కూడా ప్రవేశం వుంది.

చిత్రనీమలో ప్రవేశానంతరం - పి. సుశీల పలు భాషల్లో కొన్ని వేల పాటలు పాడారు. ఎన్నో సత్కారాలు, గౌరవాలు పొందారు. దక్షిణ భారత దేశపు 'లతామంగేష్కర్'గా పేరు తెచ్చుకున్నారు.

సంక్షేమ కార్యక్రమాల కోసం నిది నేకరించే ఉద్దేశంతో ఏర్పాటు చేసిన కచేరీలు ఎన్నిటిలోనో సుశీల పాల్గొన్నారు.

"నాకు చేతనైనదల్లా పాదదం. దానివల్ల దేశానికి, ప్రజలకూ ఏమాత్రం లాభించినా నాకు సంతోషమే" అనడంలో పి. సుశీల కళా హృదయం ఔన్నత్యం ఏమిటో అర్థమౌతుంది!

ముఖచిత్రం

దక్షిణ భారత భాషలలో పలు చిత్రాలలో నటించి, ఇటీవలే హిందీ చిత్ర రంగంలో కూడా ప్రవేశించి విశేషఖ్యాతి నార్జించిన నటీమణి లక్ష్మి-ప్రసిద్ధ దర్శకుడు కీ॥ శే॥ వై. వి. రావు. ప్రముఖనటి రుక్మిణిగార్ల కుమార్తె.

1968లో విడుదలైన 'బాంధవ్యాలు' ఆమె తొలి తెలుగు చిత్రం. అంతకుముందు 'జీవనాంశం' అన్న తమిళ చిత్రం ద్వారా లక్ష్మి వెండితెరకు పరిచయమైంది. ఆ తర్వాత ఎన్నో తెలుగు, తమిళం, మలయాళం చిత్రాలలో నటించి, ప్రేక్షకుల ఆదరాభిమానాలను చూరగొన్నది.

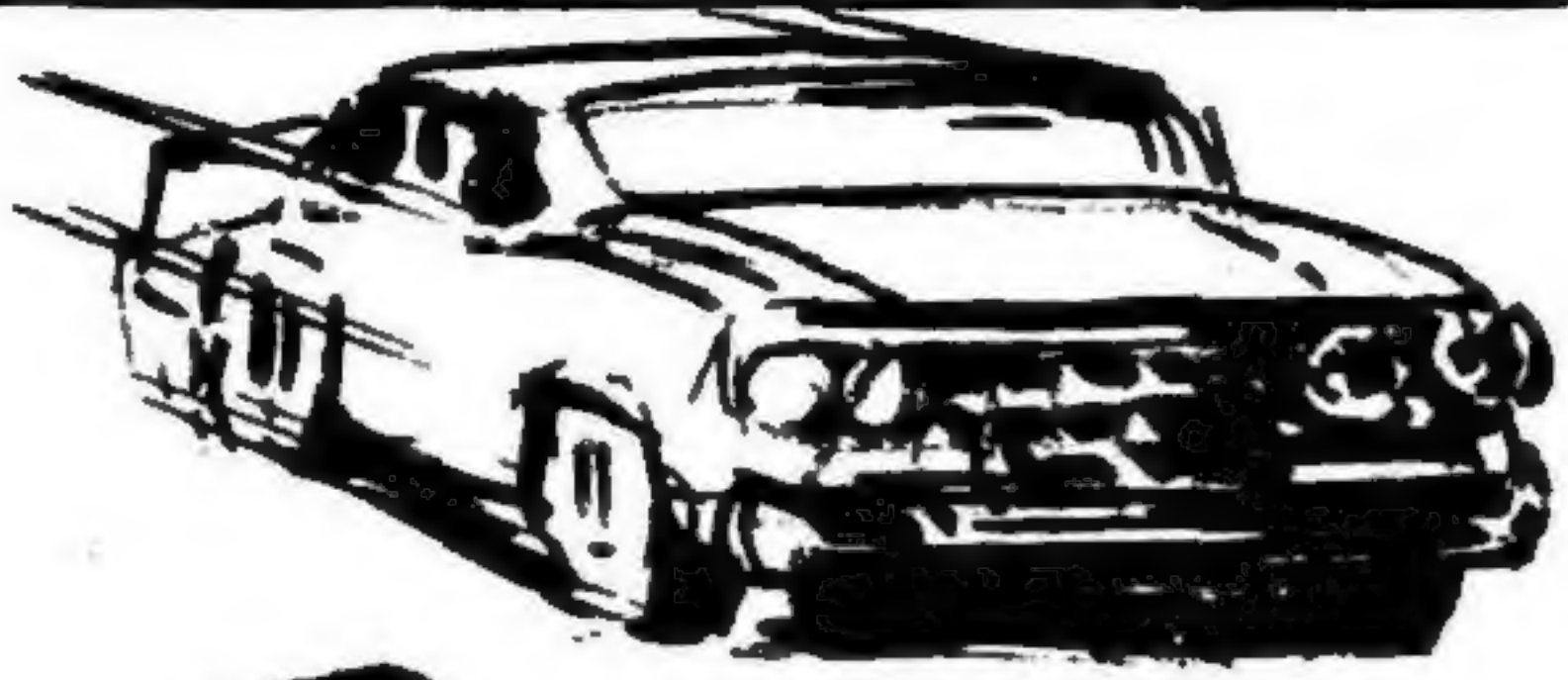
"పలు చిత్రాలలో నటించి, అలా సంఖ్యలో పెద్ద పేరు తెచ్చుకోవాలన్నది నా అభిప్రాయం కాదు. మంచి 'ఆర్టిస్టు'గా ప్రేక్షకులు, విమర్శకుల మనసులలో ప్రముఖ స్థానం సంపాదించుకోదానికి దోహదం చేసే పాత్ర లభిస్తే, ఆ అవకాశాన్ని వీరై సంతవరకూ వదులుకోను" అంటారు ఆమె. ఆ ఉద్దేశంతోనే-తన నటనా జీవితాన్ని మలుచుకోదానికి కృషి చేస్తున్నారు లక్ష్మి.

పార్కులా దోరణులకు భిన్నంగా - ప్రముఖ దర్శకుడు సంగీతం శ్రీనివాసరావు దైరెక్టు చేసిన 'దిక్కట్ర పార్వతి' తమిళ చిత్రంలో ఆమె 'పార్వతి' పాత్ర ధరించి - విమర్శకుల అభినందనలు స్వీకరించింది. '78లో ఆమెకు ఉత్తమనటి అవార్డు రావడానికి దోహదం చేసిన 'నిల నేరంగళిల్ నిల మనిదర్ గళ్' తమిళ చిత్రాన్ని పి. భీమసింగ్ దైరెక్టు చేశారు.

" 'నటన' అనే పాఠశాలలో నేనొక విద్యార్థినిని అన్న భావం నాలో మొదటినుంచీ వుంది. ఎందుకంటే 'నటన' అనే కళకు - ఆ పాఠాలకు 'ముగింపు' అన్నది లేదు" అన్నారు నటీమణి లక్ష్మి-ఈ అవార్డు లభించిన సందర్భంగా తన నట జీవితం గురించి వ్యాఖ్యానిస్తూ....

లెండన్-సిడ్నీ కారు పందాలలా వనితలు

స్ట్రోం మద్రాసు. అగస్ట్ 27వ తేది. ఒకదాని వెంటి మరొకటిగా రకరకాల కార్లు వదిగా దూసుకు వస్తున్నాయి. బాటకు రెండువైపులా గుమిగూడిన ప్రజలు ఉత్సాహంగా కేకలు పెడుతున్నారు. అగస్ట్ 14వ తేదీన లెండన్ నుంచి

కేండ్రి బేకర్

బయలుదేరిన ఆ కార్లు పదిహేను వేల కిలో మీటర్లు ప్రయాణం చేసి మద్రాసు చేరుకున్నాయి. లెండన్ నుంచి అఫ్రిరియాలోని సిడ్నీకి-దాదాపు ముప్పై వేల కిలో మీటర్ల దూరం సాగే ఆ 'లెండన్-సిడ్నీ కార్ రాలీ' ముప్పై రోజుల్లో పూర్తి కావాలని ఉంది. సింగపూర్ ఏర్లైన్స్ వారి 30వ వార్షికోత్సవ సందర్భంగా ఏర్పాటు

చెయ్యబడ్డ ఈ రాలీలో పాల్గొనే కార్లు 30 కేంద్ర స్థానాల ద్వారా వెళ్ళాలని నిర్ణయంపడింది.

లెండన్ లో 89 కార్లు బయలుదేరినా, మద్రాసుకు వాటిలో 48 కార్లే చేరుకోగలిగాయి. ఈ రాలీలో విశేషం ఏమిటంటే పాల్గొంటున్న వారిలో ఐదు మంది స్త్రీలు కూడా ఉండడం.

ఈ ఐదుమందిలోనూ ఒకరైన కుమారి క్రిస్టిన్ డాక్రెమెంట్ లో 'వనిత' గోష్టి జరిపింది.

"నేను 88వ నెంబర్ ఉన్న డీసెల్ ఏయిట్ కారు నడుపుతున్నాను. నాతోబాటు ఎవరీన్ వనోవి కూడా కారు నడుపుతుంటారు. ఈ పోటీలో నేను గెలుపొందుతానన్న నమ్మకం నాకులేదు. అయితే ఇందులో పాల్గొనడం నాకెంతో ఆనందాన్ని కలిగిస్తుంది" అన్నది ఆమె.

క్రిస్టిన్ డాక్రెమెంట్-ప్రస్తుతం యూరప్ లో కార్ల పందాలలో పాల్గొనే స్త్రీల దాంపత్యం. గడచిన ఏడేళ్ళనుంచి ఆమె కార్ల పందాలలో పాల్గొంటున్నది.

ఈ 'లెండన్ సిడ్నీ కార్ రాలీ'లో పాల్గొంటున్న స్త్రీల బృందానికి 'ASEPTOGYL' అనే సంస్థ ప్రేరణ కలిగించింది. ఆ సంస్థ డీసెల్ డ్రివెన్ ఏయిట్ కార్ల కత్తి సామర్థ్యాన్ని పరీక్షించే ప్రయత్నంలో ఉంది.

కుమారి క్రిస్టిన్ భారతదేశంలో తమ అనుభవం గురించి చెబుతూ "నేను ఇలా భారతదేశానికి రావడం నాకెంతో ఆనందం కలిగించింది. భారత దేశంలో రోడ్లు చాలా బావున్నాయి. అయితే రోడ్లమీద చాలామంది మనుషులు తిరగడం, పకుపులు అడ్డు రావడం నాకు అశ్చర్యం కలిగించింది" అన్నది.

"భారతదేశ స్త్రీలు కూడా కారు దైవత్వంగా అనుభవం గడించి అంతర్జాతీయ స్థాయిలో జరిగే

ఇటువంటి పోటీలలో పాల్గొనే రోజు దగ్గరలోనే ఉందని నేను అనుకుంటున్నాను. భారతీయ వనితలు కూడా ప్రపంచ స్థాయిలో దాంపత్యం కావచ్చును." అన్నది ఆమె.

"ఈ పందెంలో మేము గంటకు దాదాపు

క్రిస్టిన్ డాక్రెమెంట్

140 కిలోమీటర్ల వేగంతో ప్రయాణం చేస్తుంటాము" అన్నది ఆమె. మరి అంత వేగంతో వెళుతున్నప్పుడు దారి మర్యాద కారుకేదైనా అయితే మరమ్మత్తు చెయ్యడం కష్టం కదా అని అంటే. తాను కార్లను మరమ్మత్తు చెయ్యడంలో అరితేరిన 'మెకానిక్' అని చెప్పింది ఆమె.

భారతదేశానికి చేరుకునే ముందు ఈ కార్లు

రాబీ ఇటర్. టర్కీ, ఆస్ట్రేలియా మొదలైన దేశాలగుండా తరలివచ్చింది.

“నేను నిద్రీదాకా క్షేమంగా వెళ్ళి మా ఈ ప్రయాణాన్ని పూర్తి చేయగలనని విశ్వసిస్తున్నాను” అన్నది ఆమె.

కుమారి కేంద్రీ బేకర్ ఈ కార్ల రాబీని ఏర్పాటు చేసినవారి తరపున రాబీలో పాల్గొంటున్నవారికి సదుపాయాలు కలగజేస్తున్నారు. ఆమెను ఈ రాబీ గురించి అడిగినప్పుడు, “ప్రీతి ఈ రాబీలో పురుషులతో సమానంగా పాల్గొంటున్నారు. వారు ప్రీతిన్న కారణంగా ప్రత్యేకమైన సౌకర్యాలేవీ కల్పించలేదు” అన్నారు.

చిన్న ప్రశ్న:

ఒక ఆడవి. అందులో ఒక సింహమూ, మేక చాలా స్నేహంగా వుంటున్నాయి. ఆ రెండి జంతువులకూ అంత స్నేహం ఎలా ఏర్పడిందా అని. తతిమ్మా జంతువులన్నీ చూసి ఈర్ష్యపడుతూ వుంటాయి. ఒక రోజు నా సింహమూ, మేకా ఆడవిలో మాట్లాడుకుంటూ వెళ్తున్నాయి. మేక ఒక మాట అన్నది. దాంతో వెంటనే, ఆ సింహం మేక మేదపడి, దాన్ని చంపేసి-తినేసింది!

అంత స్నేహంగా వుంటున్న ఆ సింహం ఆ సమయంలో ఎందుకలా ప్రవర్తించింది? మేక అన్యూట ఏమయి వుంటుంది? - ఆలోచించి, మీరు కార్డుమీదనే నాలుగైదు వాక్యాలకు పంచకుండా సమాధానం రాయాలి. వచ్చిన సమాధానాలలో ఏది బాగా సమంజసంగా నూ. తృప్తికరంగానూ వున్నదని అనిపిస్తే, ఆ సమాధానం పంపిన వారికి “చిన్న హుమతి”ని పంపుతాము. మీరు పంపే ధృతులు అక్టోబర్ ఒకటవ తేదీలోగా మాకు చేరాలి. చిరునామా రాపేటప్పుడు ‘చిన్న ప్రశ్న’ అని పైన రాసి, ‘వనిత’ చిరునామ రాయాలి.

సమాధానం: అక్టోబర్ 15 వ తేదీ సంచికలో

కానాడలోని లయన్స్ క్లబ్ ప్రీతి విభాగమైన ‘లయన్ రేడిస్ ఆర్గిలరీ’ ఈ మధ్య కుప్ప రోగుల ఆశ్రమానికి వెళ్ళి, కుప్ప వ్యాధిలో భారవడుతున్న ప్రీతికు (50 మందికి పైగా) చీరలు, రవికలూ వంచిపెట్టారు. మగవారికి కూడా బనియనులు ఇచ్చారు. ఆ ఆశ్రమానికి ఒక రేడియో కూడా బహూకరించారు. ఈ లయన్ రేడిస్ ఆర్గిలరీ - కుట్టువని కేంద్రాలు; నంగీత, వాట్స్ క్షణాలయాలూ సందర్శిస్తూ వాటి అభివృద్ధి పాటునడుతున్నది.

వృత్తిరీత్యా నటి అయిన కుమారి కేంద్రీ భారతదేశానికి రావడం ఇది రెండవసారి. మొదటి సారి ఆమె లండన్ కు చెందిన ఒక నాటక బృందంతోబాటు వచ్చారు.

మద్రాసుకు చేరిన 48 కార్లనూ ఓడలో పెనాంగ్ వంపారు. అక్కడినుంచి సింగపూరు దాకా రాబీ సాగుతుంది. మళ్ళీ కార్లు ఓడలో ఆస్ట్రేలియాలోని పెర్త్ కు చేరుకుంటాయి. పెర్త్ నుంచి ఉత్తరంగా సాగి మధ్య ఆస్ట్రేలియాకూ అక్కడినుంచి అరిస్ స్ప్రింగ్స్ కూ, దార్విన్ కూ రాబీ సాగుతుంది. పెర్త్ నుంచి అరిస్ స్ప్రింగ్స్ కు వెళ్ళడం చాలా కష్టం. ఆ దారిలో ప్రయాణం చెయ్యడం కష్టనిష్ఠులారాతో కూడిన విషయం.

రాబీ చివర్లో మంచుకొండల మధ్యనుంచి వెళ్ళ వలసి ఉంటుంది. చలికాలం కావడంవల్ల మంచు కురిసే ఆ కొండబాటల వెంటి వెళ్ళడం చాలా కష్టం. ఇన్ని ఇబ్బందులనూ దాటుకుని కార్లు

నెప్టెంబర్ 28 నాటికి నిద్రీ చేరుకోవలసి ఉంటుంది.

ఈ రాబీకి మార్షల్ (నిర్వాహకులు)గా వ్యవహరిస్తున్న డాక్టర్ జాన్ టీల్ “ఈ రాబీలో గెలుపొందినవారికి లభించే బహుమతి అంత పెద్ద మొత్తమేమీ కాదు. అయినా పాల్గొనే వారందరూ కూడా తమ దైవిక కౌశల్యాన్ని, ఓర్పునూ, తమ కార్ల సామర్థ్యాన్ని వ్యక్తం చేసుకోవడానికి ఈ రాబీని ఒక సాధనంగా వరిగజిస్తారు” అన్నారు. రాబీలో పాల్గొనేవారు 450 పాస్ల ప్రవేశ కుల్కాన్ని చెల్లించడంతోబాటు తమ బర్సులన్నీ తామే భరించవలసి ఉంటుందన్నారు ఆయన.

ఈ కార్ రాబీలో భారతదేశం తరపున పాల్గొన్న డాక్టర్ టొమ్మీ వాడియా, అజిత్ నాయక్ తమ కారు యాంత్రిక సమస్యలకు గురికావడంతో మనదేశం చేరుకునే ముందే రాబీ నుంచి విరమించారు. అదొక విశేషం!

—కమలా కృష్ణన్

తిరుచానూరు పద్మావతి దేవి

త్రిపుపతి 'కలియుగ వైకుంఠం'గా ప్రసిద్ధి గడించిన శ్రీత్రం. 'కల్యాణ వేంకట నాయక' అన్న ప్రసిద్ధికి కారణమైన శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి తిరుమల కొండపై ఆనంద నిలయంలో కొలువు తీరినాడు.

తిరుపతి శ్రీత్రాన్ని పురాణాలు, ఇతిహాసాలు వేంకటాచలంగా పేర్కొన్నాయి. తిరుమల కొండ శ్రీ మహావిష్ణువుకు మిక్కిలి ఇష్టమైనదనీ, వేంకటాచల యాత్ర పుణ్యదాయకమనీ పురాణాలు పేర్కొన్నాయి.

అదిశేషుడు, వాయుదేవుడు తమ శక్తులను మాపడానికిని విజృంభించినప్పుడు మేయ పర్యతం బద్దలై చూలోకంలో తిరుపతిలో పడినట్లు ఇతిహాసాలు వివరించాయి.

ఋగ్వేదంలో శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి ప్రస్తావన ఉంది. పన్నెండు పురాణాలు శ్రీ వేంకటాచల మాహాత్య్యాన్ని వర్ణించినాయి.

అలిమేలుమంగగా ప్రసిద్ధి గడించిన పద్మావతీదేవి శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి భార్య.

ఒకసారి జాహ్నువీ నదీ తీరాన కళ్యాపాది మహామునులు యజ్ఞం చేస్తుండగా నారదుడు అక్కడికి వచ్చి ఆ యజ్ఞ ఫలాన్ని ఆరగించడానికి అర్హులెవరని ప్రశ్నించాడు. ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పవలసిందిగా మునులు భృగు మహర్షిని కోరారు. బ్రహ్మ లోకానికి, కైలాసానికి వెళ్ళిన భృగువుకు అక్కడ సరైన ఆదరణ లభించలేదు. వైకుంఠానికి వెళ్ళిన భృగువు విష్ణు వక్షస్థలంపై తన్నగా విష్ణువు మహర్షి పాదాలు కడిగి గౌరవించాడు. భృగువు యజ్ఞ ఫలానికి విష్ణువే అర్హుడని మునులకు వివరించాడు.

కాని భృగువు కాలి తాపుకు గురియైన తన భర్త వక్షస్థలంలో తాను ఉండలేనని లక్ష్మీదేవి కరవీరపురానికి వెళ్ళిపోయింది. ఆమెను సమాధాన పరిచే మార్గం ఆలోచిస్తూ విష్ణువు వేంకటాద్రి చేరి అక్కడ పుష్కరిణి సమీపాన చింత చెట్టు కింద ఉన్న పుట్టలో ప్రవేశించాడు.

ఆ ప్రాంతాలను చోళరాజు పరిపాలిస్తున్నాడు. లక్ష్మీదేవి ఒక గోపాలిక రూపంలో ఆవు రూపం ధరించిన బ్రహ్మనూ, దూడ రూపం ధరించిన శివుణ్ణీ చోళరాజుకు ఇచ్చింది. ఆ ఆవు శ్రీనివాసుడున్న పుట్టలో పాలు కార్చిపోయేది. ఆ ఆవు పాలివ్వకపోవడం చూసి ఆవును వెంట దింపిన పశువుల కాపరికి అది పుట్టలో పాలు కార్చడం కనిపించింది. దాంతో ఆతను గొడ్డలితో దాన్ని కొట్టడంగా దెబ్బ శ్రీనివాసుడికి తగిలి రక్తం ప్రవించసాగింది. గోపాలుడు మరణించాడు. ఆవు చోళరాజు దగ్గరికి వెళ్ళి దొర్లసాగింది. ఆవిడప పుట్ట దగ్గరికి వచ్చిన చోళరాజును శ్రీనివాసుడు నిందించి ఆతను పిశాచరూపం పొందగలడని శపించాడు. రాజు ప్రాదేయ పడగా "కలియుగాంతం వరకు పిశాచంగా ఉండి, తర్వాత ఆకాశరాజుగా జన్మించి, నీ పుత్రిక పద్మావతిని నాకు కన్యాదానం చెయ్యగలవు" అని అనుగ్రహించాడు.

శ్రీనివాసుడు వెంకటాద్రి మీద కొలువున్న వరాహస్వామిని తన ఉనికికి కొంత స్థలమిమ్మని అడిగి తీసుకున్నాడు. తనవద్ద ధనం లేని కారణంగా ప్రథమ దర్శనం, ప్రథమ నైవేద్యాలు వరాహస్వామికి లభించేలా చేస్తానని మాట యిచ్చాడు. వరాహస్వామి వంటక తై ఆయిన వకుళమాలిక శ్రీనివాసుడికి పరిచర్యలు చేయసాగింది. యశోదాదేవీ వకుళమాలికగా

జన్మించింది. అలా ఆమె శ్రీనివాసుడి రూపంలో ఉండే శ్రీకృష్ణుణ్ణి నేవించే వరం పొందింది.

ఇలా ఉండగా చోళరాజు ఆకాశరాజుగా జన్మించాడు. అతను సంతానం కోసం యజ్ఞం చెయ్యడానికి పూనుకుని భూమిని శుభ్రంచేసి దున్నుతుండగా సహస్రపత్ర కమలంలో ఒక అందమైన ఆదళికువు కనిపించింది. ఆకాశవాణి ఆ బాలికను పెంచమని ఆకాశరాజును ఆదేశించింది. ఆ బాలిక పద్మావతి పేరిట పెరిగి పెద్దదైంది.

ఒకసారి నారదుడు ఆమె చేతిని పరీక్షించి మహావిష్ణువు ఆమెకు భర్త కాగలడని చెప్పి వెళ్ళాడు. కొన్నిరోజుల తర్వాత శ్రీనివాసుడు ఒక ఏనుగును తరుముకొంటూ పద్మావతి. ఆమె చెలిక తైలు ఉన్న చోటికి వచ్చాడు. మాటల మధ్య తనను పెల్లాడమని పద్మావతిని కోరాడు. ప్రాణాల మీద ఆశ వుండే అటువంటి మాటలాడవద్దని ఆమె హెచ్చరించినా వినక శ్రీనివాసుడు ఆమె మీదికి వెళ్ళబోయాడు. ఆమె కలిక తైల చేత రాళ్ళు రువ్వించి పారిపోయింది.

విచారంతో పుట్టలో ప్రవేశించిన శ్రీనివాసుడు వకుళమాలికకు తన మనస్తాపాన్ని వెలిబుచ్చాడు.

రామావతార కాలంలో సీతకు మారుగా రావణుడి చెరలో ఉన్న వేదవతియే పద్మావతిగా జన్మించిందనీ, అప్పుడు తాను ఆమెక ఇచ్చిన మాటప్రకారం ఆమెను పెళ్ళాడవలసి ఉందనీ చెప్పి తాను ఆమెను ప్రేమిస్తున్నానన్నాడు. వకుళమాలిక పద్మావతి తల్లి ధరణీదేవీతో పెళ్ళి విషయం మాట్లాడడానికి వెళ్ళింది. అంతలో శ్రీనివాసుడు రుక్మిణిసాని వేషంలో పెళ్ళి ధరణీదేవిని కలుసుకుని, పద్మావతికి సోదే చెబుతూ శ్రీహరి ఆమెను ప్రేమించాడనీ మూడు రోజులలో ఆతనితో పెళ్ళి జరిపించకపోతే ఆమె మరణించవచ్చుననీ చెప్పాడు.

రుక్మిణిసాని వెళ్ళాక వకుళమాలిక ధరణీదేవిని దర్శించి శ్రీనివాసుడి ప్రేమ కథ చెప్పింది. ధరణీదేవి ఆ వృత్తాంతం తన భర్తకుచెప్పింది.

వైశాఖమాసంలో ఉత్తర ఫల్గునీ నక్షత్రంలో పద్మాతీ శ్రీనివాసుల వివాహం జరిగింది. పెళ్ళి ఖర్చుల నిమిత్తం శ్రీనివాసుడుకుబేరుడి దగ్గర అప్పు తీసుకున్నాడనీ, ఆ అప్పు తీర్చడంకోసం 'ద్వీకాసులవాడు' అయినాడనీ శ్రీత్ర పురాణాలు పేర్కొంటున్నాయి.

భవిష్యోత్తర పురాణంలోని పద్మావతీ శ్రీనివాస ఈ పరిణయ వృత్తాంతం ఎంతో ప్రసిద్ధం.

తిరుపతికి మూడుమైళ్ళ దూరాన ఉన్న తిరుచానూరులోని పద్మ సరోవరంలోని తామరపూవులోనే పద్మావతీదేవి ఉద్భవించిందంటారు. ప్రతి ఏడాది పద్మావతీదేవి బ్రహ్మోత్సవాలలో తొమ్మిదవ రోజున పంచమినాడు ఆమె జన్మదినం ఎంతో వైభవంగా జరుపుతారు. ఆరోజు 'పంచమిత్థం' అంటారు. ఈ ఏడాది దిసెంబర్ 15వ తేదీనాడు ఈ శృవం జరుగుతుంది.

తిరుచానూరులో పద్మావతీదేవి-కూచున్న తీలో దర్శనమిస్తుంది. సంతాన సౌభాగ్యాలు కలగలన్న కోరికతో దేవి: నేవించినవారికి తమ అభీష్టసిద్ధి జరుగుతుందని అంటారు. ఏడాది మొత్తమీద తిరుచానూరులో ఎన్నో వివాహాలు జరుగుతుంటాయి.

గెలుచుకునేందుకు 500 చీరలు!

ఈ పోటీ ముగింపు తేదీ
సెప్టెంబరు
30, 1977

**రూ.135/- ఖరీదైన
లక్ష్మి-విష్ణు
100% టెరీస్ చీరను గెలుచుకోండి.
గ్లాక్సోన్-డి®**

"యువర్ బిజీ డే" పోటీలో పాల్గొనండి

ప్రిలకోసం! ఈ క్రింద యిచ్చిన ఎంట్రి కూపన్ లో మీరు యింట్లో చేసే 5 పనులు యివ్వబడ్డాయి. మీరు చేయవలసిందల్లా, మీరు రోజూ యింట్లో చేసే పనుల్లో మీ ఉద్దేశ్య ప్రకారం పనులు ప్రతి గంటకు మీ శక్తిని అన్నిటి కన్న ఎక్కువగా ఖర్చు చేస్తాయో వాటిని ఆ వరుస క్రమంలో పెట్టటమే. ఉదాహరణకు, మీ ఉద్దేశ్యంలో ఉతకటం వలన ఎక్కువ శక్తి ఖర్చు వుతుందని అనిపిస్తే, పక్కనున్న గడిలో (1) అని గుర్తు పెట్టండి, మరి అదే విధంగా (5) నంబరు వచ్చే

వరకూ అలాగే గుర్తిస్తూపొంది. తర్వాత యిచ్చిన వాక్యాన్ని పూర్తి చేసి, గ్లాక్సోన్-డి 400 గ్రా. ప్యాక్ యొక్క ప్రభాగాన్ని, క్యాష్ మెమోనూ ఎంట్రి కూపన్ కు జతపరచి పోస్టుచెయ్యండి. మీరెన్ని కావలిస్తే అన్ని ఎంట్రిలు పంపవచ్చును. బహుమతి పొందగల క్రమం స్వతంత్రులైన నిర్ణేతలచే నిర్ణయించబడుతుంది. వారిదే తుది నిర్ణయంగా, అమలు జరుపబడుతుంది. ఇది ఎంతో తేలిక. మరి మీకు యీ 500 చీరలల్లో ఒకటిగాని అంతకన్న ఎక్కువగాని గెలుచు కునే అవకాశం ఉంది!

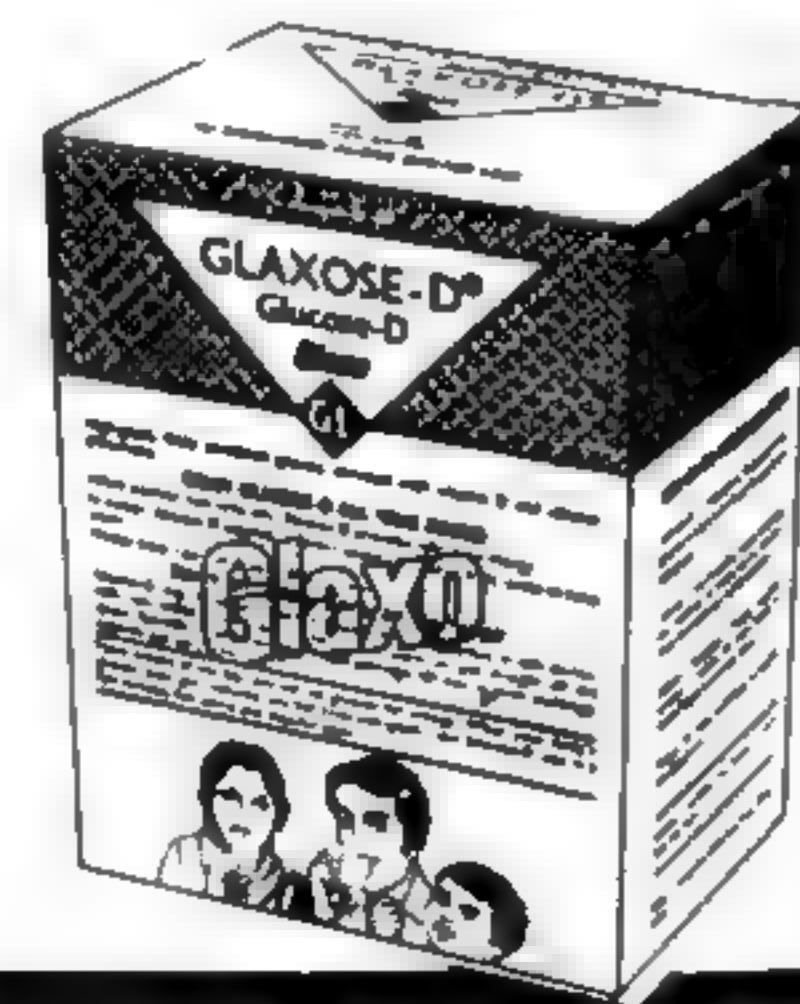
1. ఎంట్రిలు అలస్యంగా అందినా, అసలే అందకపోయినా, కనబడక పోయినా, వాటికి బాధ్యత వహించబడదు.
2. గ్లాక్సోన్ లెటరేటరీస్ (ఇండియా) లిమిటెడ్ మరియు డిక్టేన్ హా ఎసోసి. యేట్స్ లిమిటెడ్ సంస్థల డైరెక్టర్లు, ఉద్యోగులూ లేదా ఆ డైరెక్టర్ల తాలుకు బంధువులూ, ఉద్యోగులూ యీ పోటీలో పాల్గొనుటకు అర్హతలేదు.
3. ప్రతి ఎంట్రితోనూ 400 గ్రా. గ్లాక్సోన్-డి ప్యాక్ యొక్క ప్రభాగము, క్యాష్ మెమో తప్పనిసరిగా జతపరచాలి.
4. ఎంట్రిలను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, హిందీ, బెంగాలీ, తమిళు, కన్నడ, మలయాళం, గుజరాతీ లేదా మరాఠీ, భాషలలో మాత్రమే రాయాలి.
5. పోటీ ముగింపు తేదీ : 30 సెప్టెంబరు, 1977.
6. మీ ఎంట్రిలను వెంటనే పంపండి

గ్లాక్సోన్-డి®
"యువర్ బిజీ డే" పోటీ

ఇంటిపని మీకు అలసట కలిగిస్తుందని మీకు తెలుసు. అందుకు కారణం మీ శరీరం యొక్క శక్తికి మూలాధారమైన గ్లాక్సోన్-డి ని మీరు కోల్పోవడమే.

గ్లాక్సోన్-డి మీకు తక్షణమే శక్తిని ఇస్తుంది.

షరతులు, నిబంధనలు

1. ఎంట్రి కూపన్, దిద్దటం, చెరపటం మార్పులు లేకుండానూ నింపబడాలి, లేక పోయిన పక్షంలో, అది పోటీకి అనర్హమవుతుంది.
2. ఈ పోటీ విషయంలో జడ్జిల నిర్ణయమే తుది నిర్ణయం. ఈ రీత్యా ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరుపబడవు.

గ్లాక్సోన్-డి®
తక్షణ శక్తి కోసం

ఏటిలో అన్నిటికన్న మీ ఉద్దేశ్యంలో ప్రతి గంటకు ఎక్కువ శక్తి ఖర్చు చేసే పనుల క్రమాన్ని 1 నుంచి 5 వాకా గుర్తించండి.

☐ ఉతకటం ☐ వంటచెయ్యడం ☐ కుట్టుపని ☐ ఇల్లు తుడవడం ☐ దులిపి, తుడవటం

పేరు : శ్రీమతి/కుమారి.....

ఎడ్రసు.....

ఈ పోటీకి సంబంధించిన నిబంధనలకూ, షరతులకూ నేను కట్టుబడి ఉంటాను.

ఈ వాక్యాన్ని 15 మాటలకన్నా మించకుండా ఉండేలా పూర్తిచేయండి:

సంతకం

నాకు శక్తి కావలసినవచ్చినప్పుడు, గ్లాక్సోన్-డి.....

మీ ఎంట్రిలను "యువర్ బిజీ డే" పోటీ, పోస్ట్ బాక్స్ నం. 10026, బొంబాయి 400 001 కి పంపండి.

dCA/GL/45 C Tel.

“కొంచెం నా పరిస్థితి కూడా అర్థం చేసుకో జయా!” ఎంతో సౌమ్యంగా అన్నాడు రామారావు.

“ఏమిటి అర్థం చేసుకునేది?” అడ నింహంలా గర్జించి తల విసురుగా తిప్పుకుంది జయలక్ష్మి. ఆ పూవుకి జాట్లు ముడి విడి. కేశరాసి భుజాలనిండా పరచుకుంది. ఏదీ ఏదీ కళ్ళు ఎర్రగా కెంపు తేలాయి. చురకత్తుల్లాంటి కంటి కొనంతో భర్తని మిరి మిరి చూసింది.

అదేమరో మగాడయితే ఈపాటికి రుదుసుకునే వాడే! కాని పాపం....అలవాటు వద్ద ప్రాణం కావటంచేత రామారావు అదర్లేదు. నిస్సహాయంగా భార్యకేసి చూశాడు.

“నేను ఏమడిగానని? నగలడిగానా నాణ్య లడిగానా? పెళ్ళయిన ఏడాదికి ఒక చీర కొనియ్య మన్నాను. క్రావణ కుక్రవారం కదా అని మనసు పడ్డాను. ఆ మాత్రానికే ఇంత మొఖం చూసుకుంటా రనుకోలేదు. చివరికి నే చచ్చే నా ‘క్రాధం’ పెట్టెటట్లు కూడా లేరు మీరు....” అవేళంతో రొప్పుతోంది జయలక్ష్మి.

రామారావు బాధగా తల వంచుకున్నాడు.

ముద్దు ముచ్చట్లు ఏవీ తీర్చలేని అసమర్థుడయి పోయాడు. అందుకు అతను విచారించని షణం లేదు.

నిజమే! జయ బాధపడిందంటే అర్థం వుంది. అయినా ఆమె ఏం కోరుకుంది? క్రావణ కుక్రవారం కోసం ఒక చీర అడిగింది!....

తన భార్య తలంటుకుని, జడలో వచ్చ దామంతులు తురుముకుని, కొత్త చీర కట్టుకుని పసుపు కాళ్ళతో నట్టింట్లో తిరిగితే చూడాలని తనకి మాత్రం లేదా? కాని డబ్బు వెనులుబాటు చిక్కలేదు. చేతిలో పైసాలేదు. పండుగ పది రోజుల్లోకి వచ్చింది. ఇప్పటికే అయినవాళ్ళందరి దగ్గరా చెయ్యిచాసి తలకుమించిన అప్పు చేశాడు. అయినా నిరుత్సాహపడలేదు. ఎలాగో భార్య ముచ్చట తీర్చాలనే తాపత్రయ పడుతున్నాడు.

కాని భర్త జాప్యం సహించలేక పోతోంది జయలక్ష్మి! ఆమెలో రోషం తన్నుకుని వస్తోంది!

“నేనేమడిగానని, చీరకదా?” అని భర్తని విరేసింది.

“నిజమే జయా! నువ్వు అడిగింది చీరే! కాని ఆ చీర కూడా కొనియ్యలేని దరిద్రుల్ని

నేను” దెబ్బతిన్న అభిమానంతో అన్నాడు రామారావు.

జలజలా రాలుతున్న కన్నీటిని అదిమి చివ్వున తలెత్తింది జయలక్ష్మి.

“కాదు! దరిద్రులు మీరుకాదు. మా నాన్న! మా నాన్న దరిద్రుడు కాబట్టి నన్ను మీకు ఒదుల్చు కున్నాడు. పెళ్ళయి ఏడాది అయింది. మళ్ళీ నా అతి గతి కనుక్కోలేదు. ఈ ఇంట్లో నేను వున్నది దాకిరికి, మాటలు పడటానకేగాని సుఖపడటానికేకాదు. మిమ్మల్ని అని ఏం ప్రయోజనం? మా నాన్ననాలి!” అవేళంలో తాను ఏం మాట్లాడుతోందో కూడా మర్చిపోయి నోటికి వచ్చినట్లు దురుసుగా మాటలు జారింది.

భార్య వదిలే వాగ్బాటలు సూటిగా రామారావు మెత్తని హృదయంలో దిగబడ్డాయి! గాయపడ్డ హృదయంతో మారు మాట్లాడకుండా భార్య సముఖం నుంచి విష్కమించాడు రామారావు!

*

క్రావణకుక్రవారం రానేవచ్చింది!....

యథావిధిగా వరలక్ష్మి వ్రతం చేసుకుని “శోరం” కట్టుకుంది జయలక్ష్మి.

“నొక్కుమ ప్రేమే కావాలి” కాకాని కమల

అతనికి భార్య అంటే వల్లమారిన ప్రేమ. నిజమే. పెళ్ళయి ఏడాది అవుతున్నా ఇంతవరకూ తను భార్యకి ఏ చిన్న కానుకా ఇయ్యలేక పోయాడు. కారణం తన ఆర్థిక పరిస్థితి ఈ మధ్య మరి దిగజారింది.

రామారావు ఓ చిరుదోగి.

ఈ మధ్యనే తండ్రి కాలం చేశాడు. రామారావే ఇంటికి పెద్దకొడుకు కావటంతో భార్యతండా అతని భుజాలమీదే వద్దది. తండ్రి పోయాక తల్లి ఆరోగ్యం దిగజారింది. అవిడ రోగా నికి ఎక్కడి డబ్బు చాలటంలేదు. తండ్రి ఎలాగూ లేడు. తల్లినయినా దక్కించుకుందామని అతని ఆశ. కాగా ఈ ఏడాదిలో ఇద్దరు చెల్లెళ్ళు పురిటికి వచ్చారు. గోరుచుట్టుమీది రోకటిపోటులా ఖర్చులన్నీ అట్లా ఒకదానిమీద ఒకటిగా ఎక్కి రావటంతో రామారావు ఆర్థిక పరిస్థితి బాగా దిగజారింది. ఈ సంసారపు లంపటంతో భార్య

భయం! భయం!!
ప్రతిదీ....భయం!
నేనంటే....భయం....!!
నను వెంటాడే
నా నిడంటే....భయం!

భయం! భయం!!

చీకటి భయం-వెలుతురు భయం
చీకటి మాటున ఈ రోకటి పొట్లంటే....
కాటుక కళ్ళల్లో....మాటి మాటికి భయం! భయం!
వెలుతురులో గీటుగా....వెలుగే జలుగంతా
చీకటి మాటున నలిగే బూటకమని
తెలిసిన కణ కణం భయం! భయం!!
మంచి భయం-చెడు భయం
మంచి చెడుల మధ్య జరిగే
పొరాటం మరే భయం.
మంచి చేసే మనిషిని చూస్తుంటే....
మనిషిలోని ఆ మంచిని చూసి భయం! భయం!
చెడు జరిగే తరుణాలలో-మది విరిగే పరిణామాలకు
ఏదలోని కరుణా ప్రవాహం-చూస్తేనే భయం భయం!
నీతి భయం-అవినీతి భయం
నీతికి....అవినీతికి మధ్య అంతరమే....అతి భయం
జరిగే అవినీతికి అండగా నిలవకున్నా....
కరగని గుండెలు గల....అమొండివాళ్ళ నాపలేని
నా యీ అసహాయత్వపు తత్వానికి....
అసహ్యంతో నేనంటేనే నాకెంతో భయం భయం!!
సుఖం భయం-దుఃఖం భయం
సుఖ దుఃఖ సంగమం....అంతులేని భయం.
స్వార్థం పెరిగి....సౌఖ్యం మరిగి
మానవసేవే తరిగి....మాధవ సేవే కరిగే....
సుఖంతో అనుభవమే అత్యంత భయం భయం!!
విషాదాన్ని విడలేక-జీవితంలో ఓడలేక

అతకలేక....బ్రతకలేక-అలసినా అగలేక
అశలేవి తిరని నికృష్టపు బ్రతుకంటే
నిమిష నిమిషం భయం భయం!!
అశ భయం-నిరాశ భయం
అశానిరాశల మధ్య-ఊగిసలాటే భయం భయం.
అశా నిరాశల నడుమ-నింగి....నేలల నడుమ
పయనం సాగించలేక-ఇక ముందుకు సాగలేక
అనుకణం వేగలేక-అణువణువు భయం భయం.
మనిషి భయం! పశువు భయం!
పశువులాంటి మనిషంటే....మరే మరే....భయం! భయం!
వాతలేసి-మేత వేసి
పశువు తాడు మెడకేసి....
పెంచిన ఆ తీరే మరిచి
పొగరుబోతుగా మారే....
మనుషుల్లాంటి పశువులంటే
అమ్మో! అసలే....భయం! భయం!
మంచిని పెంచే మనసులలో
కడవెడు విషాన్ని చిందించి
ప్రేమను చిలికించే హృదయాలలో
అకారణ ద్వేషం రగిలించి
మనసును విరిచేసే-మమతను అణచేసే....
ఈ నరులనే వానరులంటేనే భయం! భయం!
అర్థంకాని జీవితాలకు-అంతా భయం! భయం!
ఇదే ఇంక క్రమమైతే-విశ్వమే వక్రమైతే....
అకలికి అగలేక-అన్యాయం ఓపలేక
బాధతో వేగలేక-అక్రమాన్ని అణచలేక
మనిషిని మనిషే-మారణహోమం చేసి
ముక్కలు చెక్కలుగా చిల్చి-కుక్కల్లా
పీక్కుతినే అతిదారుణ తరుణం
రావచ్చనే ఊహ....!! ఓహ....
అతి భయంకరమైన....భయం!!!

—“ప్రభు”

రామారావు భార్యకి చీర అయితే తెచ్చాడుగాని
ఆమె మొఖం మాత్రం విస్ఫారలేదు.

“ముష్టి .... నలభయి రూపాయల చీర!
నా వయసువాళ్ళంతా వురీ వురీ, పెరికోవ్లు
కడుతుంటే నేను అమ్మమ్మకి మల్లే నేత చీరలు
కట్టే ఖర్చు!....” అంటూ ఈసడించుకుంది.

ఎంతో ప్రేమతో భార్యకి తొరిసారిగా చీర
కొన్న రామారావు ఉత్సాహమంతా చప్పగా చల్లారి
పోయింది: పాపం....ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో అతని
స్త్రోమతుకి అదే ఎక్కువ. అయినా భార్య ముచ్చట

తీర్చాంన్న వుంటాటంతో చాలా ఇబ్బందుల్ని
ఎదుర్కొని 40 రూపాయల చీర కోసం వెచ్చిం
చాడు. కాని భార్య మంచి చిన్న మెచ్చుకోలు
కూడా దక్కలేదు!

అయినా రామారావు పెద్దగా బాధ పడలేదు:
“జయీ! ఖరీదు తక్కువనిగాని నీ పచ్చటి
ఒంటికి ఈ చీర చాలా అందంగా నవ్వింది.
విజంగా ఇప్పుడు నువ్వెంతముద్దు వస్తున్నావో
తెలుసా!” అంటూ ఆవేశంగా భార్య భుజాని
పట్టుకుని దగ్గరికి తీసుకోబోయాడు:

“ఊ....దీనికి మాత్రం ఏం తక్కువ లేదు”
అంటూ విసురుగా భర్తని దూరంగా నెట్టి
విడిపించుకుంది.

ఆ రోజు సాయంత్రం తెలుసున్న వాళ్ళింటికి
పేరంటానికి వెళ్ళి అబ్బించి అదే స్నేహితురాలు
జానకిని చూద్దామని రియలుదేరింది.

జానకి భర్త పెద్ద విజినెస్ మాగ్నెట్:
జానకి వుట్టింటివారూ అత్తింటివారూ కూడా
దాగా రుజుదికార్ల క్రిందకే వస్తారు.

జానకి అదృష్టానికి అసూయపడని క్షణం లేదు జయలక్ష్మి.

జానకి ఇంటి గేటు చూస్తూనే జయలక్ష్మి హృదయం ఈసుతో మూర్చింది.

ఆ పెద్ద బంగళా గేటు దాటి- ఇరుప్రక్కలా వున్న పూల మొక్కల్ని పరికిస్తూ హాల్లోకి అడుగు పెట్టిన జయ-పులికివడింది.

ఎదురుగా బీరువా అద్దంలో ఆమె ప్రతిబింబం నిలువెత్తుగ కట్టెదుట నిలిచింది!....

పచ్చటి శరీరానికి బుట్టలతో వున్న ఆ కనకాంబరం రంగు చీర ఎంత శోభని కూరుస్తోంది. సోగలు దేరిన కళ్ళతో, పరపూర్ణ ఆరోగ్యంతో మిసమిసలాడుతున్న ఆమె ఒంటికి ఆ చీర ఎంతో అందంగా మరెంతో పొందికగా నవ్వింది. పైగా ఇప్పుడు జయకి 5వ నెలమో- ఇంకా ఎంతో నిండుగా వుంది ఆమె రూపం!....

“నిజమే! ఇందాకా భర్త ప్రళంసిస్తే ఏమో అనుకుంది. కాని వాస్తవానికి ఆ చీర తనకి ఎంత అందంగా అమిరింది! ఎంత పొందికగా వుంది!” జయలక్ష్మి పెదవులపై సన్నటి గర్వంతో కూడిన మందహాసం కదిలింది.

నెమ్మదిగా హాలులోకి అడుగుపెట్టిన జయ “జానకి!” అని పిలిచినట్లయి చప్పున అగిపోయింది.

పక్కనే బెడ్ రూమ్ లోంచి జానకి, ఆమె భర్త విఠల్ మాట్లాడుకునే మాటలు అప్రయత్నంగా ఆమె చెవులకి సోకాయి!....

“ఇప్పుడు మళ్ళీ ఎందుకంటి అంత అర్థంబుగా బొంబాయికి? మొన్ననే కదా వెళ్ళారు! పండగపూటా కూడా మీరు ఇంట్లో వుండకపోతే నాకెల్లా వుంటుంది?” అందోంది ప్రాదేయ పూర్వకంగా జానకి.

“పండగ అంటూ ఇంట్లో కూర్చుంటే వ్యాపారస్థులకి ఎలా కుదురుతుంది? బిజినెస్ పని మీద రాత్రికి వెళ్ళక తప్పదు. ‘ప్లేన్’ కి టిక్కెట్ కొనడం కూడా జరిగిపోయింది” అంటున్నాడు ఆమె భర్త విఠల్.

“అ....మీరు అక్కడ చేసే బిజినెస్ ఏమిటో నాకు బాగా తెలుసు. ఆ గుర్రస్పందంతోగా, ఈ మధ్య మీకు వెబ్ పార్టీలు, గుర్రస్పందాలు ఎక్కువైపోయాయి. మీకి భార్యతో కాలక్షేపం కంటే క్లబ్ దాన్సులే బాగుంటాయి!” జానకి గొంతు ఏడుపులోకి దిగింది.

“దేవదేవుడు చిదానంద స్వరూపి. ప్రకృతియే తద్దేవ సృష్టి. ప్రకృతి, అందలి జీవకోటి సృష్టికర్తయగు పరమాత్ముని యానంద చిహ్నితము. వివేకతేజో వికసనమే “జీవి” కిని “జీవము” కును తారతమ్యము.” —టి. వి. సుబ్బాయమ్మ

“జానకి! అనవసరంగా గొడవచెయ్యకు. నీకిప్పుడేం తక్కువ చేశానని? నాలుగు వందలు పెట్టి పట్టుచీర తెచ్చానా, వాటి మీదకి మ్యాచింగ్ నగల వెబ్ కూడా కొన్నాను. నీ సరదాలేవో నువ్వు చూసుకోవాలిగాని నన్ను ఇంట్లో కట్టి పడెయ్యాలని మాత్రం చూడకు. చీ....చీ ఇంటికి వస్తే చాలు సాదింపులు.... ఏడుపులు....”

“అవును. నాకు ఏడుపు కాక ఇంక మిగిలింది ఏమిటి? ఈ వెదవ డబ్బు ఇంత వుంది. ఎందుకు? నన్ను రొప్పు పెట్టటానికి కాకపోతే?” జానకి ఏడుపు వెక్కిళ్ళలోకి దిగింది.

జయలక్ష్మి స్థాణువులా నిల్చుండిపోయింది.

“అస్తమానం బయట ఎక్కడని తిరుగుతాను జయా! హాయిగా మంచి కాఫీ తాగుతూ మనిద్దరం కబుర్లు చెప్పుకోవచ్చని అవీను నుంచి సరాసరి ఇంటికి వచ్చేవాను....”

“నేత చీర ఆయితేనేం? నీకెంత చక్కగా నవ్విందో తెలుసా? వచ్చేసారికి ఖరీదయిన చీర కొనిస్తాగా!”

అనునయంగా వినిపించే భర్త మాటలు జ్ఞాపకానికి వచ్చాయి జయలక్ష్మికి.

అంతే! ఇంకొక్క క్షణం కూడా అక్కడ నిలవలేకపోయింది. రివ్వన వెనుతిరిగి గబగదా రోడ్డు మీదికి వచ్చేసింది....

తను ఎంత అవివేకురాలు! స్వర్గసీమలాంటి ఇంటిని, దేముడులాంటి భర్తని తులనాడుకుని, ఎండమావిని చూసి భ్రమ పడింది. నిజంగా తన భర్త ఎంత సహృదయుడు! అంతటి అనురాగమూర్తినా తాను విచిత్తుకుంది! వెదవ చీర కోసం ఆయన్ని ఎన్ని మాటలంది? తను ఇన్నాళ్ళుగా, జానకి ఐక్యతాన్నే చూసింది కాని, విఠల్ లాంటి భర్తని తాను ఒక్కక్షణం భరించ గలదా? భగవాన్! నాకు ఆ లక్షలు వద్దు.... విఠల్ లాంటి భర్తా వద్దు! కనుపించని దేముడికి

మనసులోనే మ్రొక్కుకుని వదివడిగా ఇంటి వైపు నడిచింది.

జయలక్ష్మి వెళ్ళేసరికి రామారావు వంట గదిలో నడుం బిగించి బ్రహ్మాండంగా వంట చేసేస్తున్నాడు.

అంత తొందరగా వచ్చిన భార్యని చూసి విస్తుబొయ్యాడు. “అదేమిటి జయా! అప్పుడే వచ్చేవావేం? నువ్వు జానకి ఇంటికి వెడితే తొందరగా రావుకదా అని నేనే వంట ప్రయత్నం చేస్తున్నాను....” అన్నాడు.

జయలక్ష్మి మౌనంగా భర్త కేసి చూసి పెన గల మూట గట్టు మీద పెట్టింది.

“ఏం లోచక ఇప్పుడే కొద్దిగా కాఫీ చేసుకు త్రాగాను. నీకు కూడా కొంచెం ఇవ్వమంటావా?”

జయలక్ష్మి పెదవి విప్పలేదు.

భార్య మౌనం అతణ్ని బాధించింది.

ఆ జానకి మళ్ళీ ఏ పట్టుచీరో, నగల పెట్టో చూపించి వుంటుంది. మళ్ళీ ఏ “కోర్ట్ వారో” లేవదియ్యదు కదా జయ....అని భయపడ్డాడు రామారావు.

చేతిలోని గరిట గిన్నెమీద పెట్టి నెమ్మదిగా భార్యవైపు తిరిగిడు రామారావు.

“ఏం జయా! నా మీద కోపం ఇంకా పోలేదా? ఏం నీ నేపాతురాలు నీ చీరని ఆక్షేపించిందా? అవిడకేం? లక్షధికారి భార్య గనక ప్రతి పండక్కి పట్టుచీరలు కొంటుంది. వచ్చేసారి నీకు ఇంతకంటే మంచి చీర కొనిస్తాగా! నాకు మాత్రం నిన్ను సుఖపెట్టాలని వుండదా చెప్పు?” భార్య కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అనునయంగా ఆమె భుజాలు పట్టుకున్నాడు.

తల అడ్డంగా వూపింది జయలక్ష్మి.

“ఊహ....నాకు చీరలువద్దు నగలువద్దు....” కళ్ళనిండా నీళ్ళు నిండి చెంపల మీద జలజలా రాలాయి.

రామారావు ఆశ్చర్యంగా చూశాడు!

“ఊ....మరేం కావాలి చెప్పు?” లాలనగా ఆమెని హృదయంలోకి పొదుపుకున్నాడు రామారావు.

“నాకి చీరలూ వద్దు....నగలూ వద్దు....నాకు ఈ అదృష్టమే కావాలి....నాకు మీ ప్రేమే కావాలి....” తమకంగా భర్త చాతీ మీద వ్రాలింది జయలక్ష్మి.

లక్ష్మికి చిన్నప్పుడు పోలియో వచ్చి ఒక కాలు కొంచెం అవిటి అయింది. అందువల్ల నడిచేటప్పుడు ఆమె కుంటి నడుస్తుంది.

కొందరు ఆమె గురించి ప్రస్తావించేటప్పుడు— తల్లిదండ్రులు పెట్టిన కుట్రమైన పేరుండగా— 'కుంటిది' అంటూంటారు. ఇంకా అరిగి పోయే వారు 'కుంటి లక్ష్మి' అని కూడా రిపర్ చేస్తుంటారు. కొంచెంవాళ్ళుంటే 'ఏయ్ కుంటి!' అని ముఖానే పిలిచినా పిలవగలరు.

ఎప్పుడయినా తూరి ఏ తలుపుమీదో పడటం చూస్తే — 'కుంటి కాలేసుకు అటూ ఇటూ తిరక్కపోతే ఏ మూలో కూర్చో కూడదూ?' అని ఇంట్లో వాళ్ళే విసుక్కుంటారు. తూరితే కుట్రంగా కాళ్ళున్న వాళ్ళు కూడా చతికిల బడతారన్న సంగతి అప్పుడు వాళ్ళకి స్పృహలోకి రాదు. కుంటి కాలుండటం లక్ష్మికి కల్గించే బాధకన్న ఓ కాలు కుంటుతూ కళ్ళ బడటం తమకు ఎక్కువ బాధన్నట్టుగా మాట్లాడతారు మరికొందరు. ఇంటా బయటా లక్ష్మికి ఎదురయ్యేది ఇలాంటి హేళన మాత్రమే.

సుందరికి కొంచెం చెముడు. సుందరి వాళ్ళమ్మ గారికయితే.... అరి వ్రే కాని వినపడదు. ఇక వాళ్ళమ్మమ్మగారికి చెవిదగ్గర గొంతు చించుకోవల్సిందే! ఏం చేస్తారు? — పాపం. వాళ్ళ కది వంశ పారం పర్యంగా వచ్చింది. వాళ్ళ పెద్ద వాళ్ళకున్నంత బాధ సుందరికి లేదు.

అయినా, కొందరమ్మే గురించి ప్రస్తావించేటప్పుడు— 'చెమిటిది' అంటూంటారు. 'చెమిటి సుందరి' అని రిపర్ చేస్తుంటారు. 'ఏయ్ చెముడూ!' అని పిల్చేవాళ్ళు ఆమెకు తరచు తరచు పడతారు. చెమిటి వాళ్ళని వెనకనించి

తరతర లోపాలు

పిల్చినా, మరో గదిలోంచి పిల్చినా. వినపడక పోవటం సహజం. అయినా, ఆ సంగతి తెల్పుండి కూడా— ఆరగంట నుంచి అరచి చస్తున్నాను. వినిపించుకోవేమే! అని ఇంట్లో వాళ్ళే విసుక్కుంటుంటారు. వినిపించుకోలేదని అభాందం వేయటమేకాని, పాపం. వినపడలేదేమో నన్న సానుభూతి వాళ్ళకుండదు. ఎవరయినా ఆమె గురించి నెమ్మదిగా సణుగుతుంటే. 'అబ్బో, చెముడని వినపడదమకుంటున్నావా! దాని క్లావరిసినివి దానికి కుట్రంగా వినిపిస్తాయి. అని విసుర్లు విసిరే వాళ్ళుంటారు. ముఖమీదే వ్యంగ్యోక్తులు పలుకుతూ తమలో తాము నవ్వుకునే వాళ్ళు సుందరికి రోజూ ఎదురు పడుతూనే ఉంటారు.

మాలికి కొంచెం మెల్ల. పుట్టుకతోనే వచ్చింది ఆ లోపం. ఆమెను గురించి ప్రస్తావించేటప్పుడు 'ఆ మెల్ల' అని అంటుంటారు. మరీ నోటి దురుసు వాళ్ళు 'మెల్ల మాలి' అనో 'మెల్ల పిల్లా' అనో పిలుస్తుంటారు.

'ఆ మాలి నీ కేసి చూస్తోందో నా కేసి చూస్తోందో' చచ్చినా చెప్పరేం! ఇలాంటి వ్యంగ్యోక్తులు మాలికి తరచు ఎదురవుతూనే ఉంటాయి.

లక్ష్మికి కాలు కుంటి అవటం ఆమె తప్పు కాదు. సుందరికి చెముడు రావటం ఆమె అపరాధం కాదు. మాలికి మెల్ల ఉండటం ఆమె పాపం కాదు.

వాళ్ళలా పుట్టారని పుట్టలేదు. వాళ్ళ లోపాలు వాళ్ళ పొరపాట్ల వల్ల వచ్చినవి కావు. వాళ్ళకు తెలియకుండానే వాళ్ళ మీదకి వచ్చి వాలాయి ఆ నీలి నీడలు!

ఆ తరతర లోపాలు వాళ్ళకి ప్రాణాంతకాలు కావు. మరొకరిని ఇబ్బంది పెట్టేవి కావు. ఇంతే వరి మీదా వాళ్ళు అధారపడాల్సిన పని లేదు. వాళ్ళ పనులేవో వాళ్ళు కుట్రంగా చేస్తోగలరు. వాళ్ళ బ్రతుకు లేవో వాళ్ళ స్థిమితంగా బ్రతగ్గలరు. వాళ్ళ మానాన వాళ్ళ నుండనిస్తే.... తమకా లోపాలున్న సంగతే మరచి వాళ్ళు అందరిలాగే నిశ్చింతగా జీవించ గలరు.

అన్ని అవయవాలూ అమరి ఉన్న వాళ్ళెంత ప్రీతి ఉండగలుగు తున్నారో — ఆ లోపాలతో వాళ్ళంత సాఫీగా బ్రతకటం నేర్చుకున్నారు. జీవితంతో రాణి పదిపోయి గడుపుతున్నారు. కనుకనే, వాళ్ళకింకొకరి సానుభూతి కావాలని కూడా ఉండదు. తమ లోపాల గురించి మరొకరు ప్రస్తావించి 'పాపం' అని అనాలని కూడా వాళ్ళు ఆశించరు.

వాళ్ళు కోరుకొనేదల్లా — అన్ని అవయవాలూ చక్కగా పున్నవాళ్ళు తమ గురించి తమ మనస్సుల్లో సానుభూతి కలిగి పున్నారని తెలియటం! అంతే! అవిదాలు. అంతకు మించి వాళ్ళేమీ ఆశించరు!

"మీ భర్త మీతో 'నేను నిన్ను ఎంతగా ప్రేమిస్తున్నానో తెలుసా?' అని చెప్పడం మానేపినంత మాత్రాన మీరేమీ కంగారు పడనక్కరలేదు!" అని ఆ మధ్య ఒక 98 ఏళ్ళ ఇల్లాలు కొత్తగా పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుంటున్న యువతులకు సలహా ఇచ్చింది. నెడర్లాండ్స్ లోని ఆమ్స్టర్ డామ్ కు చెందిన ఆ 98 ఏళ్ళ వనిత పేరు అలిడా వెర్దాన్క్. ప్రస్తుతం ఆమె తన

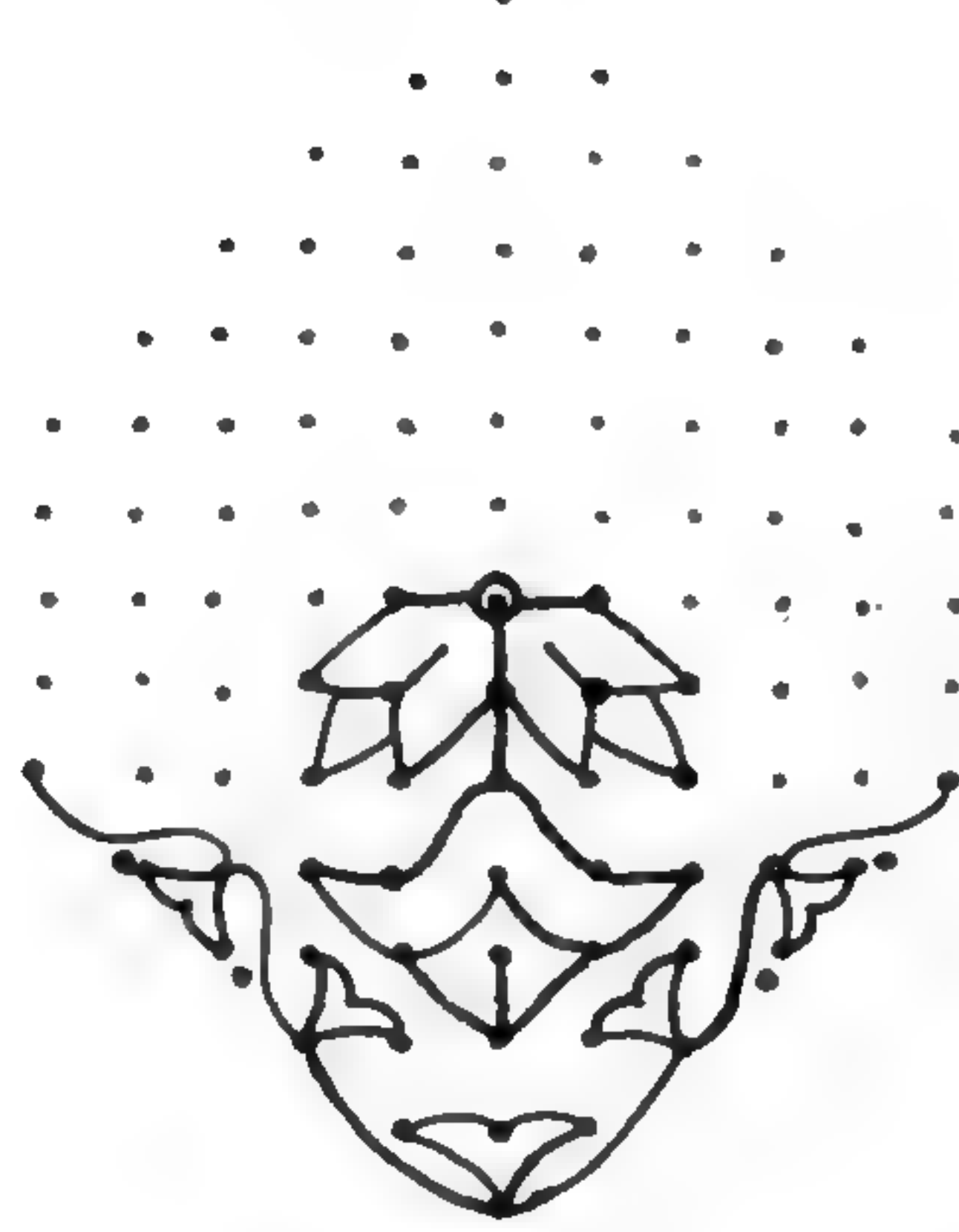
నాలుగవ భర్తతో కాపురం చేస్తున్నది. "నా పాత భర్తలూ (వాళ్ళు ముగ్గురూ చచ్చి పోయారు). ఇప్పుటి భర్తా కూడా పెళ్ళియ్యాక — నన్ను ప్రేమిస్తున్నట్టు ఎప్పుడూ చెప్పలేదు. భర్తలు తియ్యని కబుర్లు ఎన్నయినా చెప్పగలరుగానీ, భార్యలతో ప్రేమగా మాట్లాడమంటే మాత్రం చిరాకుపడతారు" అంటుంది ఆమె. ఆమె మాటలలో నాలుగుసార్లు పెళ్ళాడిన అనుభవమంతా ధ్వనిస్తున్నది!

కాని, వాస్తవంలో వాళ్ళకది లభిస్తోందా? రేడు, నిత్యం వాళ్ళకెదురయ్యేవి పరిహాసాలు, హేళనలు, వ్యంగ్యోక్తులు. ఇవి మాత్రమే!

చాలామందికి 'చీప్ జోక్స్' వేసుకోవటానికి మాత్రమే వాళ్ళు పనికి రావటం శోచనీయం. దురదృష్టకరం!

పువ్వుల ముగ్గు

ఈ ముగ్గు వెయ్యడం చాలా తేలిక. మొదట ఒకదాని కొకటి నమోదూరంలో ఉండేలా వదిలీపెట్టే చుక్కలు ఒక వరుసలో ఉంచాలి. తరువాత ఈ వదిలీపెట్టే చుక్కల వరుసకు అటూ ఇటూ కూడా ప్రతి వరుసలోనూ రెండేసి చుక్కల చొప్పున తగ్గిస్తూ 13, 11, 9, 7, 5, 3, 1 చుక్కలు ఉంచాలి. ఈ చుక్కలను దిక్రం-2 లో చూపినట్లు కలిపితే ముగ్గు పూర్తవుతుంది. రంగులతో అలంకరిస్తే ఈ ముగ్గు మరింత బావుంటుంది.

—కొనకళ్ళ తేజస్కుమారి

చిన్నతనం నుంచి చిన్న చిన్న పరిహాసాలతో బ్రతకటం వాళ్ళకు అలవాటయి ఉంటుంది. మనస్సులో వాస్తవాన్ని భరించగల శక్తి క్రమంగా పెరిగే ఉంటుంది. కాని, వయస్సువచ్చాక.... అందరికీ పెళ్ళిళ్ళవుతుంటే.....తమకేమి కానున్నదో అన్న కొత్త భయం చుట్టుకుంటుంది. అప్పుడే మానసికమైన బాధ ఎక్కువయ్యేది. అటువంటప్పుడు వాళ్ళకి హేళన, పరిహాసాలు ఎదురయితే వాళ్ళ పరిస్థితి ఎంత దయనీయంగా ఉంటుంది? ఎంత హృదయ విచారకంగా ఉంటుంది?

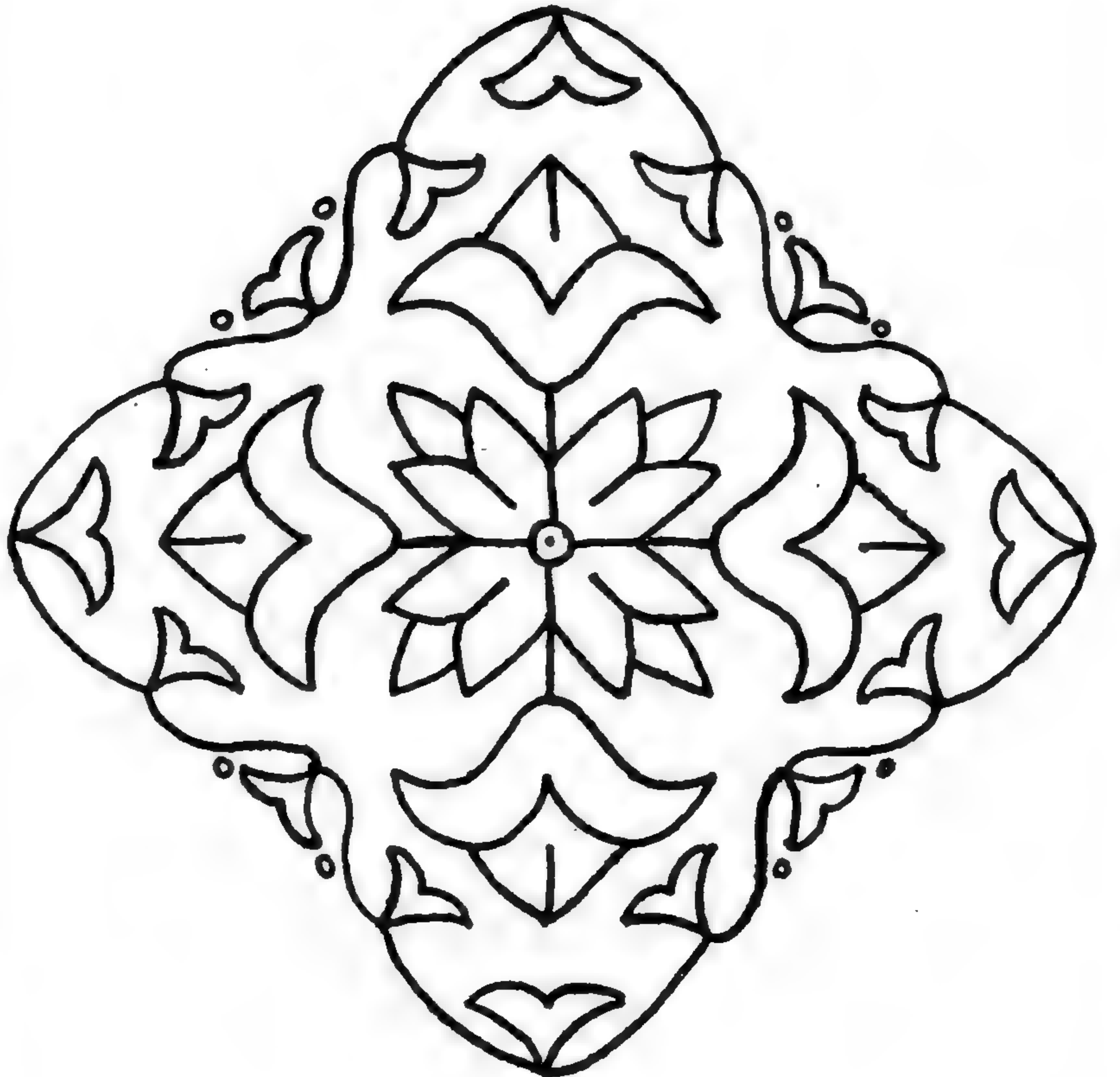
శరీర లోపాలున్న వాళ్ళ బాధ అర్థం చేసుకోవాలంటే....అది అనుభవించే వాళ్ళకే ఎక్కువ తెలుస్తుంది! అర్థం చేసుకొనే మంచి మనస్సుంటే అలోచించటానికి ప్రయత్నిస్తే....అన్నీ వున్న వాళ్ళకి కొంతయినా తెలియకపోదు!

అన్ని అవయవాలు చక్కగా వున్నవాళ్ళకి జీవితమంతా సజావుగా, చక్కగా వెళ్ళిపోతుందన్న గ్యారంటీ ఎక్కడ ఉంది? ఏ ఏక్సిడెంట్ జరిగి కాళ్ళు చేతులు విరగవచ్చు. చెముడు రావచ్చు. కన్నుపోవచ్చు. ఈ ప్రపంచంలో ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో ఎప్పుడు ఎవరికి ఏమవుతుందో ఎవ్వరూ ఏమీ చెప్పలేరు!

కాని, ఎల్లకాలం ఏ పరిస్థితుల్లోనయినా చెప్పకోవల్సింది ఒక్కటే ఉంది. మనిషికి ఉండవల్సింది మనస్సు. మంచి మనస్సు. మరొకరిని అర్థం చేసుకొనేటంత విశాల దృక్పథం. మరొకరికి సానుభూతి అందచేయటానికి కావల్సినంత సహనం.

ఒకరిబాధ నర్థం చేసుకొనే మనస్సు లేక పోయాక—తోటివాళ్ళకి ఓదార్పు నిచ్చేంత ఓర్పు లేకపోయాక—మనకన్నీ ఉండి ప్రయోజనమేముంది? అప్పుడు నిజమైన దురదృష్టవంతులు శరీర లోపాలున్న లక్షి, సుందరి, మాలతి లాంటి వాళ్ళు కానేకాదు. మనం!....అన్నీ ఉన్న మనమే అవుతాము!

—విమలారామం

నిగ్గుతో వాహిని తల మరింత భూమిలోకి వంగిపోయింది.

“సమాధానం చెప్పమంటే అలా నిగ్గుపడితే ఎలా? మీ అభిప్రాయం నాకెలా తెలుస్తుంది చెప్పండి? పోనీ ఇష్టమైతే ‘ఉ....’ అనండి. ఇష్టం లేకపోతే ‘ఉహ....’ అనండి” అన్నాడు మధుసూదనం చిరునవ్వుతో.

నెమ్మదిగా, “ఉ....” అంది వాహిని.

“అమ్మయ్య! మీకిష్టమేనన్నమాట. మీకిష్టం లేకపోయినా మీ పెద్దవాళ్ళు చెయ్యాలని చూస్తున్నారేమోనని సందేహించాను. ఇక ఏ భయమూలేదు. హాయిగా పూసిరి పీలుస్తాను” అంటూ ఉత్సాహంగా నవ్వేడు.

“ఏమండోయ్ మావగారూ! మాట్లాడుకోవడం పూర్తయింది. ఇంక మీరు యివతలకి రావచ్చు” అంటూ కేకేశాడు.

అతని సందడిచూసి అనుకోకుండానే నవ్వేసింది వాహిని. అదే క్షణంలో అతడూ యిటు చూసి వాహినితో జత కలిపాడు.

“చొరవగలవాడే! కాస్త పెద్దవాడైనా ఉత్సాహంగా వున్నాడు. పరవాలేదు. వయస్సు కూడా ఏమంత ఎక్కువ కాదు. వాహిని అదృష్టవంతురాలు. ఇంత కలిగినచోట పడుతోంది” అనుకుంది వర్తనమ్మ తృప్తిగా.

“జాతకాలు చూపించాను. దివ్యంగా సరిపోయా యన్నారు మా పురోహితుడు. సరిగ్గా వారం రోజులకి వచ్చే సోమవారంనాడు మంచి ముహూర్తం వుందని చెప్పాడు ఆయన. ఎలాగూ అనుకున్నదేగా! అంచేత సాధ్యమైనంత త్వరలో అయిపోతే మంచిది” అన్నాడు రాఘవయ్య.

“అయ్యో దానిదేముంది! అలాగే కానివ్వండి. అదపిల్లవాళ్ళకామాత్రం తొందర వుండటం సహజం” అన్నాడు మధుసూదనం.

“నాకున్నంతలో శక్తివంచన లేకుండా పెళ్ళి చెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తాను. లోటుపాట్లేమైనా జరిగితే తమించమని కోరుతున్నాను. కట్నం, కానుకలు యిచ్చుకోలేను....” అమాయకంగా మాట్లాడాడు రాఘవయ్య.

“అదేమిటండోయ్ మామగారు! పెద్దపిల్లకి పెళ్ళి చేస్తూ శక్తి లేదంటారేమిటి? పెళ్ళి వైభవంగా చెయ్యాలి. తెలిసిందా? మాకు తగ్గ లాంచనాలు కూడా యివ్వాలి.”

అతడి మాటలకి లెల్లబోయి చూసాడు రాఘవయ్య.

మధుసూదనం లాల్చి జేబులోంచి రెండు నోట్ల కట్టలు తీసి బిల్లమీద వుంచాడు. “పిల్ల పెళ్ళి బాగా చెయ్యలేకపోయామే అని మీరు బాధపడకూడదు.

త్వవీర్షిరతి

రాఘవయ్య వచ్చి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

వర్తనమ్మ వాహినిని రోపరికి తీసుకుపోయింది.

ఈరోపల జగన్నాథం కూడా రోపరికి వచ్చాడు.

అందులో ఎనిమిది వేలు వున్నాయి. వాహినికి కావలసిన చీరలు, నగలు కొని, పెళ్ళికి బిచ్చ పెట్టింది.” అన్నాడు చిరునవ్వుతో.

“అహ....మీదగ్గర నేను తీసుకోవడమా! మీకివ్వల్సిందిపోయి....?” తడబడ్డాడు రాఘవయ్య.

“అలాంటి శంకలు మనసులో పెట్టుకోకండి. భగవంతుడి దయవల్ల నాకేలోటూ లేదు. నేను తిని పది మందికి పెట్టగలను. దబ్బెందుకు? బ్యాంకులో దాచుకుందుకు కాదు. ఖర్చు పెట్టుకుందుకు, నలుగురికి ఉపయోగపడటానికి, నా నిర్దాంతం అంతే.”

రాఘవయ్య మారుమాట్లాడిలేకపోయాడు. అల్లుడి మంచితనానికి మనస్సులోనే జోహార్లు అర్పించాడు.

మధుసూదనం లేచాడు. “మరి వెదదామా జగన్నాథంగారూ?” అంటూ.

“శుభలేఖలు అచ్చు వేయించారి కదా!” ననిగాడు రాఘవయ్య.

“అలాగే వేయించండి. మావి అక్కడికి వెళ్ళాక అచ్చొత్తిస్తాను.”

“మీ కెందుకు శ్రమ: మీ బంధువులపేర్లు రాసి యివ్వండి. మీ పేర కూడా శుభలేఖలు

అచ్చు వేయించి పంపుతాను. వ్యవధి అట్టే లేదు కదా!” అన్నాడు రాఘవయ్య. “అలా చెయ్యండి. బాగుంటుంది!” అంటూ సమర్థించాడు జగన్నాథం.

“మా వాళ్ళంతా వస్తే మీరు తట్టుకోలేరు. బాగా ముఖ్యులైన వాళ్ళ పేర్లు మాత్రం రాసిస్తాను. వాళ్ళకి పంపండి. మిగతా వాళ్ళకి నేను తిరిగి వెళ్ళాక గృహ ప్రవేశానికి అహ్వానించి దిన్న రిస్తాను.” అంటూ కాగితం మీద పదిపేర్లు రాసిచ్చి, “మరి వెళ్ళాస్తాను” అంటూ లేచాడు మధుసూదనం. అతడితోపాటు జగన్నాథం కూడా లేచాడు.

మధుసూదనంతో పాటు రాఘవయ్య కూడా బస్సుస్టాండుకి వెళ్ళి బస్సు ఎక్కించి స్నేహితుడిని యింటికి పంపి తను యిటు వచ్చాడు.

వర్తనమ్మ మొహం సంతోషంతో వెలిగి పోయింది.

“రెండో పెళ్ళి వాడైనా అలా అనిపించడం లేదండీ! కనుముక్కు తీరు బాగుంది. చామన చాయ అయినా మంచి కళ అయిన మొహం.

మన వాహిని అదృష్టవంతురాలండీ!” అంది వర్తనమ్మ తృప్తిగా.

“ఈ సంబంధాన్ని ఆ భగవంతుడే పంపించాడే!” భక్తితో చేతులు జోదించాడు రాఘవయ్య.

వాహిని మౌనంగా గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

“పెళ్ళికి యిక అట్టే వ్యవధి లేదు. ఎన్ని చూసుకోవాలి: నాకేం వోపిక లేదు. ఎలా అవుతుందో ఏమో! అప్పుడాలా, వదియాలా కొనేసేద్దాం. సాయానికి కాస్త ముందుగా రమ్మని వదిలనీ, మా అక్కయ్యకీ రాయండి.”

“ఇవేకే రాస్తాను. శుభలేఖలు కూడా అచ్చుకి యివ్వాలి. అర్జంటుగా యిమ్మని.”

భార్య భర్త రిద్దరూ పెళ్ళికి అవసరమైన వాటి గురించి మాట్లాడుకోసాగారు పుట్నాహంగా.

వాణి గదిలోకి వెళ్ళింది.

మంచం మీద కూర్చుని బుగ్గకు చూపుడు పేలు అనించుకుని దీర్ఘాలోచనలో మునిగివుంది వాహిని.

“అక్కా....!”

ఏమన్నట్లు చూసింది వాహిని.

అమె గంభీర వదనంలో విషాదచ్ఛాయ లావరించుకుని వున్నాయి. అమె చూపుల్లో నిరాశ తొంగి చూస్తోంది.

“నువ్వీ పెళ్ళికి వాప్పుకోవడం నాకు నచ్చ లేదక్కయ్యా! అతడు నీకన్న రెట్టింపు వయస్సు వున్నవాడు. డబ్బు బాగా వుందనుకో. కాని మనిషి సుఖ సంతోషాలకది ఎంత మాత్రం ఉపయోగపడదు. దానితో దేహధారణకి కావలసిన కొన్ని వస్తువులు సమకూరుతాయంతే.”

వాహిని కళ్ళు చెమర్చాయి.

వాణిని దగ్గరగా తీసుకుని, “నీకింకా లోకాను భవం లేదమ్మా చెల్లీ! అడది మొగవాడి అంద లేకుండా నక్కలూ, తోడేళ్ళూకల యీ సంఘంలో వొంటరిగా మనుగడ సాగించలేదమ్మా!” అని నిట్టూర్చింది.

“అందుకని యీ రెండో పెళ్ళి వాడినే చేసుకోవాలా అక్కయ్యా!” వాణి కంఠం రుద్ద మైంది.

తన జీవితం దుఃఖపూరితమౌతుందేమోనని చెల్లెలు బాధపడుతోందని గ్రహించిన వాహిని వాణి తల వాళ్ళల్యంతో నిమిరుతూ, “ఎవరో ఒక మగవాడమ్మా! అతడు మొదటి పెళ్ళి

పెదప్రూడి
రిచ్చలక్ష్మిదేవి

వాడైనా, రెండో పెళ్లి వాడైనా నాకిప్పుడు ఒకటే. నేను కోరేది జీవితంతో నాకు రక్షణగా వుండే భర్త. నా జీవితం ప్రకారంగా గడిచి పోవడాన్ని మించిన కోరికేదీ లేదు నాకు." వాహిని కళ్ళలో నీళ్ళు నిండి బుగ్గల మీదికి జారాయి.

విరాగినిలా మాట్లాడుతున్న వాహినిని చూసి విభ్రాంతిచెందే గట్టిగా కొగలించుకుని "అక్కా! నాలుగురోజులుగా చూస్తున్నాను. నీలో నీవెందుకో కుమిలిపోతున్నావనిపిస్తోంది. ఎంత అడిగినా చెప్పవు." అంటూ భుజం మీద తల వార్చి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చేసింది.

పెల్లుబుకుతున్న దుఃఖాన్ని అతి కష్టం మీద నిగ్రహించుకుంది వాహిని.

"ఈ బదబాగ్ని నాలో నే చాచుకోవాల్సింది కాని ఒకళ్ళతో పంచుకోవాల్సింది కాదు. ఇప్పుడు యంతకన్న ఏమీ చెప్పలేను."

రెండు మూడు నిమిషాలు మౌనంగా గడిచి పోయాయి. అక్కా చెల్లెళ్ళు ఒకళ్ళ కౌగిల్లో ఒకళ్ళు నిశ్చలంగా వుండిపోయారు.

చివరికి తెప్పరిల్లి. "చెల్లీ..... నీ జీవితం నీకు నచ్చిన వాడితో మూడు పూవులా అరు కాయలుగా వుండాలని భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తున్నానమ్మా!" అంది వాహిని బరువుగా నిశ్చలించి.

"ఎందుకక్కా నీ ఒక్కదాని పెళ్ళికే నాన్న ఎంతవస్తవద్దా? చూసి కూడా నేను పెళ్ళి చేసుకోనా? నేనసలు పెళ్ళే చేసుకోనక్కర్లే. బాగా చదువుకుని ఉద్యోగం చేస్తూ నాన్నకి సాయంగా వుండిపోతాను."

వాణి మాటలకి వాహిని హృదయం ద్రవించి పోయింది. ఆమె కళ్ళలో మళ్ళీ నీళ్ళు తిరిగాయి. "నేను చెయ్యలేని పని నువ్వు చేస్తాననడం నాకెంతో సంతోషంగా వుంది చెల్లీ! అలాగే చెయ్యి! కాని....నేను నీకొక సలహా మాత్రం ఇద్దామనుకుంటున్నాను. నీ జీవితంలో ఎప్పుడైనా ఒక మగవాడు తారసపడి నిన్ను వలచి, వలపించుకుని పెళ్ళి చేసుకుంటానంటూ ఎన్నో వాగ్దానాలు చెయ్యొచ్చు. వలపుతో అతడెంత విచ్చి వాడైనా, నిన్నెంతగా వేరుకున్నా-ప్రాదేయవద్దా పెళ్ళయేదాకా నువ్వతడిని హద్దుదాటి రానియ్యకు. నీ అక్కయ్యగానే కాదు. సాటి యువతిగా నీకు నేనిచ్చే సలహాయేది. నా మాట జవదాటవుగా?"

వాణి వాహినిని గట్టిగా వాతేసుకుంది.

"తప్పకుండా నువ్వు చెప్పినట్లే చేస్తానక్కా! ఇది నీ స్వయానుభవంతో యిస్తున్నావని నా అంతరాత్మ చెబుతోంది. అదే నిజమైతే నువ్వెంతగా పరితపిస్తున్నావో ఊహించ గలను. నీ వేదనకు హద్దులు లేవు. నిన్ను వోదార్చగలవాడూ-నీకు మనశ్శాంతిని ప్రసాదించ గలవాడూ ఆ భగవంతుడొక్కడే అక్కయ్యా- ఆ భగవంతుడొక్కడే.....!" గొంతు జీరబోయి ఆవైని మాట్లాడలేకపోయింది వాణి.

8

వాహిని పెళ్ళి వైభవంగానే జరుగుతోంది. పెళ్ళివారికి, వచ్చిన అతిథులకి మర్యాదలు చెయ్యడంలో ఏ రోటూ లేకుండా నిర్వహించుకు వస్తున్నాడు రాఘవయ్య.

'రాఘవయ్య కూతురి పెళ్ళి బాగానే చేస్తున్నాడే ఏమాత్రం నిలవేశాడో కాని' 'రెండో పెళ్ళి వాడైనా మంచి అల్లుడే దొరికాడు' అంటూ గుసగుసలు పోయారంతా-సంతోషంతో కొందరు, మత్సరంతో కొందరూ. ఆ మాటే రాఘవయ్య. వర్తనమ్మల దగ్గర అన్నారు కూడా.

పెళ్ళికి కారడమ్మగారు వచ్చారు. వెండి పన్నీరుబుడ్డి చదివించారు. "ఇప్పుడు వాంట్లో కులాసాగా వుందోందా వాహినీ?" అంటూ ఆప్యాయంగా పరిశీలించారు. వాహిని లోపలికి వచ్చినప్పుడు.

"ఇదేమిటమ్మా వర్తనమ్మా! మొన్న మాయింటికి వచ్చినప్పటికేమీ లేదు. వాహిని పెళ్ళి నిమిషాలమీదయిపోయింది. మా ప్రకాష్ పెళ్ళి కన్నా వాహిని పెళ్ళే ముందయిపోయింది." అంటూ పరిశీలించారు.

"మన చేతిలో ఏమీ లేదు. అంతా ఆ శ్రీరామ చంద్రమూర్తి దయ. అసలు మేమిప్పుడు చేద్దామనుకున్నామా! ఆ క్షణానికన్నీ అలా కలిసి వచ్చాయి." వినయంగా అంది వర్తనమ్మ.

"మీ అబ్బాయి రారేదే?" ప్రశ్నించింది వర్తనమ్మ.

"వాడు బొత్తిగా నిద్రమేయకోలేడమ్మా. మావారికి ఆరోగ్యం బాగులేదుకదా! వాళ్ళిద్దరి తరపున నేనే వచ్చాను. మా వాడి పెళ్ళికి ముహూర్తం పగలే పెట్టిస్తాము." అన్నారు కారడమ్మగారు.

"నిజానికి పగటి ముహూర్తాలే బాగుంటాయి! కుదరాలిగాని." అన్నది వర్తనమ్మ.

అన్నీ వింటున్న వాహిని విరక్తిగా తనలో తాను నవ్వుకుంది.

"పెళ్ళి కుమార్తెను తీసుకురావాలి!" అంటూ పురోహితుడు కేక వేశాడు.

వర్తనమ్మ కూతురి చెయ్యి పట్టుకుని వివాహ వేదిక మీదికి తీసుకువెళ్ళింది.

మంగళసూత్రధారణ, తలంబ్రాలు ఒక్కొక్కటి పూర్తయ్యాయి.

మధుసూదనం తన మొదటి భార్య తాలాకు నగలు-కట్టవంకీ, ఒడ్డాణం, కాసులపేరు, చంద్ర హారం, అయిదారు జతల గజాలు, వాటితోపాటు వెయ్యి రూపాయలు ఖరీదు చేసే బెనారస్ పట్టు చీర, దానికి తగ్గ జాకెట్టుగుడ్డ కూడా చదివించాడు.

"అమ్మా! పెళ్ళి కుమార్తెకి పట్టు చీర కట్టబెట్టించి ఆభరణాలతో అలంకరించి తీసుకు రండి!" అని పురోహితుడు చెప్పగానే వర్తనమ్మ వాహినిని లోపలికి తీసుకువెళ్ళింది.

మరో షిడినిమిషాల్లో చీర కట్టించి ఆభరణాలతో అలంకరించి కూతుర్ని తీసుకువచ్చి పెళ్ళి వీట మీద కూర్చోబెట్టింది.

నాలుగు వేళ్ళ వేడల్పున్న జరిచీర మీద అక్కడక్కడ వున్న జరీ పువ్వులెంతో అందాన్నిస్తున్నాయి. ఆ ఖరీదైన చీరలో, వాంటి మీద దగదగలాడుతున్న ఆభరణాలతో లక్ష్మీదేవిలా వుంది వాహిని.

సౌందర్యానికి నిర్వచనంలా వున్న భార్యను తృప్తిగా చూసుకున్నాడు మధుసూదనం.

అనుకోకుండా భర్తవేపు చూసిన వాహిని కళ్లు-అదేసమయానికి అతడు తమనే చూస్తూండటం గమనించి నిగ్గుతో వారిపోయాయి.

వాహిని అవస్థ చూసి లోలోన నవ్వుకున్నాడు మధుసూదనం.

మర్నాడు పగలల్లా హడావుడిగా గడిచి పోయింది. మధ్యాహ్నం పూళ్ళోవాళ్ళకి విందు భోజనం.

రాత్రి పదిగంటల వేళ వాహినిని అలంకరించి గదిలోకి పంపారు.

అవతల గొళ్ళెం చప్పుడయింది.

తెల్లటి చీరలో, తలనిండా విచ్చిన సన్న

జాబలతో అజంతా శిల్పంలా తల వంచుకుని గుమ్మం దగ్గరే నిలబడి వుంది వాహిని.

భర్త తన దగ్గరికి రావడం క్రిగంట గమనించిన వాహిని చప్పున వంగి అతని పాదాలు కళ్ళ కట్టుకుంది. 'ఈ దీనురాలికి మీ పాదాల దగ్గర చోటిస్తే చాలు ప్రభూ!' అమె మనస్సులో ఉత్పన్నమైన భావం మనస్సులోనే అణగి పోయింది.

మధుసూదనం సంభ్రమంగా వాహిని భుజాలు పట్టుకు లేవనెత్తి, సిగ్గుతో వారిపోతున్న వాహిని కళ్ళల్లోకి అనురాగంతో తదేకంగా చూసి "అదేం పని వాహిని....! నీ స్థానం ఆక్కడ కాదు యిక్కడ!" అంటూ హృదయానికి హత్తుకుని అమె నేత్రాలను చుంబించాడు.

సిగ్గుతో వాహిని కన్నులు మూతలు పడ్డాయి.

'అగ్నిసాక్షిగా వివాహమాడి యీ సమాజంలో తన భార్యగా నాకొక వియవ ప్రసాదించిన నా భర్త నుంచి నా గత చరిత్రకి సంబంధించిన రహస్యాన్ని దాచవలసి వచ్చింది ప్రభూ! దాన్ని వెల్లడించి నా కాపురంలో చేజేతులా నిప్పులు పోసుకోలేను. నన్ను క్షమించు తండ్రీ....!' అని మనస్ఫూర్తిగా భగవంతుడిని ప్రార్థించింది వాహిని..

అర్చిమైన అమె మనస్సుతోపాటు కళ్ళు చెమర్చాయి.

అమె కనుకొలుకుల్లో నిలిచిన కన్నీటిని చూసి "ఎందుకు వాహిని కన్నీరు....? నీ కంట నీరు నేను చూడలేను. నేనుండగా నీకే రోటూ రోడు. నీకేం కావల్సినా మొహమాట పడకు." మార్దవంగా ధ్వనించింది మధుసూదనం గొంతు.

భర్త కౌగిల్లో నిశ్చలంగా వుండిపోయింది వాహిని. అమె మనస్సు దూది పింజలాగై పోయింది. వాహినిని పొదివి పట్టుకుని పందిరి మంచం వైపు నడిపించుకు వెళ్ళాడు మధుసూదనం.

శ్రీ జీవితంలో, 'నేనున్నాను నీకు అండగా. నీ సుఖ దుఃఖాలలో పాలు పంచుకుందుకు. ఆజన్మాంతం నీకు బాసటగా నిలిచేందుకు!' అని అనగలవాడు అమె భర్త ఒక్కడే. ఆ మహా వృక్షం నీడనే శ్రీ అనే రత పెరిగి ఆ వృక్షాన్ని ఆలంబన చేసుకుని పైకి పాకి విస్తరించి, పుష్పించి పలారందిస్తుంది. ఆ మాటలు భర్త తప్పు మరింతవరన్నప్పటికీ ఆ శ్రీ అనందం.

కొత్త వస్తువులు

కొత్త కొత్త డిజైన్లలో థిర్లీలో తయారై వచ్చిన హ్యాండ్ బ్యాగ్స్, పలు రంగుల్లో వున్నాయి. రోజు వాడకానికి బాగా మునునూయి. మాసిపోతే, సోప్ తో కడిగి శుభ్రం చెయ్యవచ్చు. వీటి ధరలు రూ. 15 నుంచి, రూ. 25 వరకూ వున్నాయి.

దొంగచోటు: రాజేష్ పాప్స్ స్టోర్స్, ఫాంటెన్ ప్లాటా, 31/2A పాంథియన్ రోడ్, మద్రాసు-8

అనుభవం క్షణికమే అవుతాయి.

భర్త కౌగిల్లో కరిగిపోతున్న వాహిని మనస్సులో అనేక భావాలు. తనకిది తొలిరేయి కాదు. ఆయనకి కాదు. తనకి అనుభవం రెండవ సారైతే ఆయనకిది ఎన్నేళ్ళ అనుభవమో! భార్యతో ఎన్నేళ్ళు కాపురం చేసారో! విధి తమనిదర్శి ఎంత చిత్రంగా కలిపింది! ప్రకాష్ ప్రేమ కొండలమీంచి దుమికే జలపాతమైతే యాయన ప్రేమ ప్రళాంతమైన ప్రకృతిలో నిండుగా వ్రవహించే జీవ నది. భగవంతుడు కరుణ మయుడు. దిక్కు తోచక ఎవారిలో వున్న తనను చల్లన నీటికి చేర్చాడు.

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నట్లున్నావు?" అరిసిన వాహిని మొహం మీది ముంగురులు వెనక్కు తోసి చెమటను రుమాలుతో వొత్తుతూ మృదువుగా అడిగాడు మధుసూదనం.

"ఎంతేవండీ....!" సిగ్గుపడింది వాహిని.

"శ్రీకి సిగ్గే భూషణం'....అంటే ఎందుకో అర్థమయ్యేది కాదు. నిన్ను చూస్తూంటే అది నిజమేననిపిస్తోంది."

మరింత సిగ్గుపడిపోయింది వాహిని.

అమె నడుము మీద చెయ్యి వేసి దగ్గరగా లాక్కుని పడుకున్నాడు మధుసూదనం.

బదలికతో అమె కళ్ళు బయివెక్కిపోతున్నాయి.

"నా మనస్సు యిప్పుడు ఎంత ప్రళాంతంగా వుందో తెలుసా వాహిని! నువ్వు నా ప్రక్కన యిలా వుంటే చాలు. ఈ జీవితంలో యింకేమీ అక్కర్లేదు."

ప్రకాష్ కూడా సరిగ్గా యిలాగే అన్నాడు. ఆ మాటలనేటప్పుడు ప్రకాష్ గొంతులో అవేశం ధ్వనిస్తే, యాయన గొంతులో నిర్మలత్వం వ్యక్తమౌతోంది.

మధుసూదనం మాటలు వాహిని మనస్సులో పన్నీటిజల్లులై వర్షించాయి.

"మీవంటి అమృత హృదయుల్ని భర్తగా పొందిన నేను దన్యురాలిని." కళ్ళుమూసుకునే నెమ్మదిగా అంది వాహిని.

అమె గొంతులో మార్దవం, అంతులేని పారవశ్యం....అమృతాన్ని తనివితీరా త్రాగి నేదదీరుతున్న దేవతా శ్రీలా వుంది వాహిని.

"ఏమో అనుకున్నాను సుమా-అమాయకంగా కనిపిస్తే! నువ్వు కవిత్వం కూడా చెప్పగలవే!"

హాస్యంగా అన్నాడు మధుసూదనం నవ్వుతూ.

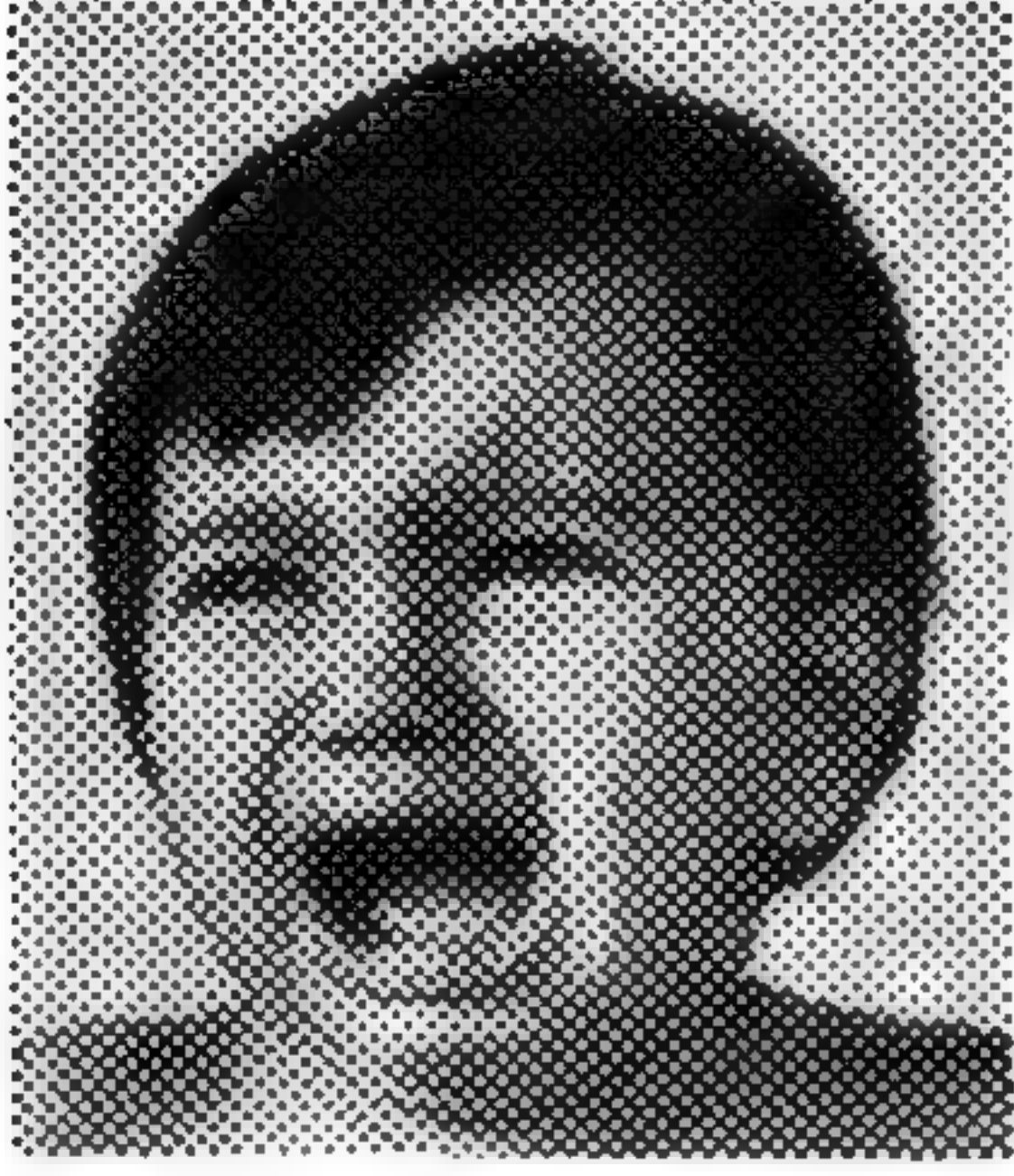
"మీలాంటి భర్త లభించాక ఏదైనా సులభ సాధ్యమే అవుతుంది." క్రిగంట చూస్తూ నును సిగ్గుతో మృదువుగా అంది వాహిని.

తల క్రింద మోచేయి పెట్టుకుని వొత్తిగిలి పడుకున్న భార్యను చూస్తూ వొళ్ళు మరచి పోతున్నాడు మధుసూదనం.

అంతవరకూ వున్న అరిసట ఎటుపోయిందో ఏమో చటుక్కున భార్య మీదికి వంగి అమె మొహాన్ని చేతుల్లోకి తీసుకుని ముద్దులతో వుక్కిరి బిక్కిరి చేసేసాడు.

అవతల ఎవరో తలుపు తట్టసాగారు. దానితో పాటు, 'మధుసూదనం' అనే అడగొంతు! కూడా వినిపించింది.

పసి బిడ్డకు జీర్ణసంబంధమైన
బాధలు కలిగినప్పుడు...

సామ్యంగా పనిచేసే
**అమృతాంజన్
గ్రేప్ మిక్స్చర్**
బాధను అతి త్వరగా తగ్గిస్తుంది

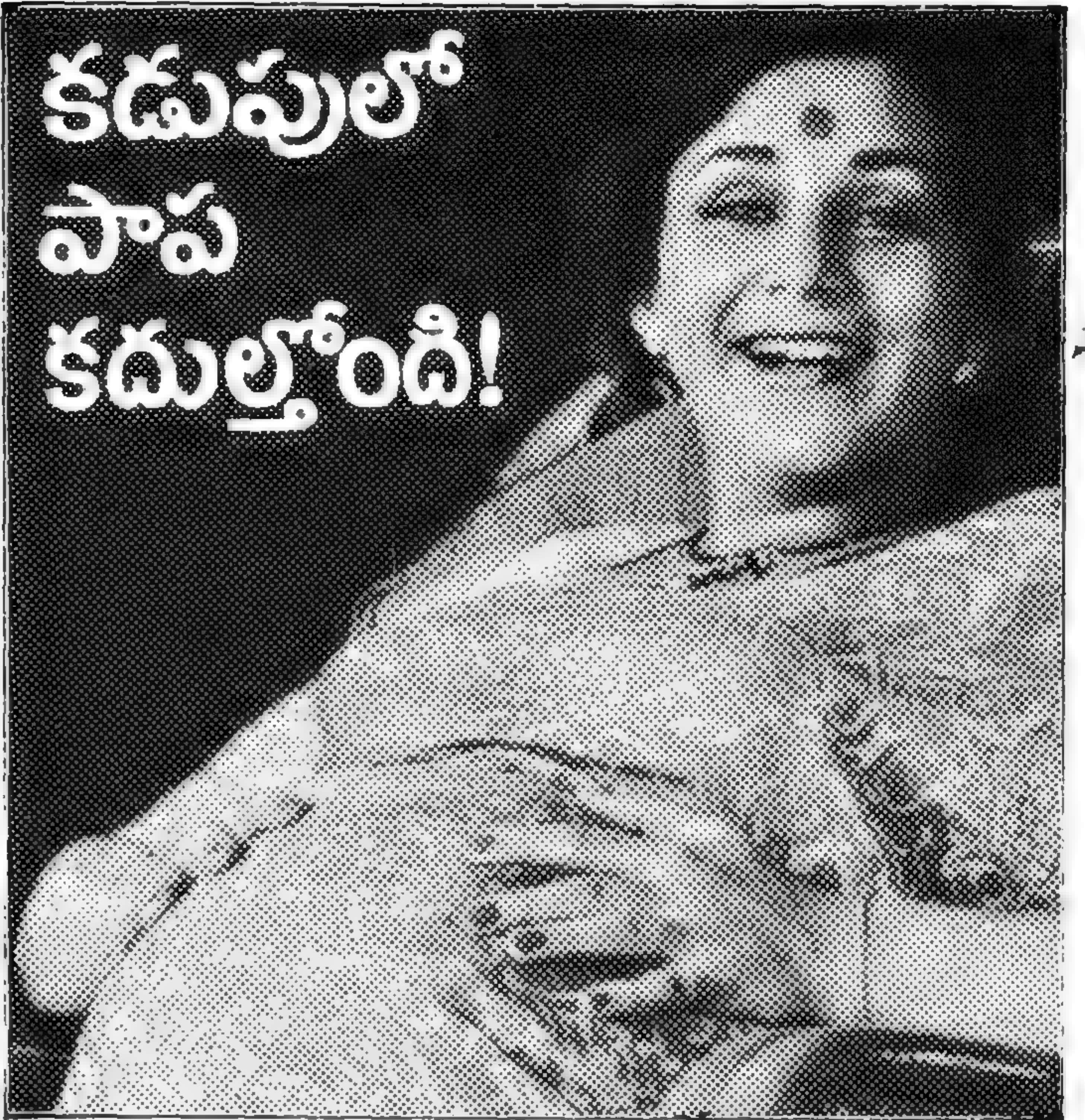

కడుపునొప్పి, అజీర్ణము, వాయువు, పళ్ళు
వచ్చేటప్పుడు కలిగేబాధలు మొదలైన
వాటిలో దేనితోనైనా సరే, మీ పసిబిడ్డ
బాధ పడుతూంటే అమృతాంజన్ గ్రేప్
మిక్స్చర్తో అతి త్వరగా ఉపశమనం
కలిగించండి త్వరగా సులభంగా తిరిగి
మీ పసిబిడ్డ ఆనందంగా నవ్వుతుంది.

గృహశుభములు
తయారుచేయుటలో
తరతరాలుగా నమ్మికకు
పాత్రమైన అమృతాంజన్ వారి
తయారీ.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

**కడుపులో
పాప
కడుల్తోంది!**

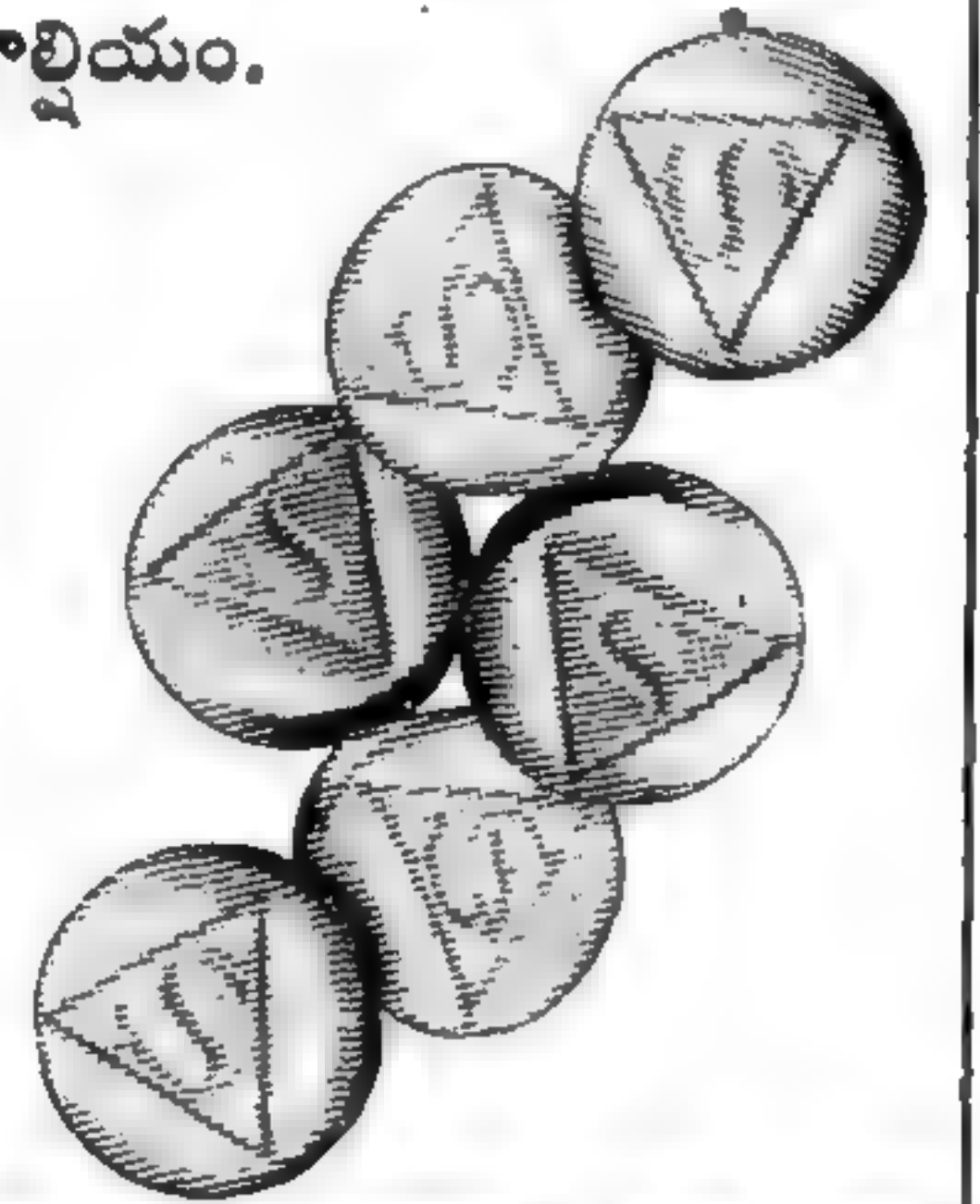
మీ కడుపులో ఒక చిన్నజీవం తన రహస్య ప్రపంచంలో అన్వేషణ
జరుపుతోంది. ఒక చిన్నశరీరం, పుట్టిన తర్వాత పెరిగేవారి కన్నా,
ఎంతో త్వరగా మీలో పెరుగుతోంది. అలా పెరుగుతున్నప్పుడు,
పుట్టినట్లే మీ పాప పోషణకు, కాల్షియం సరఫరాకు మీపైనే
ఆధారపడుతుంది. కాల్షియం-గట్టి పళ్ళు, పటిష్టమైన ఎముకల
పెరుగుదలకు, పెంపునూ అత్యవసరమైన మూలపదార్థం.

కోలాకు మీరు కనిపించకాల్షియం-కాండ్జిక్ విళ్ళు తీసుకోవడం ఎంతో ముఖ్యం. కుదిరకపోయిన రాస్తే
కుదిగల కాల్షియం విళ్ళు విటమిన్ సి, డి మరియు డిజిజి ఇలవరచబడినవి.

గుర్తుంచుకోండి - కాల్షియం-కాండ్జిక్ విళ్ళు సాధారణంగా గర్భిణిగా ఉన్నప్పుడు వచ్చే కాళ్ళ
తీపుల్ని నివారిస్తాయి.

కాల్షియం-కాండ్జిక్ - స్విట్జర్లాండ్ లోని కాండ్జిక్ వారు రూపొం
దించినది, ప్రపంచంలోని అత్యుత్తమమైన కాల్షియం.

దారింతరాళ్ళు కాల్షియం-కాండ్జిక్
విళ్ళు తీసుకుంటూనే ఉండాలి.
దారింతరాళ్ళకు, మామూలు వాళ్ళకన్న
3 రెట్లు కాల్షియం ఎక్కువగా కావాలి. ఆమె
ప్రతిరోజు 6 కాల్షియం-కాండ్జిక్ విళ్ళు
తీసుకోవాలి - ప్రతిసారి డోజనానికి ముందు
మూడు విళ్ళు.

కాల్షియం-శాండ్జిక్®

గట్టి పళ్ళు, పటిష్టమైన
ఎముకలకోసం

daCunha/CS/21 K TEL

ఉన్నత శిఖరం మీంచి హఠాత్తుగా జారి
లోయలోపడినట్లయింది.

అద్దం దగ్గర నిలబడి దువ్వెనతో తల సరి
చేసుకుని వెళ్ళి తలుపు తీశాడు మధుసూదనం.

మంచానికి ఒకపక్కగా తలవంచుకుని
నిలబడింది వాహిని.

ఆ వచ్చినది మధుసూదనం విన్ని.

“ఏం పిన్నీ.....!” అంటూ పలకరించాడు
మధుసూదనం.

“శోభ ఒకటే ఏడుపురా నాయనా! ఎంత
పూరుకోబెట్టినా లాభం లేకపోయింది. నీ దగ్గరికి
వస్తానని తెగ ఏడుస్తోంది. ఇంక పూరుకోబెట్టడం
నా తరం గాక తీసుకురావల్సివచ్చింది.” వేళగాని
వేళలో వచ్చినందుకు బాధపడుతున్నట్లుగా
అన్నదామె.

తండ్రిని చూడగానే “నాన్నా.....!” అంటూ
వచ్చి గట్టిగా వాటేసుకుంది శోభ.

“ఎందుకమ్మా శోభా ఏడుపు? మామ్మ మంచి
మంచి కథలు చెబుతుంది. వెళ్ళి మామ్మ దగ్గర
పడుకో తల్లీ.....!” కూతురి తల నిమిరుతూ
అప్యాయంగా అన్నాడు మధుసూదనం.

“ఉహూ.....నాకు మామ్మొద్దు నాన్నా.....!
కొడుతోంది. నాకు నువ్వే కావాలి.”

ఆ పిల్లని చూస్తూంటే వాహిని హృదయం
జారితో నిండిపోసాగింది.

“ఇలా రామ్మా శోభా.....!” చేతులు రెండూ
చాపి అప్యాయంగా పిలిచింది.

వాహిని నరనరాల్లో యింకా అజ్ఞాతంగా వున్న
మాతృత్వం శోభను చూడగానే పేల్లుబికింది.

వాహిని వైపు కొత్తగా చూస్తూ శోభతో
“ఫరవాలేదు వెళ్ళమ్మా.....! దేవుడు నీ కోసం
పంపాడు. మీ అమ్మ.....!” అన్నాడు మధు
సూదనం.

“అమ్మా.....!” ఆ రేత మనస్సులో
ఆనందం చిందులు వేసింది. నెమ్మదిగా అడుగులో
అడుగు వేస్తూ వాహిని దగ్గరికి వెళ్ళి ఆమె
చేతుల్లో వారిపోయింది.

శోభను ఆదరంగా దగ్గరికి తీసుకుని ప్రేమగా
గుండెలకి హత్తుకుంది వాహిని. శోభని స్పృశించ
గానే ఆమెలోని మాతృత్వం పొంగి పొరలింది.
వంగి శోభ నుదుటిని మృదువుగా చుంబించింది.

“అమ్మా.....! నువ్వు వచ్చేసావా? ఇంకె

ప్పుడూ నన్ను విడిచి వెళ్ళకేం.....!” తనని
గట్టిగా వాటేసుకుని అమాయకంగా మెరుస్తున్న
కళ్ళతో అడుగుతున్న శోభను చూస్తూంటే
వాహిని కళ్ళల్లో నీళ్ళు చిప్పిల్లాయి.

“వెళ్ళనమ్మా! ఇంకెప్పుడూ వెళ్ళను. నీ
దగ్గర వుండిపోదానికే వచ్చాను.” శోభను
మరింతగా గుండెలకి అదుముకుంటూ అన్నది
వాహిని.

ఇంతా చూస్తున్న మధుసూదనం విన్ని
“ఇంక నేనెందుకు.....! వెడుతున్నారా మధూ!
పిల్ల జాగ్రత్త.....!” అనేసి అసహనంగా
అక్కడ నుంచి వెళ్ళిపోయింది.

“అమ్మా.....! నేను నీ దగ్గరే పడుకుం
టాను.” వాహిని కళ్ళల్లోకి అళగా చూస్తూ అంది
శోభ.

“ఇక్కడా.....!” అని మాత్రం అన్నాడు
మధుసూదనం.

“అలాగే తల్లీ.....! నా దగ్గరే పడుకుందువు
గాని, రా!” అంటూ శోభని ఎత్తుకుని తీసుకు
వెళ్ళి మంచం మీద పడుకోబెట్టింది వాహిని.

శోభతో వాహిని మాట్లాడిన తీరూ, ఆమె
కన్నులలోని నైర్మల్యం, మధుసూదనాన్ని అకట్టు
కున్నాయి. ‘చిన్నారి శోభకి యింక యే లోటూ
వుండదు. వాహిని వచ్చింది. నా యింటిని నందన
వనంగా మారుస్తుంది.’ అనుకున్నాడు తృప్తిగా.

ఆ రాత్రి చిన్నారి శోభ వాళ్ళిద్దరి మధ్యా
పడుకుని, అమ్మా నాన్నల మీద చెరో చెయ్యి
వేసి తృప్తిగా నిద్రపోయింది.

మొదటి రాత్రి జరిగిన యీ సంఘటన వాహిని
మనస్సు మీద ఏ ప్రభావాన్ని చూపిస్తుందో అని
కలవరపడిన మధుసూదనం వాహిని మొహంలోని
ప్రశాంతతను చూసి కుదుటపడ్డాడు.

రాత్రి గడిచింది. తెల్లవారింది. పక్షుల కిలకిలా
రావాలకు మెళుకువ వచ్చిన వాహిని తనని
పెనవేసుకుని నిద్రపోతున్న శోభని చూసి జారి
పడింది. ఆమె హృదయం స్పందించింది.
ఈ పాపకి తల్లిలేని లోటు తను తీర్చగలగాలి.
‘అమ్మ’ అని తనని చూపించగానే యీ చిన్నారి
ఎంత ఆనందపడింది! చనిపోయిన తల్లి తిరిగి
వచ్చినట్లుగా ఆ పిల్ల మొహం సంతోషంతో
వెలిగిపోయింది. “అమ్మా.....!” అంటూ వచ్చి
తనని లతలా అల్లుకుపోయింది. ‘ఈ అమాయకు

రాలిని, కన్నబిడ్డలా చూసుకునే విశాల హృదయం,
వోర్పు నాకు ప్రసాదించు తల్లీ.....!’ అంటూ
త్రిపురసుందరీదేవిని మనస్సులో ప్రార్థించింది
వాహిని.

నెమ్మదిగా శోభ కాలూ చెయ్యి వదిలించు
కుని, మంచం మీద లేచి కూర్చుంది వాహిని.
మంగళసూత్రాలను కళ్ళకద్దుకుని, భర్త కాళ్ళకి
నమస్కరించి, శోభ నుదుటిని సున్నితంగా
ముద్దుపెట్టుకుంది.

నెమ్మదిగా మంచం దిగి చీర సరిచేసుకుని
తలుపుగడియ తీసి అవతలికి వెళ్ళిపోయింది
వాహిని.

9

పెళ్ళికి వచ్చిన మధుసూదనం బంధువులంతా
కార్యం ఆయిన మర్నాడు వెళ్ళిపోయారు. రాఘ
వయ్య అందరికీ బట్టలు పెట్టాడు. మూడునిద్రలూ
ఆయేవరకూ మధుసూదనంతోపాటు ఆతని పిన్ని
కూడా వుండి. ఈ మూడ్రోజులూ శోభకి
వాహినితో కావలసినంత కాలక్షేపం.

మూడు నిద్రలూ అయ్యాక వాహినిని తీసుకుని
ప్రయాణమయ్యారు.

“అల్లుడుగారూ! వాహిని అమాయకురాలు.
అభం కుభం ఎరుగనిది. ఇన్నేళ్ళూ పెంచి
మీ చేతుల్లో పెడుతున్నాం. వదినగారూ.....!
వదినగారూ.....! దానికి తల్లి తండ్రి అన్నీ యిక
మీరే!” అంటూ కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంది వర్ధనమ్మ.

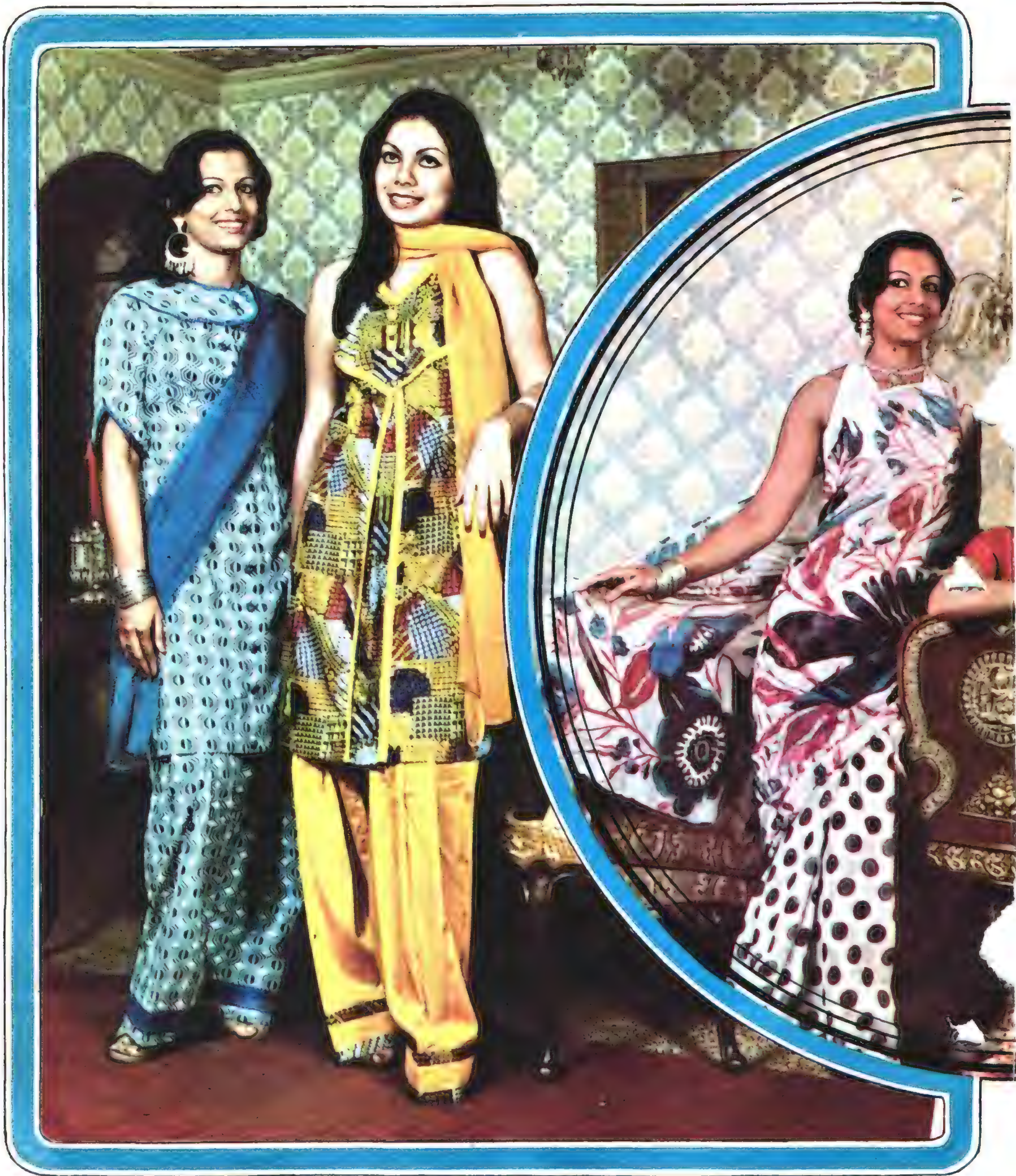
“మీ అమ్మాయికేం భయం లేదు వదిన
గారూ! మా వాడు నెత్తిన పెట్టుకుంటాడు.”
అంది మధుసూదనం విన్ని.

“మీరేం దిగులు పడకండి. వాహినిని
పువ్వుల్లో పెట్టి చూసుకుంటాను. మీకెప్పుడు
చూడాలనిపిస్తే అప్పుడు వస్తూండండి!” అన్నాడు
మధుసూదనం వోదార్పుగా.

వాహినికి తోడుగా వాణి కూడా వెళ్ళింది.
గృహప్రవేశానికి వర్ధనమ్మ, రాఘవయ్య వెళ్ళి
సత్యనారాయణ వ్రతం పీటల మీద అల్లుడికి
కూతురికి బట్టలు పెట్టారు. భోంచేసి సాయంత్రం
వచ్చేళారు. వాణి మాత్రం ఒక వారం రోజులు
అక్కకి సాయంగా వుండి వచ్చింది.

[నశేషం]

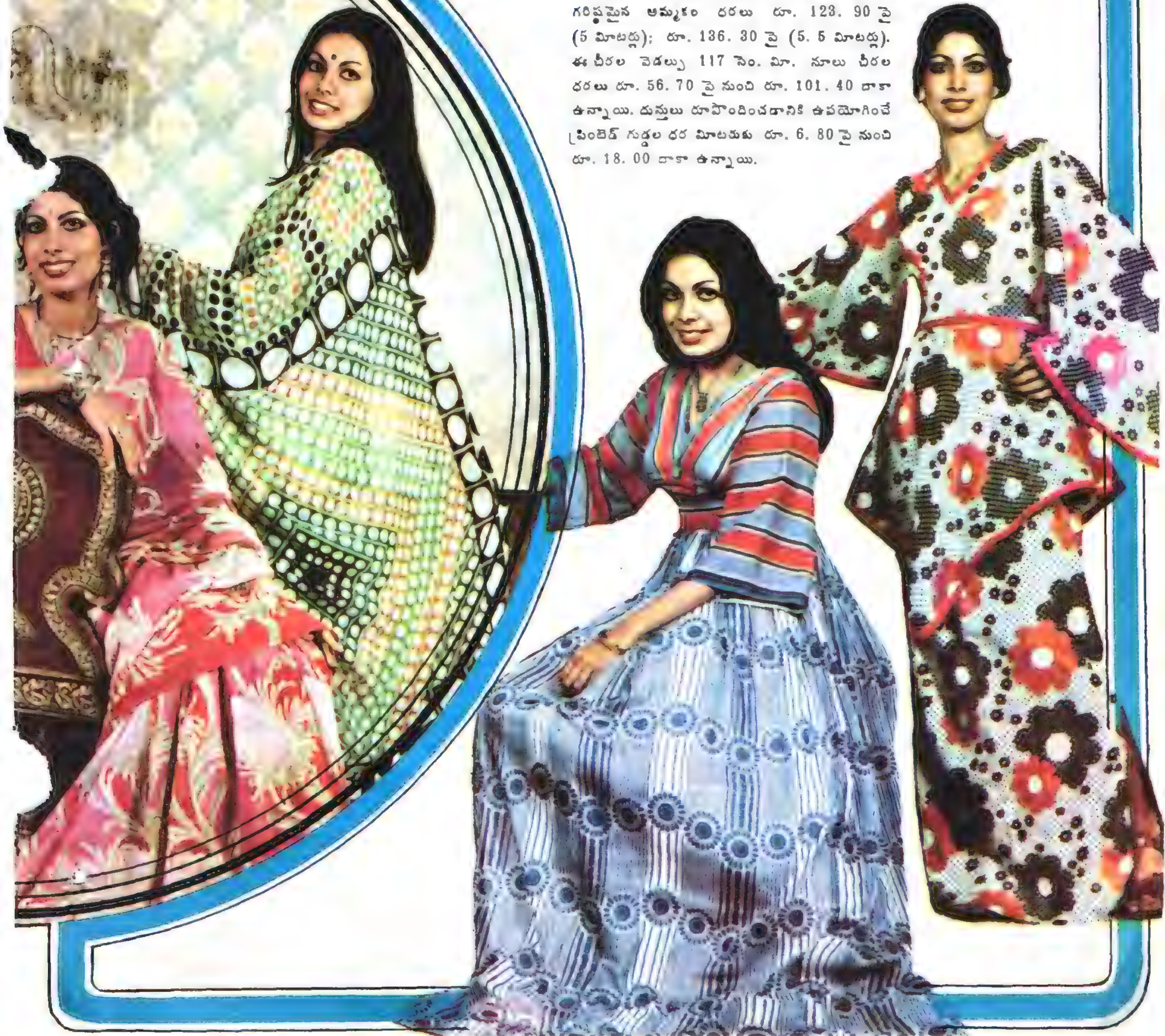

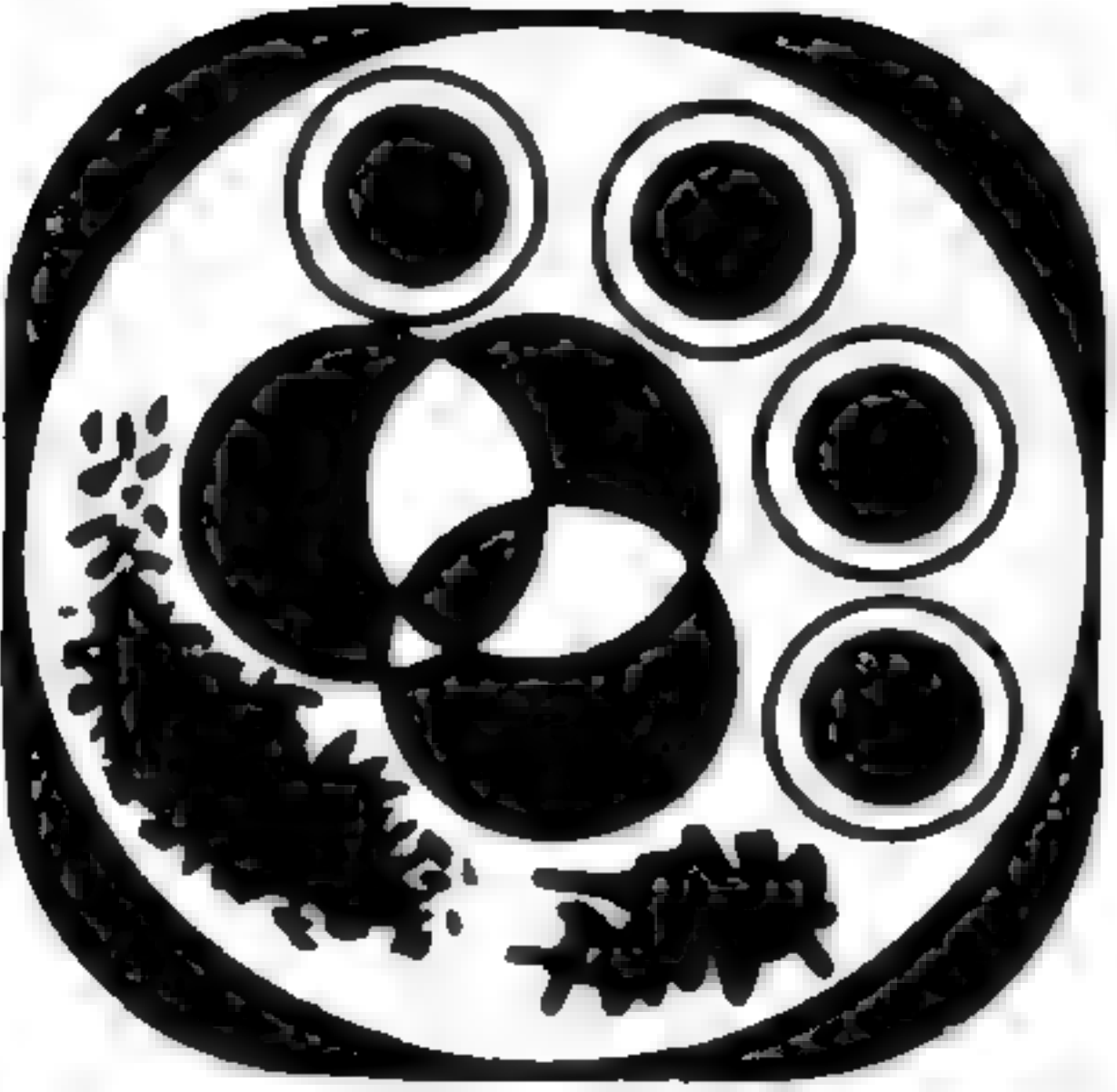

అందచందాలు-వస్త్రధారణ

ఇక్కడి వర్ణచిత్రాలలో కనువిందు చేసే చల్లని ప్రింటెడ్ చీరలు, తక్కిన దుస్తులు ధరించిన వనితలు కనిపిస్తున్నారు. ఈ చీరలు, దుస్తులను రూపొందించడానికి ఉపయోగించిన వస్త్రాలు 'టాంబే టైయింగ్' వారు రూపొందించినవి. ప్రింటెడ్ పారియెన్స్ చీరల గరిష్ఠమైన ఆమ్మకం ధరలు రూ. 123. 90 పై (5 మీటర్లు); రూ. 136. 30 పై (5. 5 మీటర్లు). ఈ చీరల వెడల్పు 117 సెం. మీ. నూలు చీరల ధరలు రూ. 56. 70 పై నుంచి రూ. 101. 40 వాకా ఉన్నాయి. దుస్తులు రూపొందించడానికి ఉపయోగించే ప్రింటెడ్ గుడ్డల ధర మీటరుకు రూ. 6. 80 పై నుంచి రూ. 18. 00 వాకా ఉన్నాయి.

మిగిలిపోయిన ఆహార పదార్థాలతో

కాంతవృత్తి కులాలు

“ప్రోమ్మా! అంత అన్నం పెడితే నేను ఎలా తినను? ఇప్పటికే కడుపు నిండిపోయింది!”

“అన్నం కాస్తే కదా ఎక్కువయింది? కాస్త ఎక్కువ తింటే తప్పేమీ లేదు. అన్నం మిగిలితే మీరేమో చద్దన్నం తినకపోతిరి....ఎలా?”

ఇలా-ప్రతియింట్లోనూ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఏదో ఆహార పదార్థాలు మిగిలిపోతూనే ఉంటాయి. ఎవరు మాత్రం ఎంతని తినగలరు? ఎంతో కొంత మిగలక తప్పదు. అలా తప్పనప్పుడు ఇంట్లో ఇలాంటి సంభాషణలూ తప్పవు.

“అవసరమైనంతే వండితే పరవాలేదు! ఏదో పెళ్ళికి వండినట్టు వండడం-ఇక అప్పటి నుంచి మిగిలిపోతుందని గొడవ చెయ్యడం!” అని విన్నవించి ఆక్షేపణలు, “మా రోజుల్లో మేము చద్దన్నం తినే ఇలా ఉన్నాము. ఈ రోజుల్లో మరి నాజుకులు పోతున్నారు” అని పెద్దవాళ్ళ విమర్శలు....ఇలా సాగిపోతూనే ఉంటాయి.

ఏ వస్తువైనా వృథా చెయ్యడం తప్పు. అందు రోనూ ఆహార పదార్థాలను అసలు వృథా చెయ్య కూడదు. ఒకవేళ గత్యంతరం లేకపోయినప్పుడు ఏవైనా ఆహార పదార్థాలు మిగిలిపోతే ఏం చెయ్యాలి? కొన్ని ఆహార పదార్థాలు మరుసటి రోజుదాకా ఉంచితే పాడైపోతాయి. అన్నం వంటివైతే పర్వాలేదు-మరుసటి రోజు ఉపయోగించడానికి వీలుంటుంది.

కొన్ని వంటకాలు, ఆహార పదార్థాలు మిగిలి పోతే వాటిని ఉపయోగించి మళ్ళీ వేరే వంటకాలుగా రూపొందించవచ్చును. ఉదాహరణకు ఇద్దెనలు మిగిలిపోతే, వాటిని మరుసటి రోజున మెత్తగా పొడిచేసి ‘ఉప్పా’గా చేస్తారు చాలా మంది.

ఇక్కడ మిగిలిపోయిన ఆహార పదార్థాలను ఉపయోగించి రూపొందించగల అటువంటి కొన్ని వంటకాల గురించి తెలుసుకుందాము.

మొదట-అన్నం ఎక్కువగా మిగిలిపోయినప్పుడు చేసుకోగల వంటకాల గురించి తెలుసుకుందాము. (ఐతే, అన్నం పాడైపోయి ఉంటే మాత్రం వంటకాలు చేసుకునే ప్రసక్తే ఉండదు.)

అన్నం వేపుడు

మిగిలిపోయిన అన్నం రెండు కప్పులు, ముక్కలు ముక్కలుగా తరిగిన కాయగూరలు (కారట్లు, బీన్స్, కాబేజీ వంటివి) 1½ కప్పు, ఒక పెద్ద ఉల్లిపాయ, రెండు గుడ్లు, సోయాసాస్ (సోయాసాస్ దొరక్కపోయినా పర్వాలేదు!) ఒక టేబుల్ స్పూన్ ఉపయోగించి ‘అన్నం వేపుడు’ తయారుచేసుకోవచ్చును.

మొదట గుడ్లను ఉపయోగించి అప్లెట్ తయారు చేసి, చిన్న చిన్న ముక్కలుగా చేసుకోవాలి. దొరికిన కాయగూరలను ముక్కలు ముక్కలుగా తరిగి వాటిని ఉడకపెట్టి, విడిగా ఉంచాలి. ఉల్లిపాయను ముక్కలుగా తరగలి.

ఒక బాణలిలో మూడు నాలుగు టేబుల్ స్పూనుల నూనెను పోసి కాచాలి. ఉల్లిపాయ ముక్కలను నూనెలో వేయించాలి. ముక్కలు బంగారు వన్నెలోకి మారే ముందుగానే వాటిని వేయించడం ఆపాలి. ఉడకబెట్టిన కాయగూరల ముక్కలను కూడా నూనెలో వేసి కాసేపు వేయించాలి. అందులో గుడ్లు, సోయాసాస్ వేసి బాగా కలపాలి. బాణలిలో ఉన్న వాటి మీద మిగిలిన అన్నం వేసి కావలసినంత ఉప్పువేసి కాస్త నీళ్ళు చల్లి బాగా కలియ బెట్టి మూత పెట్టాలి.

వేడి వేడి అన్నం వేపుడును మిరపకాయల సాస్, చామాచోసాస్ తో కలిపి తింటే మరింత బాగుంటుంది.

అన్నం గారెలు

మిగిలిపోయిన అన్నం రెండు కప్పులు, అర టీ స్పూను ఆవలు, అర టీ స్పూను మినపపప్పు, మూడు టేబుల్ స్పూనుల నెనగపిండి, సగం నిమ్మపండు ముక్క, ఒక టీ స్పూను మిరపొప్పిడి, ఉల్లిపాయ ముక్కలు నాలుగు, అల్లం ముక్కలు ఎండుమిరపకాయ ఒకటి, కర్రపాకు, కొత్తిమీర; మూడు టేబుల్ స్పూనుల పుల్లటి పెరుగు, అర టీ స్పూను జీలకర్రపొడి, కాస్త నూనె, ఉప్పు ఉంటే ఈ ‘అన్నం గారెలు’ చేసుకోవచ్చును.

మొదట పెరుగును బాగా చిలికి అందులో నెనగపిండి కలిపి ముద్ద చేసి ఉంచుకోవాలి. అల్లం, వెల్లుల్లి మెత్తగా నూరి ఆ పిండి ముద్దకు కలపాలి. ఆ మిశ్రమానికి జీలకర్ర పొడి, మిరపొప్పిడి (లేదా ధనియాల పొడి) కలపాలి. తర్వాత మిశ్రమంలో ఉప్పు వేసి, సన్నగా తరిగిన కొత్తిమీర కలిపి బాగా కలియబెట్టాలి.

ఒక బాణలిలో కాస్త నూనె వేసి మరిగించి అందులో ఆవలు, మినపపప్పు, కర్రపాకు, ఎండుమిరపకాయ వేసి పోపు పెట్టాలి. పోపు చిటపటలాడుతుండగా తీసి ముందుగా తయారు చేసిన మిశ్రమానికి కలపాలి. ఆ మిశ్రమానికి మిగిలిన అన్నం కలిపి, అందులో నిమ్మపండు రసం పిండాలి. మిశ్రమాన్ని బాగా కలిపి ఉండలుగా చేసి, ఆ ఉండలను బాణల్లో కాగుతున్న నూనెలో వేసి, అవి గారెలలా వేగగానే తీసి వేడి వేడిగా తినాలి.

జొన్న-అన్నం గారెలు

మిగులు అన్నం ఒక కప్పు, ఒక టీ స్పూను
బేకింగ్ పౌడర్, అర కప్పు మైదా, ఉదకబెట్టిన
తాజా జొన్నలు ఒక కప్పు, ఒక గుడ్డు, మూడు
నాలుగు టీ స్పూనుల పాలు, ఉప్పు ఉంటే
'జొన్న-అన్నం గారెలు' చేసుకోవచ్చును.

మైదా పిండికి బేకింగ్ పౌడర్ కలిపి ఆ మిశ్ర
మాన్ని జల్లించి, జల్లించగా వచ్చిన పిండికి
అవసరమైనంత ఉప్పు కలపాలి. గుడ్డును బాగా
కొట్టి, పిండికి కలపాలి. అలా కలిపిన పిండికి
మిగులు అన్నం, ఉదకబెట్టిన జొన్నలు కలపాలి.
పిండిని బాగా కలిపి, దానికి అవసరమైనంత
పాలు కలిపి చిక్కని ముద్దగా కలుపుకోవాలి.
ఒక బాణలిలో నూనె కాచి, పిండి ముద్దను గారెం
అకారంలో తట్టి వాటిని నూనెలో వేయించి
తియ్యాలి. గారెలు బంగారు వన్నెలోకి రాగానే
తీసెయ్యడమే!

ఇక-అకుకూర మిగిలితే చేసుకోదగ్గ కల్లెట్ల
గురించి తెలుసుకుందాము.

కల్లెట్లు

మిగిలిన అకుకూర అరకప్పు, ఉదకబెట్టిన
బంగారాదుంపల ముక్కలు ఒక కప్పు, బ్రెడ్
స్లైస్లు ఒకటి రెండు, ఒక టేబుల్ స్పూన్
పెనగపిండి - ఇవికాక అవసరమైనంత ఉప్పు,
మిరపొడి, జీలకర్రపొడి తీసుకుని కల్లెట్లు
తయారు చెయ్యవచ్చు.

అకుకూర నీళ్ళోడుతూ ఉంటే, ఆ నీళ్ళు
ఇగిరేదాకా దాన్ని వెచ్చబెట్టాలి. (అకుకూర
పాడయిపోయి ఉంటే మాత్రం దాన్ని అవతల
పారెయ్యవలసిందే!)

బ్రెడ్ను ముక్కలు ముక్కలుగా చేసి,
ఆ ముక్కలను నీళ్ళలో నానబెట్టాలి. తర్వాత
వాటిని బయటికి తీసి నీళ్ళు పిండి వాటికి అకుకూర,
పెనగపిండి, ఉప్పు, మిరపొడి, జీలకర్రపొడి
కలగలపాలి. ఆ ముద్దలో నీటిపాలు ఎక్కువగా
ఉంటే కాస్త గట్టిబరుచుకోవాలి. ఆ ముద్దను
కల్లెట్లలా చేసుకుని వాటిని బ్రెడ్ ముక్కలలో
చుట్టాలి. వాటిని బాణలిలో వేసిన నూనెలో బంగారు
వన్నె వచ్చేదాకా వేయించి తియ్యాలి. ఈ కల్లెట్లు
పొడినా చట్నీతో కలిపి తింటే బావుంటాయి!

—నదితా రాధాకృష్ణన్

వార్త

శ్రీమతులు మార్జహన్ హుస్సేన్, మాలతి వెంకటేశ్వర్, ప్రభా కృష్ణకుమార్, డా॥ లావణ్య
ముఖర్జీ, కమలా చిత్ర, లక్ష్మి ప్రభాత్కుమార్

విశాఖవద్దం రోటరీ మహిళలు "ఇన్నర్వీర్
క్లబ్" దళమ వార్షికోత్సవాన్ని జూలై 16వ
తేదీన కిన్నెర ఆవరణలో ఘనంగా జరుపుకున్నారు.
శ్రీమతి ప్రేమానందానం ప్రార్థన గీతంతో కార్య
క్రమం ప్రారంభమయింది. గత సంవత్సరపు కార్య
వర్గంలోని అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి ప్రమీలారావు
సభాపదులకు ఆహ్వానం తెలుపగా, కార్యదర్శి
శ్రీమతి మాలతి వెంకటేశ్వర్ వార్షిక నివేదికను
చదివారు. ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న డా॥ శ్రీమతి
లావణ్య ముఖర్జీ మాట్లాడుతూ వికలాంగులైన అవాధ
బాలబాలికలకు ప్రస్తుతం సరియైన సంరక్షణ
జరగటం లేదని, వారి సంక్షేమ సహాయార్థం
"ఇన్నర్వీర్" వంటి మహిళా సేవా సంస్థలు
చేయదగినది ఎంతైనా ఉన్నదని అన్నారు.

శ్రీమతి ప్రేమానందానం కుటుంబానికి పీడితులకు
22 జతల పాదరక్షలు సమకూర్చే విమిత్తం తగిన
రవాన్ని అందజేశారు. స్థానిక ప్రేమ సమాజానికి
గాను డాక్టర్ శ్రీమతి సుజాత సదువుతున్న ఉచిత

వైద్యకాలకు కావలసిన మందులను ఉచితంగా
అందజేశారు. శ్రీమతి లక్ష్మిహరి నలుగురు పేద
విద్యార్థులకు రూ. 50/- చొప్పున వేతన సహాయం
చేశారు. తదితర రాజేయన్లు కలిపి సమాజానికి
రూ. 350/- సంఘసేవ విమిత్తం విరాళంగా
ఇచ్చారు.

మాతన సంవత్సరానికి అధ్యక్షురాలుగా శ్రీమతి
ప్రభా కృష్ణకుమార్, ఉపాధ్యక్షురాలుగా శ్రీమతి
మాలతి వెంకటేశ్వర్, కార్యదర్శిగా శ్రీమతి కమలా
చిత్ర, కోశాధికారిగా శ్రీమతి లక్ష్మి ప్రభాత్కుమార్,
సహకార్యదర్శిగా శ్రీమతి మార్జహన్ హుస్సేన్
ఎన్నికయినారు. ఈ సంవత్సరపు ప్రాజెక్టులో—
"నివ్వహయ్యలైన శ్రీ లకు కుట్టువని ద్వారా
ఉపాధిని కల్పించటం, ఉచిత ప్రమాతి చికిత్సా
శీషద్రం నడవటం" — చేపడకామని ప్రెసిడెంటు
శ్రీమతి ప్రభ తెలియజేశారు. శ్రీమతి మార్జహన్
హుస్సేన్ వందన సమర్పణ చేశారు.

—విలేకరి

“లోధ్ర” టానిక్ వనితలకు మాత్రం!

ప్రకృతి సిద్ధమైన పద్ధతి ద్వారా ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి
నెలలో ప్రతిరోజూ బాధలేని రోజుగా గడపడానికి
“లోధ్ర” టానిక్ తీసుకోండి! ఏ బాధా లేకుండా ఆరోగ్య
మయమైన జీవితాన్ని గడపండి.

75 సంవత్సరాల నుంచి స్త్రీల విశ్వాసానికి
పాత్రమైన టానిక్.

“లోధ్ర” మందుల షాపులలో దొరుకుతుంది.

Sistas

ఉచితమైన వైద్య సలహాలకు క్రింది చిరునామాకు ఈ కూపనును
పూర్తిచేసి, మీ ఉత్తరంతోబాటు జతచేసి పంపండి.

కేసరి కుటీరం (ప్రై) లిమిటెడ్

15, వెస్ట్ కాట్ రోడ్, రాయపేట, మద్రాసు-600 014

విజంట్టు: శీతారామ జనరల్ స్టోర్స్ ఏజన్సీస్, విజయవాడ, సికింద్రాబాదు, బెంగళూరు

పేరు : _____

చిరునామా : _____

_____ PIN _____

ఫోస్ఫోమిన్ ఐరన్

కుటుంబం కోసం... ప్రేమానురాగం, సంతోషం, సంరక్షణ

మరి తన కోసం...

ఫోస్ఫోమిన్ ఐరన్

స్త్రీల కోసం... ప్రత్యేకంగా
రూపొందించబడిన టానిక్

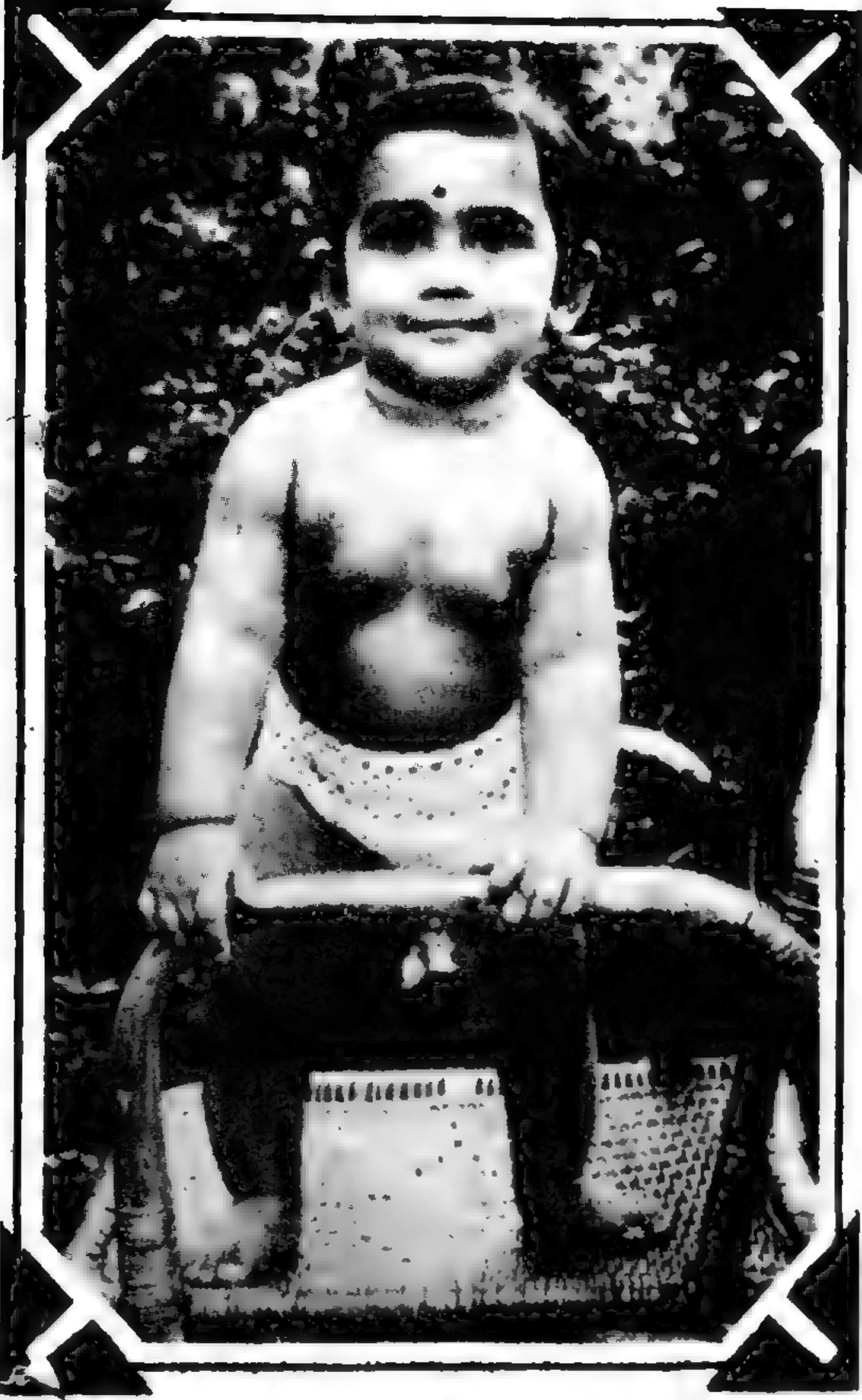

ఆరోగ్యకరమైన షరణ రక్షకణాలను
పెంపొందించేస్తుంది... శక్తిని తిరిగి
ప్రసాదిస్తుంది, దారుణమును
పెంపొందిస్తుంది, శరీరము యొక్క
రోగనిరోధక శక్తిని బలపరుస్తుంది.

నియమామసారంగా
ఫోస్ఫోమిన్ ఐరన్ సేవించండి.
పారాభాయి® పశుకమైన మందులకు పేరు
SARABHAI CHEMICALS

పట్టిన రాళ్లు

రష్మిప్రియ (మద్రాసు) పట్టిన తేదీ : 25-9-76
తల్లి పేరు : నళిని కృష్ణరాజ్

ఈ నెల 18-30 తేదీన మధ్య పుట్టిన రోజులు జరిగే బాలల పోడోల్స్ ఆరోగ్యమైన వారిని- ఐదు పోడోలు ఎన్నిక చేసి, ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాము. వీరిలో అందరికంటే ఆరోగ్యంగా కనిపిస్తున్న

రష్మిప్రియ ను

ఈ 'పక్షపు-శిశువు'గా నిర్ణయించి 'పుట్టిన రోజు కానుక'ను పంపుతున్నాము.

సి. ప్రమోద్ కిరణ్
(విజాపూర్) పట్టిన తేదీ :
21-9-75 తల్లి పేరు : సి. లక్ష్మి

జి. యు ఓ కే (హైదరాబాద్) పట్టిన తేదీ :
19-9-75 తల్లి పేరు : జి. యస్. రీతామూర్తి

నళిన హసన్ (చిత్తూరు) పట్టిన తేదీ : 22-9-75
తల్లి పేరు : వాస్తి అబ్బాస్

సి. నజీక్ (ఓంగోలు) పట్టిన తేదీ : 16-9-76
తల్లి పేరు : సి. నవదాసరి

“ఊహ : అలా జరిగేటట్లయితే నేనసలు విదాకులివ్వడల్పాకోలేదు. వారిద్దరూ వివాహం చేసుకోకుండా అవరోధం కలిగించాలని నేననుకుంటున్నాను!”

“ఓహో!” అర్థమయినట్లు తల పంకించాడు లాయరు.

“అందుకు ఏమయినా అవకాశం ఉందంటారా?”

“ఊహ : మీరు చెప్పేదంతా నిజమయితే - మీకూ, మీ భార్యకూ ఉన్న మనస్పర్థలు నిజంగా తొలగిపోగలిగినంత చిన్నవే అయితే - కోర్టు మీకు ఒక సంవత్సరం తైమిస్తుంది. ఈలోగా-మీకు నమ్మకమున్నట్లుగా - మీ భార్య తన తప్పు తెలుసుకొని మీ దగ్గరకొచ్చేస్తే గొడవే లేదు! అలా కాక ఆమె ఆ సంవత్సరమూ మిమ్మల్ని పూర్తిగా నిర్లక్ష్యంచేసి, మీ దగ్గరకు రాకుండా గడుపుతే-అప్పుడు ఆమెకు మీరొప్పుకొన్న ఒప్పుకోకపోయినా విదాకులివ్వాలి! కోర్టు ఆమెకు అనుమతి ఇస్తుంది.”

సురేంద్ర ఆ మాటలు వింటూనే బాగా నిరుత్సాహపడిపోయాడు.

“అంటే ఎంత ప్రయత్నించినా ఆమెకు విదాకులివ్వకుండా - ఒక సంవత్సరంకంటే ఎక్కువ గడపడం సాధ్యం కాదన్నమాట!”

“ఊహ!”

సురేంద్ర ఆలోచనలో పడిపోయాడు.

ఇప్పుడేమిటి చేయటం? ప్రీలకు అంతటి అధికారాన్నిచ్చే చట్టం మీద అతనికి విపరీతమయిన కోపం వచ్చింది.

తన అంగీకారం లేందే ఆమెకు విదాకులు లభించడం సాధ్యంకాదని అనుకుంటున్నాడు తను. అయినా అసలు తననుకొంది ఒకటి-జరుగుతోంది మరొకటి!

“లాయర్ గారూ : కోర్టు మా ఇద్దరికీ ఒక సంవత్సరం తైమిస్తుందన్నారుగా! అప్పుడు ఆమె నిజంగా రాకపోయినా ఒకటి రెండు రోజులు నా దగ్గర గడిపిందని నేను పేచీపెడితే ఏమవుతుంది?”

“అది మీరనుకొన్నంత తేలికకాదు సురేంద్రా! చాలా కాంప్లికేషన్స్ ఉన్నాయ్ దానికి! కోర్టు వీలయినంతవరకూ వివాహాన్ని రక్షించడానికే ప్రయత్నిస్తుంది. కాని దంపతుల్లో ఏ ఒక్కరు విముఖంగా ఉన్నా - వారి మనసుని మార్చడం ఎవరితరమౌతుంది? మీ భార్య ఆ సంవత్సరమంతా మీ దగ్గర లేదని ఆమె కూడా సాక్షుల ద్వారా ఋజువు చేస్తే మీరేం చేయగలరూ?”

సురేంద్రకేం మాట్లాడడానికి తోచలేదు.

“చాలా థాంక్స్ సర్! నేనిక వెళ్తాను!” లేచినుంచుంటూ అన్నాడతను.

“మీరు మీ భార్యను కలుసుకొని-ఎలాంటి పరిష్కారమయినాసరే-పేచీల్లేకుండా చేసుకొంటే బావుంటుందని నా అభిప్రాయం! అలా కోర్టులో

అల్లరిపడి-మన కుటుంబ సభ్యులందరినీ బోసులోకెక్కించి మన కుటుంబాన్ని రచ్చకీడ్వటం ఎవరికీ మంచిదికాదు! - మీరు చదువుకొన్నవారు. కనుక అన్ని విషయాలూ మరోసారి ఆలోచించుకొని ఒక నిర్ణయం తీసుకొంటే బావుంటుంది!”

సురేంద్రతో బయటివరకూ వస్తూ అన్నాడతను.

సురేంద్ర మొఖం వివర్ణమయిపోయింది.

“థాంక్స్! వస్తాను!” అని అక్కడి నుంచీ వడివడిగా నడిచాడు.

29

“నాకు భయంగా ఉంది....” అంది స్వరూప సృజన్ బాబువంక బెదురుతున్న కళ్ళతో చూస్తూ.

అతను నవ్వేశాడు.

“సరే-పోనీ! విదాకులు తీసుకోదం ఇష్టం లేకపోతే సురేంద్ర దగ్గరకే వెళ్ళి వుండిపో! అతను నిన్నిప్పుడు పువ్వుల్లోపెట్టి పూజించుకొంటానంటున్నాడుగా!”

ఆ మాటకు స్వరూప మొఖం చిన్నబోయింది.

“ఇలాంటి మాటలు మాట్లాడడం నాకిష్టం లేదు!” అంది బాధగా.

“ఓ! ఆయామ్ సారి! సరదాకన్నాను! అయినా నీకు అంత భయం ఎందుకు? నేనో పెద్ద స్క్రీమ్ తయారు చేశానని చెప్పానుగా! సురేంద్రని మళ్ళీ మామూలు మనిషిలా చేయాలంటే అదొక్కటే మార్గం!....”

“ఏమో! కోర్టులో నిలబడాలంటేనే నాకు అయిష్టంగా ఉంది....”

“అన్నీ మన ఇష్టప్రకారమే జరగవుగా!” నవ్వుతూ అన్నాడతను. స్వరూప మాట్లాడలేదు.

హుసేన్ సాగర్ కి ఆవలివేపు వెళ్తున్న రైలులో రైల్లు తమాషాగా కదులుతున్నాయ్!

“సురేంద్ర విదాకులివ్వడానికి ఒప్పుకోకపోతే - ఏమవుతుంది?”

“లాయర్ చెప్పాడుగా! కోర్టు ‘జుడిషియల్ నెపరేషన్’కి అనుమతిస్తుంది. ఆ రోజునుంచీ సంవత్సరం వరకూ నువ్వు మనసు మార్చుకోకుండా సురేంద్ర దగ్గరకు వెళ్ళకుండా ఉంటేచాలు. ఆ తరువాత రైవర్స్ చొరుకుతుంది....”

“అంత కాలం మనం వివాహం చేసుకోడానికి వీల్లేదన్నమాట!”

“ఊహ!”

“మరి....అప్పటి వరకూ నేనెక్కడుండాలి?”

“ ఇంకెక్కడుంటావ్ : నాదగ్గరే ! ”

“ ఎలా ఉందను : ఈ లోగానే నా ఉద్యోగం పోతుందిగా ! ”

“ పోతే పోనీ : నేనిస్తాను మంచి ఉద్యోగం నీకు ! ”

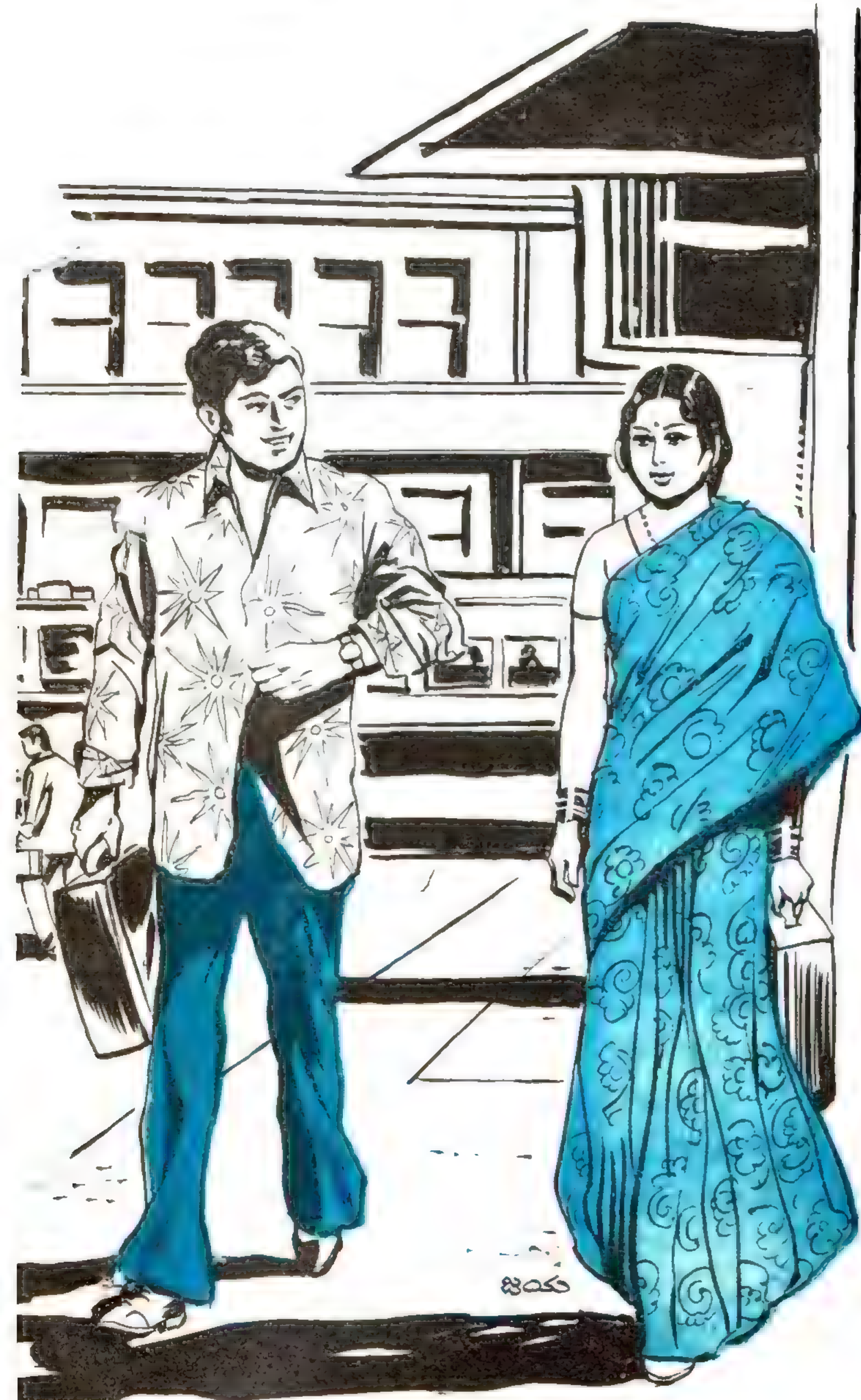
“ ఏమిటది ? ”

“ రోజూ నన్ను ఆఫీస్ దగ్గర వదలటం—ఆ తరువాత నువ్వు కాలేజీకెళ్ళటం— ”

“ కాలేజీకా ? ”

“ అవును ! ”

“ ఎందుకు ? ”

“ బి. ఇడిలో చేరుస్తున్నాగదా నిన్ను.... ”

“ నాకు తెలీకుండానే ? ” చిరుకోపంతో అందామె.

“ నీగురించి ఇకనుంచీ అన్నీ ఆలోచించాల్సింది నేనే ! నాకా ఆధికారం ఉంది ! ” నవ్వుతూ అన్నాడతను.

“ ఊ....ఆ తరువాత ? ” అడిగిందామె.

“ కాలేజీనుంచి తిరిగి ఇంటికొచ్చేప్పుడు — ఆఫీస్ బయట నీకోసం ఎదురుచూసే నన్ను ఇంటికి తీసుకు రావడం—దావుండలేదూ ? ”

“ మీరేం చిన్న పిల్లలా : నేను తీసుకు రావటానికి ? ”

“ అవును : మనకి చిన్న పిల్లలు కావాలంటే ఇంకా చాలా కాలం ఆగాలిగా : అంతవరకూ.... ” ఇద్దరూ నవ్వేశారు..

“ రేపు మన ప్రయాణం ఎంతవరకూ ? ” అడిగిందామె.

“ నువ్వు మీ ఊరు వెళ్ళి ఈ విషయం మీ వాళ్ళకు చెప్పి — కృష్ణ కుమారిని, వాళ్ళమ్మగారిని సిద్ధం చెయ్ : నేను నాలుగయిదు ఊళ్ళు తిరిగి మా వాళ్ళందరినీ పోగుచేసుకొస్తాను : ఆరోజే అందరం రెండు ట్యాక్సీల్లో వై జాగ్ బయల్దేరదాం ! ”

“ సరే : ఇంక వెళ్తామా ? ” అడిగింది స్వరూప.

“ పద .... ! ”

ఇద్దరూ ఇంటి వేపు బయల్దేరేరు.

కారదమ్మ ఇద్దరకూ భోజనం వడ్డించింది. ఆమెకిప్పుడు స్వరూప గురించి అంతా తెలిసిపోయింది. కొడుకు తన దగ్గర ఆ విషయం అన్నాళ్ళు దాచినందుకు దాదా పడింది కాని చివరకు ఆ విషయాలన్నీ చెప్పింది అతనే కావడం చేత అతన్ని ఊహించివేసింది. స్వరూప చరిత్ర కూడా ఆమె నేమీ కలవరపెట్టలేదు. శాంతి భర్త చనిపోవడంచేత మరో వివాహం చేసుకొంది. స్వరూప భర్త ఆమెను వదిలేయడంవల్ల మరో వివాహం చేసుకుందోంది. ఇంచుమించుగా ఇద్దరి జీవితాలకూ పోలిక ఉంది—అనుకుందామె. కుల మతాల గురించి ఆమెకు అసలే పట్టంపు లేదు. తనూ, తన భర్తా ఒక కులం కాదు; పెద్దలను ఎదిరించి రిజిస్టర్ మారేజ్ చేసుకొన్నారు. అలాంటి కులాంతర వివాహం చేసుకొన్నందుకు—ఇన్నేళ్ళ వైవాహిక జీవితంలోనూ— ఆమె ఎప్పుడూ విచారపడార్చిన రోజు రాలేదు.

మర్నాడు ఉదయమే స్వరూప, సృజన్ బాబు బస్ స్టాండ్ చేరుకున్నారు.

స్వరూపను వాళ్ళ ఊరు వెళ్ళే బస్ ఎక్కించి, తను గుంటూరు బస్ ఎక్కాడు సృజన్.

30

గుంటూరు చేరుకొనేసరికి మధ్యాహ్నం రెండయిపోయింది. హోటల్లో భోజనం ముగించి సీతంరాజు ఆఫీసుకి చేరుకున్నారు.

“ హల్లో— వచ్చింది నువ్వేనా — నీ తాలూకు రెయ్యమా ? ఏవీ నీ కాళ్ళు చూపుము ? ” అన్నారు సీతంరాజు నవ్వుతూ.

“ ఏదావ్లే. వెధవజోకులూ నువ్వును ! ” తనూ నవ్వుతూ అన్నారు సృజన్ బాబు.

“ ఏమిటింత హఠాత్తుగా ఊడిపడ్డావ్ నువ్వు ? ” అడిగాడు సీతంరాజు.

“ చాలా పెద్ద కథ ఉంది : తరువాత తీరిగ్గా చెప్తాను. అన్నట్లు

శ్రీధరంగారు కూడా ఇదే ఆఫీసులో పని చేస్తున్నాడు కదా! ఎక్కడంటాడు?"

"ఇదేం? ఈ చెక్కకి ఆవరణవేపు కూర్చుని క్రాస్ వర్క్స్ పజిల్స్ పూర్తి చేస్తుంటాడు! ఏమిస్తాను చూడు" అని, "ఒరే కరకటకా!" అంటూ విరిచాడు సీతంరాజు.

"ఏమి దమనకా!" అంటూ ఆవరణ వేపునుంచి శ్రీధరం గొంతు వినిపించింది.

"పజిలు పూర్తి అయినదా?"

"దారివరకు అయినది గాని ఒక్క వర్క్ ప్రాణము తీయచున్నది!"

"పూర్తిగ తీసిన దాగుండును! అది సరే గాని - మన మిత్రము లమువతనకము వచ్చియున్నాడు!..."

"వచ్చుచుంటి....వచ్చుచుంటి...." అంటూ వినబడింది.

మరుక్షణంలో శ్రీధరం చుట్టూ తిరిగి వచ్చాడు.

"అరె నువ్వా!" అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా: "ఏమిటింత హఠాత్తుగా వచ్చావ్?"

"అదంతా తర్వాత తీరిగ్గా చెప్తాను! మీరిద్దరూ వెంటనే నాలుగు రోజులు వెలపు పెట్టండి. రేపు మనందరం వైజాగ్ వెళ్తున్నాం....!"

పులిహొర తింటే, కడుపు బరువుగా పువ్వులు పుంటుంది. ఆ బరువు తగ్గడానికో చిట్కా వుంది. పులిహొర తిన్న వెంటనే-గోరు వెచ్చని పీరు ఓ గ్లాసుడు కాగేస్తే-కొందరగా తీర్గం అవుతుంది; వేడి కూడా చెయ్యదు!

—యమ్. భ్రమరాంబ

"వినడానికి దాగానే ఉంది కాని-సంగతి సందర్భం తెలియకూడదు- అవును! అన్నట్లు మన సురేంద్రగారు వైజాగ్ లోనే ఉన్నాడు కదూ?"

"అవును! వారి దగ్గరకే మనం వెళ్తున్నాం! వెళ్ళేటప్పుడు వీర్రాజుని కూడా ఏలూరు నుంచి వికప్ చేసుకోవాలి మనం!"

"ఇదేం విక్సిక్ పార్టీ కాదు కదా!" నవ్వుతూ అన్నాడు సీతంరాజు.

"అలాంటిదే-తినబోతూ రుచెందుకు! ముందు మీ 'లీవ్' సంగతేదో చూడండి!" అన్నాడు సృజన్ బాబు.

శ్రీధరం, సీతంరాజు లీవ్ రెటర్న్ రాని వాళ్ళ ఆఫీసర్ దగ్గరకెళ్ళి అయిదు నిమిషాల్లో తిరిగి వచ్చాడు.

"ఓకే! దాదు! లీవు కాంక్షనయింది! ఇప్పుడేమి చేయదము?" అడిగాడు శ్రీధరం.

"మెల్లగా హెడ్ క్లర్క్ దగ్గరకెళ్ళి కావేపు భజనచేసి ఇప్పుడే చెక్కేస్తాం!" అన్నాడు సీతంరాజు.

ఇద్దరూ హెడ్ క్లర్క్ డేబుల్ దగ్గరకెళ్ళి నిలబడ్డారు.

వాళ్ళేం మాట్లాడుతున్నారో వినబడటంలేదు గానీ - వాళ్ళ అక్షన్ చూస్తోంటే నవ్వు వచ్చింది సృజన్ బాబుకి.

అయిదు నిమిషాల తరువాత ముగ్గురూ ఆఫీస్ లో నుంచి బయట పడ్డారు.

హోటల్లో కాఫీ తాగి రూముకి చేరుకొన్నారు.

"మీ ఇద్దరూ ఇక పెళ్ళిళ్ళు చేసుకోరా?" అని అడిగాడు సృజన్ బాబు.

"వెతుకుతున్నాం! ఒకటి రెండు సంబంధాల్నిచ్చినయ్ గాని ఆ అమ్మాయికి నేను నచ్చలేదుట!" నవ్వుతూ అన్నాడు శ్రీధరం.

"మనం ఇక బయల్దేరదామా?" అడిగాడు సృజన్ బాబు.

"మరి - రాత్రి బోజనం?"

"ఏదాల్లో చేద్దాం!"

ముగ్గురూ ఐస్ ప్లాండ్ చేరుకొన్నారు.

ఐస్ లో కూర్చున్నాక "ఇప్పుడు చెప్పు! సంగతేమిదో!" అన్నాడు సీతంరాజు.

సృజన్ బాబు చెప్పటం ప్రారంభించాడు. అంతా వినేసరికి వాల్లిద్దరూ పూర్తిగా ఆశ్చర్యంలో మునిగిపోయారు.

"నాకు సురేంద్రగారి మీద కోపం రావటం లేదురా! జాలేస్తోంది!" అన్నాడు సీతంరాజు.

"వాడికి సరయిన ప్లేహకుల కంపెనీ లేక అలా అయిపోయేడు" అన్నాడు శ్రీధరం.

"అదే నేనూ అనుకొన్నాను! ఇప్పుడు మనం వాడిని మళ్ళీ పూర్వపు మనిషిని చేయాలి! ఇది ఒక్కడివల్ల అయే పనికాదు. అందరం సన్నిహితులమే కాబట్టి ముందు ఆ వాతావరణం కల్పించి, నవ్వుచెప్పే వాడే వింటాడు!" అన్నాడు సృజన్ బాబు.

"ఐడియా దాగానే ఉంది!" అన్నాడు సీతంరాజు.

ఐస్ ఏలూరు చేరుకుంది.

వీర్రాజు ఇంటి దగ్గరే ఉన్నాడు.

"ఏమిటి దండయాత్ర?" ఆశ్చర్యపోతూ అడిగాడు.

"త్వరగా తయారవ్! మనం రెండు మూడు రోజులపాటు వైజాగ్ టూర్ వెళ్ళి రావాలి!" అన్నాడు శ్రీధరం.

"ఎందుకూ?"

"అవన్నీ అడక్కుడదు! ఇది సృజన్ గారి అజ్ఞ!"

"కాని...."

"కానీలు ఏనాడో పోయినయ్! ఇప్పుడన్నీ పైసలు...."

"మా అవిడతో చెప్పి వస్తాను!"

"ఏద్యావ్! తరవాత వచ్చి 'మా అవిడ ఒప్పుకోవడం లేదు' అని వంక పెట్టడానికా? అదేం కుదరదు! మేమే మీ అవిడతో చెప్తాం! నువ్వు బట్టలు పర్చుకుంటాండు!" అంటూ "చెల్లమ్మా!" అంటూ ఏలుస్తూ ఇంట్లోకి జొరబడ్డాడు శ్రీధరం.

"అది కాదురా! నేను మా అవిడకి చెప్పబోయేది మన భోజనం ఏర్పాటు సంగతి." శ్రీధరం వెనుకే వెళ్తూ అన్నాడు, వీర్రాజు.

"అది కూడా నేనే చెప్తానులే! ఆ చూడమ్మా! వీర్రాజుగారిని

పెళ్ళి చేసుకొన్నందుకు నువ్వెంతో చింతిస్తుంది ఉంటావ్ : నాకు తెలుసు : ఏ. జి. వెంటర్లో చదివేప్పుడు వీడి రూమ్మేట్స్గా ఉన్నందుకు మేము ఇప్పటికీ ఎంతో విచారిస్తుంటాము : కానీ ఏం చేస్తాం : ఒకసారి మనం ఎంత అనుకొన్నా లాభం ఉండదు : జరిగేదే జరిగి పరుగుంది. ఇంతకూ ఇప్పుడేమిటంటే - అర్థంబుగా మేము వైజాగ వెళ్తున్నాం : వీర్రాజు కూడా వస్తానని గొడవ చేస్తున్నాడు : పోనీరేగదాని ఒప్పుకొన్నాం : వాడి ముఖం చూసి కాదు - నీ ముఖం చూసి : ఇది నెటిలయిపోయింది కదా : ఇక మా భోజనాల సంగతి : ఆ విషయమేదో త్వరగా చూస్తే మేము లాస్ట్ ఐస్ కన్నా బయల్దేరతాం :"

అమె నవ్వాపుకొంటూ "నేను అంతా చింటానే ఉన్నా అన్నయ్య గారూ : అరగంటలో భోజనాలు వడ్డించేస్తాను !" అంది.

"వెరిగింద : ఒరేయ్ వీరిగా : అదృష్టంలా - వీలాంటి చేతకాని వెదవకి - మా చెల్లాయీలాంటి దేవత దొరకడం...." బయటకు వీర్రాజుని లాక్కెళ్తూ అన్నాడు శ్రీధరం.

తెల్లారేసరికల్లా స్వరూప ఇల్లు చేరుకొన్నారందరూ.

"మీ కోసం ఉదయాన్నే లేచి కూర్చున్నాను !" అందామె సృజన్ బాబుతో.

"ఇక్కడి విషయాలెలా ఉన్నాయ్ ?"

"అంతా మీరు చెప్పినట్లే చేశాను. ఎవ్వరికీ మన విషయం నమ్మ బుద్ధి కావటం లేదు. అంత ఆశ్చర్యంగా ఉంది. అమ్మా, నాన్నా ఎంతో ఓర్పువదుతున్నారు. మీరోసారి మాట్లాడితేగాని వాళ్ళకి రైర్యంగా ఉండదు. ఇక కృష్ణకుమారి ఈ విషయం విన్న దగ్గర్నుంచి ఎంత-నంతోషంగా ఉందో తెలుసా : మిమ్మల్ని 'హీరో' అని పిలుస్తుందట. తను-వాళ్ళమ్మను తీసుకొని మనతో వస్తానంది. ఇంతకూ మనం ఎప్పుడు బయల్దేరటం !"

"ఇంకావేసట్లో...."

"సరే - నేనీరోగా కానీ టిపిస్టు ఏర్పాటు చేస్తాను...." అందామె రోపరికి వెళ్తూ.

సృజన్ బాబు - శ్రీధరం మార్కెట్ వేపు వెళ్ళి రెండు టాక్సీలు తీసుకొచ్చారు.

తొమ్మిదిగంటలకల్లా టాక్సీలు ఆ ఊరు వదిలినయ్య.

వైజాగ చేరుకునేసరికి సాయంత్రం అయిదు దాటింది.

సురేంద్ర ఇంకా అపీనునుంచి ఇంటికి రాలేదప్పటికీ. సురేంద్ర తల్లి రాదమ్మ వాళ్ళందరినీ చూస్తూనే ఆశ్చర్యపోయింది.

జరిగిన సంగతంతా కృష్ణకుమారి ద్వారా తెలుసుకొని అమె కుమిలి పోయింది. సురేంద్ర అంత దుర్మార్గంగా ప్రవర్తించగలడని ఊహించలేక పోయిందామె. స్వరూపతో జీవితం కొనసాగించడం ఇష్టం లేకపోతే అమెకు విడాకులిచ్చి అతను మరో వివాహం చేసుకోవాలని అమె ఉద్దేశం. అతను అటూ ఇటూ కాకుండా ప్రవర్తించటాన్ని అమె మొదట్నుంచీ వ్యతిరేకిస్తూనే వచ్చింది. కాని అతనిని మందలించి మంచి మార్గాన పెట్టే సాహసం అమెలో లేకపోయింది. సురేంద్ర మూలాన ఇంతమంది ఇన్ని బాధలుపడి తమ దగ్గరకు రావాల్సి వచ్చిందన్న విషయం అమెను కదిల్పివేసింది.

సురేంద్ర ఇల్లు చేరుకునేసరికి రాత్రి ఎనిమిదయిపోయింది.

హాల్లో కూర్చుని ఉన్న శ్రీధరం, వీర్రాజు, వీరంరాజు, సృజన్ బాబు లను చూపేసరికి అతనికి-అనందం - ఆశ్చర్యం రెండూ కలిగినయ్య.

"ఏమిటిలా-ఇంత సడెన్ గా వచ్చారు ?" అన్నాడు. అంటూండ గానే అతనికి ఆలోచన వచ్చింది.

'ఒకవేళ సృజన్ బాబు, వీళ్ళందరినీ కూడగట్టుకొని రాలేదుకదా ?' అనుకున్నాడు అతను.

ఆ ఆలోచన రావడంతో అతని ఉత్సాహం పూర్తిగా నశించిపోయింది. వాళ్ళందరూ కూడా తనకు విరోధులుగానే కనిపించసాగారు. కాని....వాళ్లు- తన ప్రాణ స్నేహితులు : హాస్టల్లో - ఒకే రూములో - గడిపిన వాళ్ళు. తమ మధ్య ఎలాంటి తారతమ్యం లేకుండా - ఒకరికొకరు చేదోడువాదోడుగా ఉన్న వాళ్ళు. తన కోసం ఎన్నోసార్లు ఎన్నో సహాయాలు చేసినవాళ్ళు. వీళ్ళనా తను విరోధులనుకొందోంది :

"అలా గుడ్లగూబలా చూస్తావేమిట్రా : ఎప్పుడొచ్చారు : ఎలా వచ్చారు : కాపీలయినాయా, భోజనాలయినాయా : లాంటి అతిథి మర్యాదం

కందివచ్చు కొందరగా ఉడకాలంటే. ఉడుకు తువ్వవ్వకు నాలుగైదు బియ్యపు గింజలు వేస్తే బాలు ! అలాగే-కందివచ్చు ఉడుకుతువ్వకు పొంగితే, రెండు మానె కొట్లు వేస్తే పొంగు తగ్గిపోతుంది !

—యమ్. భ్రమరాంబ

సంగతేమిటి ?" అన్నాడు వీరంరాజు.

సురేంద్రకు నవ్వు వచ్చింది.

తన కిక్కు పెద్దవిగా ఉంటాయని వాళ్ళు తనను కారేజిలో ఉండగా గుడ్లగూబ అని పిలిచిస్తుందే వాళ్ళు.

"ఏద్యారు : మా యింట్లో మీకు మర్యాదలేమిట్రా : మా ఇల్లు-మీ ఇల్లు కాదా ఏమిటి ?" నవ్వుతూ అన్నాడు సురేంద్ర.

"నువ్వేదో పెదవ్వేపారేస్తున్నావని సృజన్ గారు చెప్తే - నీ మక్కె-విరగ్గొడదామని అందరం బయల్దేరివచ్చాం !" అన్నాడు శ్రీధరం.

సురేంద్రకి ఏం మాట్లాడటానికి తోచలేదు. తలవంచేసుకొన్నాడు.

"తలొంచుకొంటా వేమిట్రా : మనం హాస్టల్లో ఉన్న రోజుల్లో మేమేమయినా అంటే ఇలాగే తలొంచుకొని కూర్చునేవాడివా : ఎదురుతిరిగి పెంకులెగిరేట్లు అరచి వాదించేవాడివికదూ : మరిప్పుడిలా నోరుమూసుకు కూర్చుంటావెందుకు : మాట్లాడరా : నువ్వట్టి పెదవ్వి : అనవసరంగా స్వరూపని హింనిస్తున్నావ్ : పోనీ సృజన్ గారు వివాహం చేసుకొంటానంటే అదీ వీల్లేదంటున్నావ్ : దీనికేమయినా అర్థం ఉందా ?"

సురేంద్రకు రక్తం పొంగినట్లయింది.

[నశిషం]

వాడుక దాడులుగా వనితుల బాధ్యతలు

క్రీస్తు సరుకులు, కర్ర నూనెలు, నకిలీ మందులు, ఆపాయకరమయిన ఆటవస్తువులు, కుళ్ళుకాలువల ప్రక్కనే ఈగలు ముసిరే తినుబండారాల పావులు, సాంబారులోనో, పచ్చళ్ళలోనో బొద్దింకలను సహితం వడ్డించే హోటళ్ళూ, చవకబారు బట్టలు, మోసపరచే తూకపు రాళ్ళూ, కుళ్ళి పోయిన కూరగాయలూ—ఇలా చాలా విషయాలలో మనం ప్రతి నిత్యం మోసపోతున్నామని వుంటాం. చిత్రమేమిటంటే—మోసపోతున్నామని తెలిసినా పట్టించుకోము. ఆ మోసాన్ని ఎదిరించము.

కసింద బెరడును—దాల్చిన చెక్కగా అమ్ముతుంటే, దానిని దాల్చిన చెక్క అనుకుని కొంటాము. రంగులో ముంచిన రంపపు పొట్టును మీరపకాయల పొడిలో కలిపి అమ్మితే కొని వాడుతున్నాం. వనస్పతి కలిపిన నేయి మంచి నేయిగా చెలామణి అయిపోతుంటే చూస్తూ వూరుకుంటాం. నీళ్ళు కలిపిన పాలను (లేక పాలుకలిపిన నీళ్ళూ!) కొని వాడతాం; చిన్న పిల్లలకు కూడా పడతాం. చింత పిక్కల పొడితో కలిపిన కాఫీ పొడిని వాడతాం. తెల్లని ఇనుపరజను కలిపిన గోధుమ రవ్వను (బరువు ఎక్కువ తూగాలని ఇనుపరజను కలిపిన గోధుమ నూకను అమ్మిన వ్యాపారస్తులు లేరనా!) కొని వాడతాం. ఇలా ఎన్నో విధాల మనం అడుగుడుగునా మోసపోతున్నామని వున్నాం.

మోసపోతున్నామని తెలిసి కూడా మోసపుచ్చే ప్రకటనలను నమ్మి వారి సరుకులను కొంటున్నాం; వాడుతున్నాం; మోసపోతున్నాం.

తెలిసి కూడా మోసపోవడం కంటే మూర్ఖత్వం మరొకటి వుండదు. ఈ మోసాల్ని ఇలాగే సాగనిస్తే నష్టపోయేది మనమే. ధరి ఎక్కువ పెట్టినా కర్రసరుకు తప్పదు. తద్వారా శరీరారోగ్యం ఊణిస్తుంది. అప్పుడప్పుడు ప్రాణాపాయం సంభవించవచ్చు.

వర్తకుడు సరుకులు తప్పుగా తూచినా, నాని రకం సరుకులు అంటగట్టినా, కొనే ఇల్లాలు ఆసహాయురాలై నిలబడిపోతుంది. మహా అయితే గునుస్తుంది. కేకలేస్తుంది. ఆమె ఏమీ చేయదు; చేయలేదు. మళ్ళీ సరుకులు కావలసి వచ్చినపుడు తిరిగి అదే అంగడికి వెళ్ళి కొనుగోలు చేయడం అనిద బలహీనత.

ఒక వీధిలో ఒక దుకాణానికి, ఇంకొక దుకాణానికి సరుకుల నాణ్యంలోనూ, ధరలలోనూ తేడాలు కనిపించడం పరిపాకే. నాలుగడుగులు ముందుకువేస్తే కిలో దగ్గర రెండు మూడు పైసలు తగ్గుతాయని తెలిసినా, కొందరు బద్ధకిస్తులు, ధరి ఎక్కువగా వున్నా—దగ్గరగా వున్న కొద్దోనే కొంటారు. “అః ఎంత తేడాలే!” అని మూతి ముడుస్తారు.

పది గ్రాముల తూకపు రాళ్ళు లేవని వాటికి బదులు ఒక ఉల్లిపాయనో, నాలుగు పసుపు కొమ్ములనో వేసి సరుకులు తూస్తారు కొందరు వర్తకులు. చాలా మంది కొనుగోలుదార్లు ఆ విషయాన్ని పట్టించుకోరు. పలానా కొద్దో ‘భాతా’ వుంది గాబట్టి, ధరలు ఎక్కువగా వున్న ఆ పలానా కొద్దోనే కొనేవారున్నారు. అంగడి

“ప్రేమ స్వస్థుని నిరభిలాషి, పరార్థ కాంక్షి. ఇది యెప్పుడును తన ప్రియుని సుఖింపజేసి తాను సుఖింపజూచును. ప్రేమ యందిట్టి లక్షణముండుటచేతనే సతి పతియందలి గుణ దోషములను దిలకింపదు.”

—వాణి సరస్వతి

వాడు తక్కువ తూచినా, చెత్త సరుకు ఇచ్చినా—అప్పు ఇస్తున్నాడు గాబట్టి, మొహమాటం కొద్దీ ఏమీ అనలేక, ఆ పాపును వదలలేక—మనం క్రుంగిపోతున్నా—ఆ పాపుకారును పెద్ద వాణ్ణిగా చేసిన వారం అవుతుంటాం.

ఇటువంటి ఒడిదుడుకుల నుండి బయట పడాలి అంటే, ప్రతినిత్యం జరిగే మోసాల్ని ప్రతిఘటించి, ఆకాశాన్నంటే ధరలను కాస్త యినా క్రిందకు దింపాలంటే, కొనుగోలుదార్లు కొన్ని నియమాలను పాటించాలి. ....కాస్త శ్రమ పడాలి....ఇంకాస్త—సంఘదావాన్ని అలవర్చుకోవాలి.

ఇటువంటి ప్రతిఘటనకు పూనుకొని, కొందరు వ్యక్తులు, కొన్ని కుటుంబాలు, కొన్ని వాదలు కలిసి ఉమ్మడిగా స్థాపించేదే వాడుకదార్ల సమన్వయ సంఘం. దీనినే కన్స్యూమర్స్ ఆర్గనైజేషన్ అన్నారు. ఇదిదళాబ్ధిక్రిందట మొట్టమొదటిసారిగా మనదేశంలో రూపొంది, 1970 నాటికి ఇటువంటి ఆర్గనైజేషన్స్ ఎనిమిది వరకు తయారయాయి. ఈ నాడు ఇటువంటి సంస్థలు చాలానే వున్నాయి. గాని చాలా సంస్థలు, పని చేసే విధానం సరిగలేక పటాభ్యాన్ని కోల్పోతున్నాయి. కొన్ని సంస్థలు శక్తివంతంగా తయారయి కొనుగోలుదార్లకు మంచిని చేకూరుస్తున్నాయి. సంస్థల పేర్లు వేరు వేరు అయినా, ఈ సంఘాల ధ్యేయం మాత్రం ఒకటే: కొనుగోలుదార్లను కొన్ని దుష్ట శక్తుల దారినుండి కాపాడటం....ధరలను ఒక మెట్టు క్రిందకు తెచ్చేప్రయత్నంచేయడమూను. వినియోగదార్లు అంటే మనమే గనుక, ఈ సంఘాలద్వారా మనకు మనం మేలు చేసుకుంటున్నామన్న మాట. ఇటువంటి సంఘాలను సరియైన మార్గంలో నడపాలన్నా, వినియోగదారుల ఉద్యమానికి ఒక నిర్దిష్టమైన రూపు కలుగజేయాలన్నా—ప్రతి

కొనుగోలుదారు ఆమిత ఉత్సాహంతో, కృత నిశ్చయంతో, నిస్వార్థంగా, తనను తాను కాపాడుకునేందుకు ముందంజ వేయాలి.

అయితే ఇటువంటి సంఘ స్థాపన జరిగిన తర్వాత “మీరు కూడా సభ్యులుగా చేరండి” అని అడిగితే, “మాకున్న సమస్యలకు తోడు ఇదోహటా!” అంటూ వెనుకంజ వేసే ఇల్లాళ్ళు ఎదురవుతూనే వుంటారు. ఇటువంటి ప్రవర్తనకు కారణం ఈ సంఘం విలువలు ఆ ఇల్లాళ్ళకు తెలియక పోవటమే! కాలక్రమాన వారూ తెలుసుకుంటారు. ముందంజ వేస్తారు. నిజానికి ప్రస్తుతం ఆంధ్ర దేశంలో ఇటువంటి సంఘాలు చాలా తక్కువనే చెప్పాలి. సంసారాలు నడిపేది సామాన్యంగా శ్రీరే గనుక, కొనుగోలు సంఘాన్ని గురించి ముందు వీరికే తెలియ జేయాలి.

ఏ సంస్థ నయినా చిన్న ఎత్తున ప్రారంభించి, కృషిచేసి దానిని పెద్దదిగా తీర్చి దిద్దడంలో ఆనందం వుంది. శ్రమ తక్కువ, డబ్బుబర్బు ఎక్కువ కాదు. అపోహలకు తావుండదు.

అందుకే మొదట ముప్పుయి కుటుంబాలు కొని ఒక సంఘంగా తయారవవచ్చు. సభ్యులందరూ తమకు నెలవారీ అవసరమయే సరుకుల జాబితాలను తయారు చేసుకోవాలి. అలా తయారయిన జాబితాల ప్రకారం సరుకులన్నిటినీ దోకు వ్యాపారుల (Whole-sale dealers) వద్ద కొనాలి. అనవసరమయిన మధ్యవర్తులు లేని కారణంగా, దోకు రేటున సరుకులు చవకగా దొరుకుతాయి. కత్తి రేకుండానూ దొరుకుతాయి. ప్రత్యేకించి సబ్బులు, టూత్ పేస్టులు, బ్లేడ్లు, వాషింగు పౌడరు పాకెట్లు వంటివి డబ్బు మీద కొంటే చవకగా దొరుకుతాయి.

ఇలా చవగ్గా దొరికిన సామాన్లను ఒక మొదలు ఇంటికి తెచ్చి, ఎవరి జాబితా ప్రకారం వారికి సరుకులను సరఫరా చేయాలి. ఒక నెల కొందరు సభ్యులు కొనుగోలుకై బజారు తెడితే, ఇంకొక నెల మరికొందరు సభ్యులు వెళ్ళవచ్చు. ఈ విధంగా ఆందరూ లాభాల్ని పంచుకున్నట్టే, శ్రమనూ పంచుకోవాలి.

కూరగాయల విషయంలో కూడ ఇదే పద్ధతిని అనుసరించవచ్చు. ప్రతి వూర్లోనూ ఏదో ఒక రోజు సంత జరుగుతుంది ప్రతివారం. అటువంటి సంతల్లో దోకున కూరగాయలు, పళ్ళు చవగ్గా

కేరళలో వారడ మహర్షికి శ్రీకృష్ణుడు తన విశ్వరూపం ప్రదర్శించిన గురువాయూరు క్షేత్రంలో శ్రీ పార్థసారథిస్వామి ఆలయం ఉంది. ఆ ఆలయాన్ని అదిశంకరులు వెలకొల్పారు. ప్రస్తుతం ఆ ఆలయాన్ని సంప్రదాయసిద్ధమైన కేరళ వాస్తు విధానాలను ఉపయోగించి పునరుద్ధరించే ప్రయత్నం సాగుతున్నది. ఈ ఆలయం గర్భగృహం రథాకారంలో ఉంటుంది. ఆలయంలో కేరళ రాష్ట్రంలో కొలిసారిగా అదిశంకర వ్రతిష్ఠ కూడా జరుగుతుంది. ఈ పవిత్ర కార్యక్రమం కాంచి కామకోటి పీఠాధిపతులైన శ్రీ శంకరాచార్యస్వామి వారి ఆశీర్వాదాలతో సాగుతున్నది. ఆలయ పునరుద్ధరణకు దాదాపు ఏడు లక్షల రూపాయలకన్న ఎక్కువ ఖర్చు కాగలదని అంచనా. భక్తులు ఈ ఆలయ పునరుద్ధరణకు ద్రవ్య సహాయం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము. విరాళాలు పంపవలసిన చిరునామా :

సెక్రటరీ, శ్రీ పార్థసారథి క్షేత్రభవన సంఘం గురువాయూర్, కేరళ

దొరుకుతాయి. పల్లెటూర్లు దగ్గరగా వున్నట్లయితే అక్కడ కూరలు, పళ్ళు రైతుల దగ్గర నుండి కొనుక్కుంటే-మధ్యవర్తిత్వం వుండదు గనుక చవగ్గా దొరుకుతాయి. అలా ఉమ్మడి మీద పెద్ద మొత్తంగా కొన్న వాటిని ఇంటికి తెచ్చి వాటాలు వేసుకోవాలి.

ఒక వాడలో వున్న కుటుంబాలన్నీ తమకు కావలసిన సరుకులను బజారు నుండి కొనుక్కుంటూంటే ఇక ఆ వాడలోని వర్తకులు ఎవరిని మోసగించగలరు? ఆ వాడలోని కూరగాయల అంగళ్ళవారి ఆటలు ఎలా సాగుతాయి? దివాలా తీయకుండా వుండాలంటే, వ్యాపారం సాగాలంటే తప్పకుండా వర్తకులు ధరలు తగ్గిస్తారు. మంచి సరుకులు కూడ బయట పడక మానవు.

ఇలా స్థాపించబడ్డ సంఘం రాను రాను ఎక్కువ మంది సభ్యులను చేర్చుకుని, వారి కార్య కలాపాలను నిరాటంకంగా కొనసాగించుకు పోతూంటే, ఆ సంఘానికి ఒక గుర్తింపు వస్తుంది. వివిధ రంగాలకు చెందిన వ్యక్తులు సభ్యులుగా చేరతారు కాబట్టి అన్నివిధాలా ఆసరా వుంటుంది. తమ స్వయంకృషితో, సంఘీభావంతో ముందుకుపోయే కొనుగోలుదార్ల సంఘం ప్రభుత్వాన్ని నైతం ఒత్తిడిచేసి ప్రజలకు మంచిని చేకూర్చే కొన్ని చట్టాలను అమలులోనికి తెచ్చే శక్తిని సంపాదించుకుంటుంది.

అయితే ఈ సంఘం పాటించవలసిన నియమాలు కూడ కొన్ని వున్నాయి. ఏ పరిస్థితిలోనూ ఎటువంటి వస్తువునూ నల్లబజారులో కొనకూడదు. అలాటి నియమాన్ని పాటించాలి అంటే సభ్యులందరూ ఒక క్రమశిక్షణకు బద్ధులయి వుండాలి.

కొన్ని వస్తువుల ధరలు తాత్కాలికంగా పెరిగి, మళ్ళీ మామూలు దశను చేరుకుంటాయి. ధరలెక్కువయ్యాయి-ఇంకా ఎక్కువవుతాయేమో అన్న ఆనుమానంతో, కొందరు అటువంటి సరుకులు కావలసినకంటే ఎక్కువ కొని స్తాకు పెడతారు. అలా చేయడం వలన వారు, ఇతరులకు, తమకూ కూడ నష్టాన్ని తెచ్చిపెట్టిన వారవుతారు. హోర్డింగ్ వలన, బజారులో సరుకు తక్కువై ధరలు మరి ఎక్కువై పోతాయి.

కొనే వారు లేకుంటే, అమ్మేవారు మోసం చేయలేరు. సభ్యులలో సంఘీభావం ఎక్కువయిన నాడు - వారిలో మార్కెటును గురించి వివరాలు నేకరించాలన్న ఉత్సాహం బయలుదేరుతుంది. ఏ సరుకు ఎందుకు తక్కువగా ఉత్పత్తి అవుతోందో, ఏ సరుకు ధర ఎందుకు ఎక్కువ అవుతోందో అని అంచనా కట్టగలిగే అనుభవం వస్తుంది.

మునిసిపాలిటీ, పబ్లిక్ హెల్త్ డిపార్టుమెంట్, వెయిట్స్ అండ్ మెజర్స్ డిపార్టుమెంట్, రిసెర్చి లేబరేటరీలు, ఆగ్ మార్క్కు మొదలయిన సంస్థల సహకారాన్ని, సహాయాన్ని పొందుతూ, ఈ అనుభవం ద్వారా ఈ సంఘాలు ఎంతైనా సాధించగలవు.

ఈ చైతన్యం ఆందరిలోనూ కలిగిన నాడు, మహా ప్రభంజనంలా దుష్టశక్తుల మీద విరుచుకు పడిన ఈ సంఘాలు ఆకాశ మార్గాన విహరించే ధరలను భూమార్గం పట్టించగలవు.... ఎంచేతనంటే ఒకరు చేసిన దానికంటే నలుగురు కలిసి నడుం బిగించి చేసిన పనికి పటిష్ఠత, పరస్పరి ఎక్కువ. —‘తెరాల’

స్త్రీలు కూడా నేరాలు చేస్తారా?

కన్న కొడుకు హత్యకు తల్లి సహాయపడడమా!!

“బ్రిడింగ్ రాజరింగం : నీవేమో నలభయ్యో పదిరో ఉన్నావు. జానకి ఇప్పుడు పదిహేనేళ్ళే. మరి దాన్ని నీవు పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటే ముందు నీ ఆస్తిపాస్తులన్నీ దాని పేర రాయాలి.” అంటూ తన నిబంధన చెప్పాడు మారిముత్తు.

రాజరింగం మొదటి భార్య మరణించింది. అతను జానకిని పెళ్ళాడుదామన్న ఉద్దేశంతో ఆమె తండ్రి మారిముత్తును అధిగాడు. తనవారంటూ మరెవరూ లేకపోవడంతో మారిముత్తు

మనవడి అభిప్రాయం మారిముత్తుకు నచ్చలేదు. అతను మోహన్ ను మద్రాసులో ఉన్న తన కొడుకు దగ్గరికి పంపించి, అక్కడ చదువుకోమని పురమాయించాడు. మద్రాసుకు వెళ్ళినా మోహన్ రెండు మూడు నెలలకొకసారి గ్రామానికి వచ్చేవాడు. అలా వచ్చినప్పుడల్లా “మా నాన్నగారి పొలాన్ని నా పేరిట రాయండి. నేను వ్యవసాయం చేసుకుంటాను” అనేవాడు.

కొన్ని నెలలు అలా గడిచాక ఒకసారి

పొలాన్ని అమ్మకానికి పెట్టినప్పుడు ఒకతను కొనడానికి ముందుకు వచ్చాడు. కాని “మీరు చెప్పే ధరకు పొలం కొనడానికి అభ్యంతరం లేదు. కాని విక్రయవత్తంలో మీ మనవడు మోహన్ సంతకం చెయ్యాలి” అన్నాడు అతను మారిముత్తుతో. అయితే—మోహన్ చేత సంతకం చేయించడం ఎలా?

*

కొన్నాళ్ళ తర్వాత మోహన్ మళ్ళీ ఊరికి

వెల్లూరు జైల్లో శిక్ష అనుభవిస్తున్న ఒక నేరస్థురాలి యధార్థగాథ

కోరికప్రకారం తన ఆస్తిని జానకి పేర రాయడానికి ఒప్పుకున్నాడు రాజరింగం. జానకి మైనర్ కావడంతో ఆస్తికి ఆమె తల్లి అభిలాషం గార్డియన్ గా నియమింపబడింది.

జానకితో రాజరింగం మూడేళ్ళు కాపురం చేశాడు. వాళ్ళకు ఒక అబ్బాయి పుట్టాడు. నిల్లవాడికి మోహన్ అని పేరుపెట్టుకున్నారు. అకస్మాత్తుగా రాజరింగానికి గుండెనొప్పి వచ్చింది. దాంతో అతను మరణించాడు. జానకి మోహన్ ను తీసుకుని పుట్టింటికి చేరుకుంది.

జానకి మేజర్ అయి ధర్మ ఆస్తిపాస్తుల మీద అధికారం సంపాదించే అర్హత సంపాదించింది. కాని జానకి ఆ అధికారాన్ని తన తల్లిపేర రాసిపెట్టింది.

మోహన్ ను పక్కా ఊళ్ళో ఉన్న బడిలో చేర్చారు. కాని అతనికి చదువు అబ్బలేదు. ఒక్కో తరగతిలో రెండేళ్ళు మూడేళ్ళు మణిలి చెయ్యసాగాడు. చివరికి ఒక రోజున “అమ్మా : నాకు చదువు వద్దు. నేను మన పొలం చూసుకుంటాను” అన్నాడు మోహన్ జానకితో.

మద్రాసు నుంచి వచ్చిన మోహన్ తమ పొలాన్ని పరిశీలించడానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ మామూలుగా ఉండవలసిన కొన్ని కొబ్బరిచెట్లు లేకపోవడంతో వాటి గురించి మారిముత్తును అడిగాడు.

“ఆ మధ్య సుడిగాలి వచ్చిందిరా : అప్పుడు ఆ గాలికి కొన్ని చెట్లు పడిపోయాయి. వాటిని ఆమ్మేకాము. అంతే!” అన్నాడు మారిముత్తు.

“తాతయ్యా : ఇకముందు నాకు తెలియకుండా ఇక్కడ ఒక ముక్క కూడా అమ్మకూడదు” అన్నాడు మోహన్. అతను చాలా కటువుగా మాట్లాడాడు.

“మోహన్ కు పదిహేడేళ్ళు కావస్తున్నాయి వీడు మేజరయితే మనమేమీ చెయ్యలేము. ఆస్తిని తన పేర రాయమని గొడవ పెడుతున్నాడు. అందువల్ల మొత్తం ఆస్తిని ఆమ్మేని దబ్బు చేసుకుంటే బావుంటుందనుకుంటాను” అని ఆ తర్వాత మారిముత్తు తన భార్యతోనూ, కుమార్తెతోనూ చెప్పాడు.

జానకి తండ్రి మాటలకు ఎదురు చెప్పలేదు—తన తండ్రి తనకు అవకారం చెయ్యడన్న నమ్మకంతో.

వచ్చాడు. “ఇక నేను ఇక్కడే ఉండదలుచుకున్నాను. మరో నెల రోజులలో పొలం నా పేర మార్చేయాలి” అన్నాడు అతను మారిముత్తుతో.

ఆ సమస్యను శాశ్వతంగా పరిష్కరించాలన్న నిర్ణయానికి వచ్చాడు మారిముత్తు.

ఆ రోజు రాత్రి—ఇంట్లోవారందరూ భోజనాలు చేసి కాసేపు మాట్లాడి పదకొండు గంటల ప్రాంతాన నిద్రకు ఉపక్రమించారు.

ఆ యింట పని చేస్తున్న పొరుగుూరి నిల్ల గౌరి ఇంటి వాకిట ఉన్న తిన్నే మీద తడితెలతో రూపొందించిన చోట తన అలవాటుప్రకారం పడుకుంది.

అర్ధరాత్రివేళ ఇంట్లోంచి “అయ్యో, అమ్మా : కాపాడండి” అని అర్తనాదం వినిపించింది. కాసేపు తర్వాత ఏవో మూలుగులు వినిపించాయి. ఆ తర్వాత నిశ్శబ్దం అలముకుంది.

వాకిట పడుకున్న గౌరికి భయం భయంగా ఉంది. ఆమె గుండెను చేత్తో అదిమి పట్టుకుని బిక్కుబిక్కుమంటూ కదలక మెదలక పడుకుంది.

కాసేపయ్యాక నెమ్మదిగా వాకిలి తలుపు

తెరుస్తున్న అరికిడి వినిపించింది. గౌరి ఆరమోద్య కళ్ళతో చూడసాగింది.

మారిముత్తు, అతని భార్య, జానకి ముగ్గురూ మూటలా కనిపిస్తున్న ఒక గోనెనంచి మోసుకుని బయటకు వచ్చారు. బయటికి వచ్చాక మారిముత్తు ఆ సంచిని తన భుజాన వేసుకుని ఏటిగట్టువైపుకు నడవసాగాడు. జానకి, ఆమె తల్లి మౌనంగా అతణ్ణి అనుసరించారు.

గౌరి భయంతో దిగదీసుకుపోయింది.

*

మృదుసటి రోజు తెల్లవారుజామున లేచింది గౌరి. పక్కనున్న కిటికీలోంచి ఇంట్లోకి చూసింది. జానకి గబ్బును పేదతో అలుకుతూ కనిపించింది.

‘మామూలుగా శుక్రవారం పూట పేదతో ఇల్లరికడం ఆలవాటు. ఇవాళ శుక్రవారం కాదే; ఇల్లు ఎందుకు అలుకుతున్నారు?’ అనుకుంటూ నీళ్ళు తేవడానికి బిందె తీసుకురావడానికి ఇంట్లోకి వెళ్ళబోయింది. అంతలో జానకి తల్లి అఖిలాండం బిందె తెచ్చి గౌరికిచ్చి “త్వరగా తీసుకురా నీళ్ళు” అన్నది.

ఇంటికి దాదాపు నూరుగజాల దూరాన ఉన్న ఊరుమ్మడి దాని దగ్గరికి నీళ్ళు తేవడానికి వెళ్ళింది గౌరి. అక్కడ మాటల మధ్య-ముందు రోజు రాత్రి తాను విన్న కేకల గురించి చెప్పసాగింది ఆమె.

అంతలో అక్కడికి వచ్చిన అఖిలాండం “నీళ్ళు తెమ్మంటే అక్కడ ఆ మాటలేమిటే?” అంటూ, గౌరిని తన వెంట ఇంటికి తీసుకు వెళ్ళింది.

తినై మీద కూచుని ఉన్న మారిముత్తు “గౌరి! ఇదిగో నీ జీతం! ఇక నీవు మీ ఊరు వెళ్ళిపో! మళ్ళీ అవసరమైతే నేను కబురు పంపుతాను,” అని ఆమెను సాగనంపారు.

*

అతి ఊరి మునసబు తన పొలాలను పరిశీలిస్తూ చేనులవెంబడి నడుస్తుండగా తలారి పళవి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు.

“అయ్యా! అయ్యా! ఏటిగట్టున ఎవరిదో చెయ్యి మాత్రం విడిగా పడిఉంది. ఎవరో పూడ్చిపెట్టిన దాన్ని కుక్క బయటికి లాగినట్టుంది. త్వరగా రందయ్యా!” అన్నాడు.

తలారిని వెంటబెట్టుకుని ఏటిగట్టుకు వచ్చారు మునసబు. పోలీసులకు కబురు వెళ్ళింది. అనుమానాస్పదంగా ఉన్న ప్రాంతాలలో తవ్వీ చూశారు.

అలా తవ్వేగా తవ్వగా ఒక చోట ఒక తల కనిపించింది. ఆ తల మోహన్ది! మరి కానేపటికి మొందెం కూడా కనిపించింది. అతణ్ణి ఎవరు చంపి ఉంటారు?—

శవాన్ని పరిశోధనకు పంపించారు. అనుమానం కొద్దీ మారిముత్తునూ, అతని భార్యనూ, జానకినీ వైదు చేశారు. “మోహన్ను ఎవరు హత్య చేశారు? హత్య ఎవరు చేశారో మీరే కనుక్కోవాలి” అని తమకు ఏమీ తెలియదని చెప్పారు ఆ ముగ్గురూ.

పోలీసులు వాళ్ళింటి ఇరుగుపొరుగువారిని ప్రశ్నించారు. ఒకామె మాత్రం దాని దగ్గర గౌరి

“శ్రీల యాధికృత తెలుపుటకు శ్రీ పురుషులనియు, గౌరీ శంకరులనియు, లక్ష్మీనారాయణులనియు, సీతా రాములనియు, భార్యభర్తలనియు మొదలుగా గల ప్రయోగములే ప్రబల సాక్ష్యము.”

—దావరి అన్నపూర్ణమ్మ

చెప్పిన మాటలు గుర్తుకువచ్చి, గౌరిని అడిగితే ఏవన్నా వివరాలు తెలియవచ్చని చెప్పింది. పోలీసులు గౌరిని విలిపించారు. తాను చూసిన వాటి గురించి పోలీసులకు వివరించింది ఆమె.

మోహన్ను-అతని తల్లి, ఆమె తల్లిదండ్రులు కలిసి చంపారని నిర్ధారణకు వచ్చారు పోలీసులు. ఆ హత్యతో జానకికి గల సంబంధం ఏమిటి?

‘లాక్ఆప్’లో ఉంచడానికి ముందు జానకిని పరిశోధించిన డాక్టర్ “ఆమె చేతుల మీద గాయాలు, గోళ్ళతో రక్తీకన గుర్తులు కనిపించాయి. ఎవరితోనో పెనుగులాడినప్పుడు ఆ గాయాలు తగిలి ఉండాలి” అని తన రిపోర్టులో అభిప్రాయం వెలిబుచ్చాడు. ఆ రిపోర్టు

[ఈ యథార్థగాథలోని సంఘటనలన్నీ యథార్థాలే. ఇందులోని పాత్రల పేర్లు, ఊళ్ళ పేర్లు మాత్రం మార్చబడ్డాయి. —వ. నం.]

అధారంగా విచారణ జరపగా, తన నేరాన్ని ఒప్పుకుంది జానకి.

*

“హత్య జరిగిన రోజు రాత్రి - మేమందరమూ పడుకోవడానికి వెళ్ళిపోయాము. మా నాన్న - మోహన్ పొలం గురించి పదేపదే అడుగుతున్నాడని నాతో చెబుతూ ‘దానికేదైనా పరిష్కారం ఆలోచించాలి’ అన్నాడు. ‘మీరు పడుకోండి నాన్నా! రేపు ఉదయం ఆ విషయం గురించి ఆలోచిద్దాం’ అన్నాను నేను. ‘రేపటిదాకా కాదు. ఇప్పుడే ఒక నిర్ణయానికి రావాలి’ అన్నాడు ఆయన. అలా నేనూ ఆయనూ మాట్లాడుతుండగా మోహన్ అక్కడికి వచ్చి ‘పొలం విషయం ఇప్పుడే తేల్చేయవమ్మా! అదే మంచిది’ అన్నాడు. ఇంతలో మా నాన్న ‘వీడు ఎప్పుడూ ఇలాగే గొడవ చేస్తున్నాడు. ఇప్పుడు వీడినేం చేస్తాను చూడు’ అని ‘వాణ్ణి పట్టుకో! పట్టుకో!’ అన్నాడు.

“ఏదో రెండు దెబ్బలు కొట్టి వాణ్ణి అడుపులో పెడతారనుకుని నేను మోహన్ చేతులు గట్టిగా పట్టుకున్నాను. నా చేతులను కరిచి గోళ్ళతో రక్తీక పెనుగులాడసాగాడు మోహన్. అంతలో మా నాన్న మూలనున్న రోకలి తెచ్చి మోహన్ నెత్తిన ఒక్క పెట్టు పెట్టి...కొడవలితో....దాన్ని నేను ఎలా చెప్పను? నా ఒక్క గానొక్క బిడ్డ నా ఒళ్ళోనే ప్రాణాలు విడిచాడు!

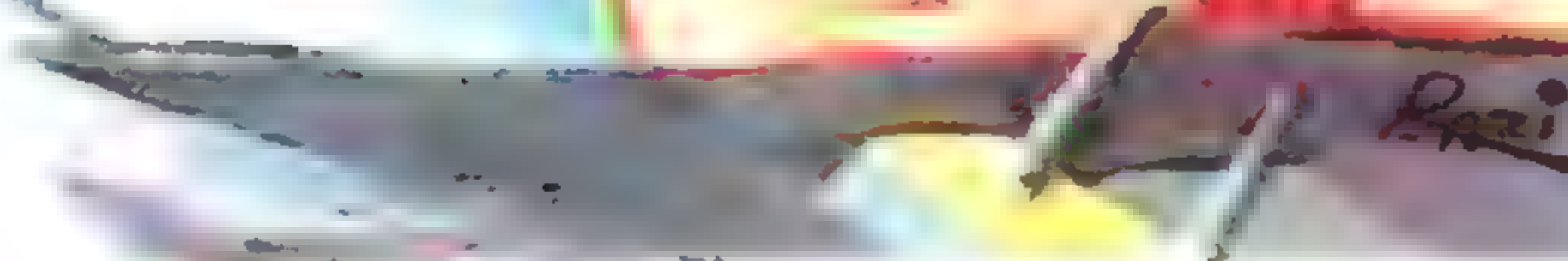
“కన్న బిడ్డను చంపడానికి సాయపడ్డదాన్ని కదా నేను? నాకు ఏ శిక్ష విధించినా చాలదు! కాని జడ్జిగారు నాకు విధించింది ఉరిశిక్ష! నేను ఆడదాన్నట. అందువల్ల పై అధికారులకు అర్థీ పెట్టడంవల్ల ఉరిశిక్ష కాస్తా యావజ్జీవ కారాగార శిక్షగా మారింది.

“ఉరి తీసి ఉంటే హాయిగా చచ్చిపోయి ఉండేదాన్ని. ఇప్పుడు ప్రాణాలతో ఉండి కొద్ది కొద్దిగా చచ్చిపోతున్నాను. జైలు నుంచి విడుదలై నేను ఎక్కడికి వెళ్ళను? ఎందుకని జీవించను?—

“అన్తిపాస్త్రులు ఎలాగైనా సంపాదించవచ్చు. ఎంతైనా సంపాదించవచ్చు. నేను మరో కొడుకును సంపాదించగలనా? ముందు జన్మల్లో అయినా నాకు పుత్రభాగ్యం ఉండదనుకుంటాను. కన్న బిడ్డను చేతులారా చంపుకున్న పాపాత్మురాలిని కదా?” అని కన్నీరు కారుస్తూ అన్నది జానకి.

మద్యం
నాశి

వరుసగా వచ్చిన తుపాను పరంపర తరువాత, నోటిదాకా వచ్చిన పంట నీటిపాలుకాగా మిగిలిన దాన్ని కన్నీళ్ళు తుడుచుకోవడానికి కూడా ఓపిక లేని చేతులతో విడదీసి ఎండబెట్టి బిల్లకొట్టుకు కొడుతున్నారు రైతులు. గోదావరి గండితో నీటి సప్లయ సరిలేక, వర్షాలులేక పాదవగా మిగిలిన పంట యీ తుపానులకు పూర్తిగా తుడిచి పెట్టుకు పోయి రైతుల గుండెల్లో చిక్కిన చీకటి మిగిలింది. అంచేత మరీ ప్రాణంమీదికి వస్తేగాని ప్రజలు హాస్పిటల్ కి రాకపోవడంతో నర్సింగ్ హోమ్ చాలా ధర్మా వుంది. మెడికల్ మేగజైన్ తిరగేస్తూ పేషెంట్స్ కోసం ఎదురుచూస్తూంది డాక్టర్ సుమిత్ర.

ధారంగా అడుగులేస్తూ రోపలికి వస్తున్న శాంతను చూచి సుమిత్ర చిరు నవ్వుతో ఆహ్వానించింది.

“ఒంట్లో బావుందా శాంతా?” మౌనంగా బావుందన్నట్లు తలూపింది శాంత.

“ఏమిటంత ధర్మా వున్నావీరోజా?”— చిన్నగా నవ్వి ఊరుకుంది శాంత. ది. పి. చూచి, నీరుడు పరీక్ష చేయించి, పరీక్షచేసే బిల్లమీద పడుకోబెట్టింది శాంతను. శాంత మొఖంలో రీలగా ఆందోళన మెదులుతుంది. శాంత మొఖం వంక ఆసక్తిగా చూస్తూంది సుమిత్ర.

“ఎనిమిదోమాసం జరుగుతుందికదూ?” కడుపు పరీక్ష చెయ్యసాగింది సుమిత్ర. నీటర్ హార్డ్ ని గమనించి శాంతను లేవమనిచెప్పింది.

“అంటే: నాకు నిజంగా గర్భిణీయేనా?” ఆందోళనగా అడిగింది శాంత.

“అదేం అలా అడుగుతున్నావు?” విస్మయంగా శాంత వంక చూచింది సుమిత్ర.

“ఆ మధ్య ‘వనిత’లో ‘సూడోసయిసిస్’ అనే కథ వచ్చింది చూచారా? ఆ కథ చదివి నప్పటినుండి నాకు ‘నిజం గర్భిణీ’ లేక ‘అబద్ధపు గర్భిణీ’ అని అనుమానమొస్తుంది అంటే: నాకు చాలా భయంగావుంది” శాంత మాటలు విని పక్కున నవ్వింది సుమిత్ర.

“భరేదానివి. లేలే. లేచి చీర కట్టుకో. నీ అనుమానం. భయం చాలా అందంగా వుంది. ఎక్కడో నూటికి, కోటికి ఒకరికలా వస్తుంది. అది పిల్లలు లేక, కావాలని ఆశపడేవాళ్ళకు వస్తుంది. సరే. మీవాడు రోపరి నుండి ఒకచే తన్నుతున్నాడని గొడవచేసావు క్రితంసారి వచ్చి

నప్పుడు. ఇప్పుడు తన్నులు తగలడం లేదేమిటి?” శాంతని హాస్యం చేస్తూ పరీక్ష చేసే గదినుండి బయటికి వచ్చింది సుమిత్ర. చేతులమీద మోసు కొస్తున్న పేషెంట్ ను చూచి కంగారుగా ఎదు రెళ్ళింది. సుమిత్ర ఏమీ ఆడగనవసరం లేకుండానే రక్తంతో తడిసిపోయిన చీర, పాలిపోయిన పేషెంట్ ముఖం పేషెంట్ పరిస్థితిని తెలిపాయి.

“మళ్ళీ ఎప్పటినుండి అవుతుంది బట్ట?” పేషెంట్ పర్స్ ని గమనించడానికి ప్రయత్నిస్తూంది సుమిత్ర. సుమిత్ర సూచనలనుననుసరించి రక్తం శాంపిల్స్ తీయడానికి చిన్న నీసాలు, వెలైన్ ఎక్కించడానికి ఏర్పాట్లు చేసారు నర్స్. శాంపాండర్.

సుమిత్ర ప్రశ్న విని పేషెంట్ తల్లి, ఆత్మగారు తలలు దించుకున్నారు.

“నిన్నటినుండి అవుతుంది డాక్టర్” వారి పోతున్న కళ్ళను బలవంతాన విప్పి జవాబిచ్చింది వసంత.

బ్లడ్ శాంపిల్స్ యిచ్చి వెంటనే ఒక బాటిల్ రక్తం తీసుకురమ్మని చెప్పి వెలైన్ స్టార్డ్ చేసింది సుమిత్ర.

“వసంతా: భయంలేదమ్మా! ఇంజక్షన్ చేస్తున్నాను. కానేపు ప్రశాంతంగా పడుకో.” మత్తు యింజక్షన్ చేసింది సుమిత్ర. నెమ్మదిగా వసంత నిద్రలోకి జారేవరకు ఆమె చెయ్యి పుచ్చుకుని మంచుని, మెల్లగా చేతిని మంచం మీదుంచి, చేతులు కడుక్కుని వస్తూ భయంతో గద్దకట్టుకుపోయి నిలుచున్న శాంతను చూచింది.

“ఏయ్: ఏమిటలా నిలబడిపోయావు? అలా కూర్చో. మందులు రాసిస్తాను” అంది సుమిత్ర శాంత చెయ్యి పట్టుకుని స్టూర్ మీద కూర్చో పెడుతూ.

“అంటే: ఆ అమ్మాయికేం జబ్బు?” ఆశ్రుతగా అడిగింది శాంత.

“ముత్యాల గర్భిణీ వచ్చింది” మందులు వ్రాస్తూ జవాబిచ్చింది సుమిత్ర.

“ముత్యాల గర్భిణీ?” శాంత కంఠం విని చటుక్కున తలెత్తింది సుమిత్ర.

“నీ భయం సంగతి మరిచిపోయి ఏదో పరధ్యానంగా చెప్పాను. సో సారీ! ముత్యాల గర్భిణీ లేదూ. ఏం లేదు. నన్ను కరుణించి మరిచిపో తల్లీ!” సుమిత్ర ప్రాదేయపూర్వకంగా చూచింది.

“అంటే: ముత్యాల గర్భిణీ అంటే ఏమిటి? ముత్యాలలాంటి అందమైన పిల్లలు పుడతారా? అబ్బి: చెప్పండి అంటే!” అపుకోలేని కుతూహలంతో డాక్టర్ ని తొందరచేసింది శాంతి.

“అమ్మా: తల్లీ: నీకో నమస్కారం. ‘సూడోసయిసిస్’ కథ చదివి నిజం గర్భిణీ, అబద్ధపు గర్భిణీ అని యిప్పటిదాకా ఊహించుకుంటా ప్రశ్నలు వేసావు. ఇప్పుడు ముత్యాల గర్భిణీ గురించి చెప్పానంటే మళ్ళీ నీ కడుపులో వుంది బిడ్డా. లేక ముత్యాల అని అనుమానం పట్టుకుని భయంతో కిరడుగట్టుకు పోతావు. నన్నెందుకు చంపుతావుగాని. యిదిగో ఈ మందులు కొనుక్కుని, వాడు” మందుల చీటీ శాంత ముందు పెట్టింది సుమిత్ర. చీటీవంక కన్నెత్తి చూడను కూడా చూడలేదు శాంత.

“అంటే: నిజంగా ముత్యాలంటాయా గర్భంలో?” చిన్నపిల్లలా సరదా పడుతూ అడిగింది శాంత.

“అవును. ముత్యాలంటాయి. నెక్లెస్ చేయించుకోవచ్చు” ఎగతాళిగా చూచింది సుమిత్ర. సుమిత్ర మాటలు విని మూతి ముడిచింది శాంత.

“ఇదిగో మర్యాదగా చీటీ తీసుకుని వెళ్తావే లేక బ్యాంకులోకి పోన్ చెయ్యమంటావా, చెప్పు” ఒకబ్యాంకిలో శాంత నాన్నగారు, ఇంకొక బ్యాంకిలో శాంత భర్త వనిచేస్తున్నారు.

“అంటే: ఇప్పుడు యింటికి వెళ్ళినా నాకు తెలుసుకునేదాకా అన్నం సయించదు. నిద్ర పట్టదు. ఒకచోట నిలవలేను, కూర్చోలేను, పోనీ పడుకుందామా అంటే పడుకోలేను. అంచేత మీరు చెప్పక తప్పదు. మీరు చెప్పేదాకా నేను కదలను” శాంత బీష్మప్రతిజ్ఞ విని ఆ అమ్మాయి కుతూహలాన్ని తీర్చక తప్పలేదు సుమిత్రకు.

“ముత్యాల గర్భిణీ అనేది పిండం ఏర్పడడంలో రోపంవల్ల వస్తుంది. పిండ నిర్మాణంలో వచ్చే కొన్ని మార్పులవల్ల శిశువు, మామూలుగా శిశువుతోవుండే ‘మాయ’కు బదులుగా ముత్యాలు, ముత్యాలుగా వుండే పెద్ద ‘మాన్’ అంటే

డాక్టర్
ఎ. విజయలక్ష్మి

తెలుగులో ఎలా చెప్పారో తెలియడం లేదు. 'మాన్' అంటే పదార్థమని అనుకోవచ్చు. అది తయారవుతుంది."

"మరి శిశువు లేనప్పుడు అది గర్భిణి ఎలా అవుతుంది అంటే?" శాంత ప్రశ్నలకు వెంట వెంటనే జవాబివ్వడానికి, అదీ తెలుగులో విడమరించి చెప్పడానికి ఇబ్బంది పడింది సుమిత్ర.

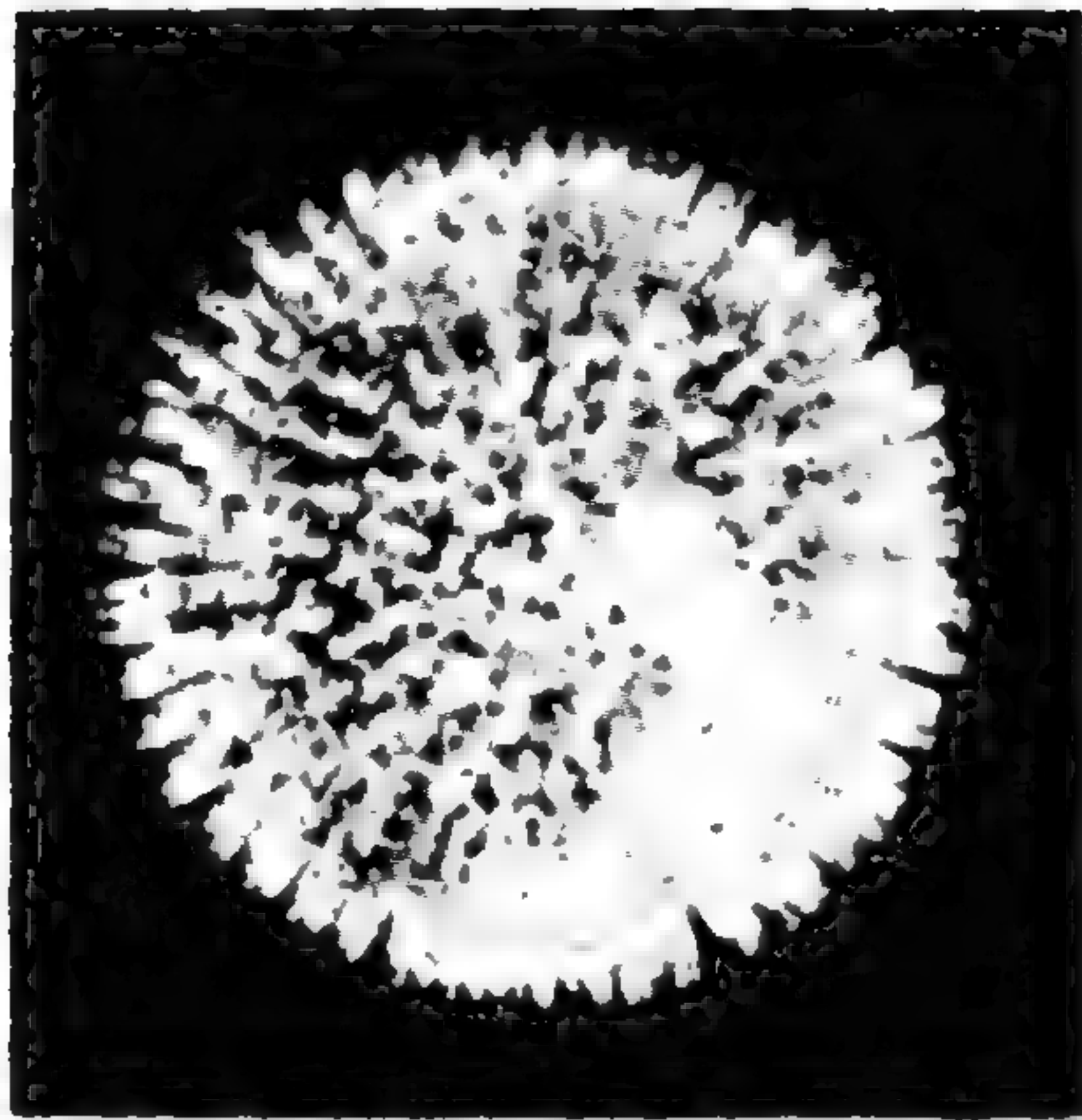
"నిజంగా శిశువు లేకపోయినప్పటికీ శిశువుకు సంబంధించిన కణలే అలా మార్పుచెంది ముత్యాలలాగా తయారవుతాయి. అదీగాక ముత్యాల గర్భిణి వచ్చిన ప్రీతి మామూలుగా గర్భిణి ప్రీతి వుండే చిహ్నాలన్నీ వుంటాయి. వేవిళ్ళు మామూలు వాళ్ళకన్నా ఎక్కువగా వుంటాయి. ఎప్పుడూ ఒండ్లో బాగులేనట్లుగా, ఆలసటగా, వీరసంగా వుంటుంది. సామాన్యంగా మూడు, నాలుగు నెలల్లో అప్పుడప్పుడు 'బట్ట' కనిపిస్తూ వుంటుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు కొంచెం ఎక్కువ కూడా అవుతుంది."

"డాక్టర్ పరీక్ష చేసినప్పుడు తెలియదా అంటే?"

"చాల వరకు తెలుస్తుంది. పరీక్ష చేసినప్పుడు కడుపు వుండవలసిన దానికంటే పెద్ద వైజులో వుంటుంది. శిశువు అవయవాలకు బదులు అదోలా-నార్మల్ గా లేనట్లుగా వుంటుంది. ఒక్కోసారి గుడ్డపు వాతపు లక్షణాలుంటాయి. కడుపుకు ఎక్సరే తీయడం వల్ల నాలుగు నెలల గర్భిణి తరువాతయితే కొంత వరకు తెలుస్తుంది. యిప్పుడు విదేశాల్లో 'సోనార్' అనే పరికరంతో గర్భంలో వున్నది బిడ్డా, లేక ముత్యాలా అనేది నిర్ణయిస్తున్నారు. కాని-బ్లీడింగ్ అవుతున్నప్పుడు ముత్యాలలాంటివి పడితే యింక నిస్సందేహంగా అది ముత్యాల గర్భిణి అని చెప్పవచ్చు." చెప్పడం అని శాంత వంక "యింక వెళ్ళు" అన్నట్లుగా చూచింది సుమిత్ర. "అంటే, ముత్యాల గర్భిణికి ట్రీట్ మెంట్ ఏమిటి?" డాక్టర్ చూపుల్ని ఏమాత్రం పట్టించుకోలేదు శాంత. వెళ్ళమంటూ దని అభిమాన పడలేదు.

"దాం పెద్ద చిక్కు తెచ్చి పెట్టావే! వుండు. ఆ అమ్మాయి పర్స ఎలా వుందో చూసొస్తాను" పేషెంట్ పర్స. నాలుక చూచి, నెలైన్ సరిగా వెళ్తుందో లేదో చూచి వచ్చింది సుమిత్ర.

"చెప్పండి అంటే, ట్రీట్ మెంట్ ఏమిటి?" సుమిత్రను నిలవనివ్వ లేదు శాంత.

రబ్బకుబంతిలో పేపర్ వెయిట్

త్రోక, వీలు ఉన్నవాళ్ళు ఇంటికి కావలసిన ఎన్నో క్రాత్త క్రాత్త వస్తువులు చేసి అందంగా అలంకరించుకోవచ్చు. ఈ కాలంలో ప్రతి యింట్లోనూ డ్రాయింగ్ రూం అంటూ ఒకటి ఉండి తీరుతుంది.

ప్రతి గృహిణికి మిగతా గదులు ఎలా ఉన్నా కనీసం నలుగురు స్నేహితులు, బంధువులు వచ్చి కూచుని పోయే యీ డ్రాయింగ్ రూంని, అందంగా ఉంచుకోవాలనే ఉంటుంది. అందు కోసమని ఎంకో శ్రమ తీసుకుంటుంది. నాలుగు కుర్చీలు, మర్మలో టీపాయ్; టీపాయ్ మీద వత్రికలు - ఆ వత్రికలు ఎగిరిపోకుండా పేపర్ వెయిట్స్ ఉంచుతారు. వేసిన నాలుగు కుర్చీల మర్మ వన్న టీపాయ్ మీద అందమైన ప్లీడ్ ఎట్లా ఉండాలని అనుకుంటామో, ఆ టీపాయ్ పై ఉన్న పుస్తకాలమీదంచే పేపర్ వెయిట్ కూడా అందంగా ఉంటే ఇంకా ఎంకో బావుంటుంది. ఏ వస్తువైనా, అందమైనా ఏ అలంకారమైనా కాలానుగుణ్యంగా ఉంటేనే ముచ్చటగా ఉంటుంది. అలాంటి కాలానుగుణ్యమైన ముచ్చటైన బాల్ పేపర్ వెయిట్ ఒకటి, చేయదలచుకున్నవాళ్ళ కోసం చెబుతున్నాను.

కాస్తంత ఓపిక వీలు ఉంటేచాలు, ఇది చేయటం చాలా తేలిక. కావల్సిన నరంజామా కూడా మరీ తక్కువే. కావలసిన వస్తువులు: పిల్లలు ఆడుకునే రబ్బరు బంతి ఒకటి (మనకు కావలసిన వైజులో)

గుండు సూదులు ఇంచుమించు 1500. (ఒక్కో కాగితానికి వంద చొప్పునండే గుండు సూదుల కాగితాలు బజార్లో కొట్లలో పావలాకో, మున్నె వైసంకో దొరుకుతాయి) చెమ్మిలు (ఏ రంగు కావాలనుకుంటారో ఆ రంగులో) ఒక కులం. ఇక్కడ ఇచ్చిన ఫాబ్లోలో పేపర్ వెయిట్ కి రెండు రకాలైన రంగుల చెమ్మిలు వాడతారు. రెండు రంగులు కావాలనుకునే వాళ్ళు రంగు కో కులం చొప్పున తీసుకోవాలి. హైదరాబాద్ లో అయితే రూపాయన్నరకు ఒక కులం చొప్పున ఇస్తున్నారు. ఈ చెమ్మిలు కులంకి తక్కువ యివ్వకపోవచ్చు. కులం తీస్తే బంతికాగా మిగిలిపోతాయి. ఇరుగుపొరుగువాళ్ళు కలిసి చేసుకుంటే మంచి ఆదా! పొడవు పూనలు. (ఇంచుమించు సెంటిమీటర్ పొడవుంటాయి) వీటిని పూర్తిలు అంటారు. బాల్ కి వనికవచ్చే పూనలంటే కొట్టువాళ్ళు ఇస్తారు. ఇవి కూడా రెండు రంగుల్లో, రంగుకి రెండు కులాల చొప్పున తీసుకోవాలి. ఈ పూనలు కూడా రూపాయన్నరకి కులం చొప్పున ఇస్తున్నారు బజార్లో.

చేసే విధానం :

ముందు రబ్బరు బంతి మీద పెప్పిలుకో మోకు కావలసిన ఏ డిజైన్ నైనా వేసుకోండి. ఇంతువులు, వక్షలు, లతలు, పూవులు ఏవైనా బావుంటాయి. ఇక్కడ ఇచ్చిన ఫాబ్లోలో కుందేలు బొమ్మని రెండు వైపులా వేళాను. బారకడకో వేళాను. అలా ముందు మనం వేసుకున్న డిజైనుని ఒక రంగులో నింపుకోవాలన్నమాట. గుండుసూదికి ముందు పూన ఎక్కింది తరువాత చెమ్మిని ఎక్కించాలి. వీటిని డిజైను బార్లరువెంట గుచ్చి బంతి ఏ మాత్రం కనిపించకుండా గుండుసూదులతో చెమ్మిలతో పూర్తిగా నింపేయాలి. గుండుసూదికి పూర్తిపీ, చెమ్మిని ఎక్కింది బంతిలోకి సూది తలమీద చూపుడు వేలు ఉంచి గట్టిగా నొక్కాలి. పూన లేసంత మేరకే సూది బంతిలోకి దిగుతుంది. కుందేలు డిజైను పూర్తి అయ్యాక మరో రంగు పూనలని చెమ్మిలని తీసుకుని మిగత బంతిని వైస చెప్పినలాగునే గుచ్చేయాలి.

మొత్తం పూర్తి అయ్యాక యీ పేపర్ వెయిట్ మీద తళుకులు వెలుగుకి మిరిమిలా మెరసిపోకోంటే - ఇది ఎలా చేశారో ఎవరైనా కమ్మక్కగలరేమో చూడండి!

—జె. వసుధా విద్యాసాగర్

“గర్భ ప్రావం చెయ్యడానికి ప్రయత్నించాలి. మందులతోనో, ఆపరేషన్ చేస్తో. ఆ గర్భం పోయేలా చెయ్యాలి. యిదిగో కాంతా, నీతో కబుర్లు చెప్తూ కూర్చోలేను. నాకు పనుంది. ఫేషెంట్స్ వెయిట్ చేస్తున్నారు. యింక వెళ్తావేదా?” పోన్ తీస్తూ బెదిరింపుగా కాంత వంక చూచింది సుమిత్ర.

“అయి అయి అగండి అంటే: పోన్ పెట్టేయండి.” చిలిపిగా చూస్తూ మందు చీటిసి, వానిటీ బాగ్ నీ తీసుకుని లేచింది కాంత. అంత వరకు బయట కూర్చున్న ఫేషెంట్ ని పరీక్ష చేసి, మందులు వ్రాసిచ్చి, వసంత దగ్గరకు వెళ్ళింది సుమిత్ర.

“అమ్మా! ఎలా వుంది అమ్మాయికి? భయం లేదంటారా?” వసంత అమ్మ దీనంగా అడిగింది. వసంత అత్తగారు కూడా ప్రశ్నిస్తే వుంది. ఇద్దరి ముఖాల్లోనూ కత్తి వ్రేటుకు కూడా నెత్తురు చుక్క లేదు.

“ప్రాణం మీదకు వచ్చేదాక మీకెన్ని చెప్పినా చీమ కుట్టినట్లయినా వుండదు. యిలాగే బట్ట అయిపోతూంటే మనిషికి ప్రమాదమని, గర్భ పడిన తీసేస్తానని యిప్పటికీ ఆరు నెలల నుంచ యినా చెప్తున్నాను. మగపిల్లాడు, మగపిల్లాడంటూ ఆ అమ్మాయి ప్రాణం పోవడానికయినా ఒప్పు కుంటున్నారు కాని ఆపరేషనుకు ఒప్పుకోవడం లేదు.” వాళ్ళ రోరణికి విసిగిపోయినట్లుగా వుంది డాక్టర్ స్వరం.

“ఏదో నమ్మా, పెద్దవాళ్ళం, ఒక మగ నలుసు పుడితే మా కదో తృప్తి. వంశోద్ధారకుడు ఒకడన్నా వుండాలని వుంటుంది కదమ్మా!! అదికత్తులు, ఒకరి తర్వాతొకళ్ళు ముగ్గురు పుట్టుకొచ్చారు ఎవరు కావాలన్నారనో!” వసంత అత్తగారి మాటలు విని చిరాకు పుట్టుకొచ్చింది సుమిత్రకు.

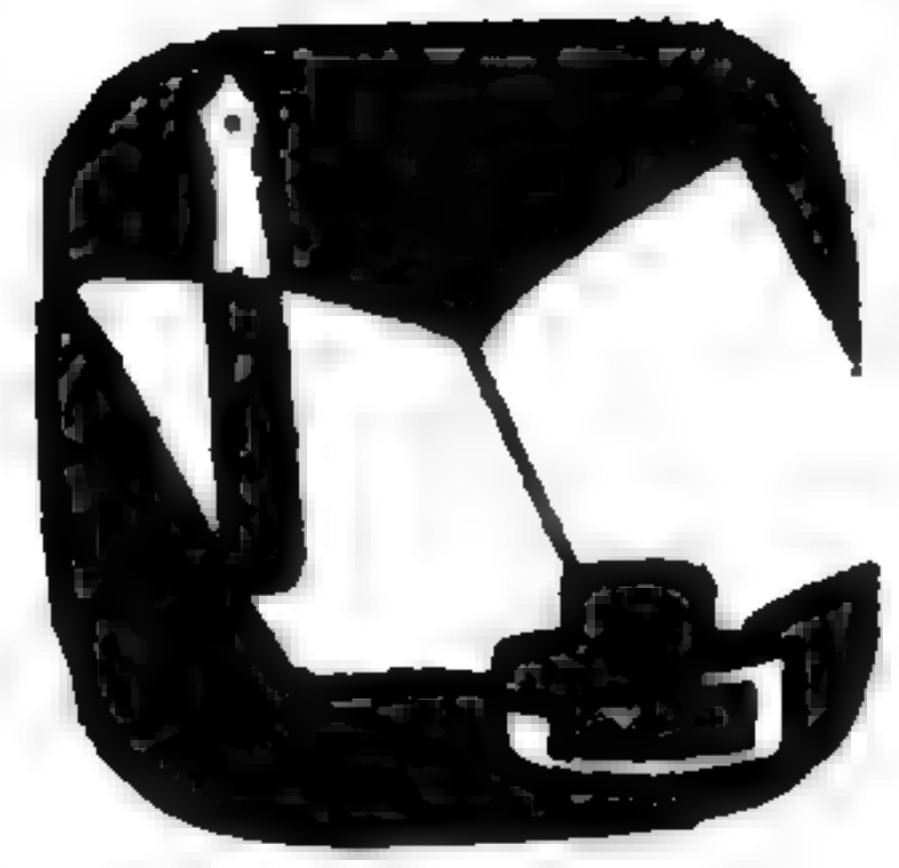
“వంశోద్ధారకుడు!! రోకంలో జరుగుతుంది రోజూ చూస్తూ కూడా ఎందుకు మామ్మగారూ అలా భ్రమలు పెంచుకుంటారు? ఎప్పటికైనా ‘అమ్మా, నాన్న’ అని కాస్త ప్రేమగా చూచేది ఉండవలసిందే. యీ వంశోద్ధారకులంతా రెక్కలొచ్చి ఏగిరిపోగానే అమ్మా లేదు బొమ్మా లేదంటారు. నెపం మాత్రం పెళ్ళాం మీదకు తోసేసి తాము మాత్రం బుద్ధి మంతులమయినట్లు పోజ్ కొడతారు. యింతకూ నేను చెప్పొచ్చేది ఏమిటంటే - యిప్పటి

కయినా మనసు మార్చుకుని వసంతకు ఆపరేషన్ చేయించేయండి. విష్కారణంగా ఆ అమ్మాయిని చేజేతులా చంపేయకండి.” సుమిత్ర మాటలు విని యద్దరి ముఖాలూ మారిపోయాయి. చేదు తిన్నట్లుగా ముఖాలు త్రిప్పుకున్నారు. వాళ్ళ రియాక్షన్ గమనించకుండానే వసంత పర్స్ చూచి కొంచెం మెరుగ్గా వుండడంతో అసీను రూములోకి వచ్చింది సుమిత్ర.

*

రెండు బాటిల్స్ రక్తం ఎక్కించాక మృత్యు ముఖం నుండి బయట పడింది వసంత. కొంచెం ఓవిక వచ్చాక ముందేం చెయ్యాలన్న సమస్య భయంకరంగా నిలిచి, వసంతని ఊపిరి సలప నివ్వని ఆలోచనల్లోకి నెట్టేసింది.

అన్నదమ్ములరేని తనకు మగపిల్లలంటే ప్రాణం. ముగ్గురు ఆడపిల్లల్ని కని మగపిల్లాడి కోసం తపించిపోతున్న తనకు యీ అరుదైన జబ్బు ‘ముత్యాల గర్భిణి’ వచ్చింది. ఒక్కసారి కాదు, రెండు సార్లొచ్చింది. యిలా రెండోసారి రావడం మరి అరుదని చెప్పింది డాక్టరు. యిలా రావడం ప్రమాదమని, గర్భ సంచికి కేన్సర్ వచ్చే ప్రమాదముందని, వెంటనే గర్భ సంచిని తీసేయించుకోకపోతే ప్రాణానికే ముప్పు రావచ్చని చెప్పింది డాక్టర్. మగపిల్లాడు కావాలనే కోరిక ఎంత బలంగా వున్నా, పుట్టని పిల్లాడి కోసం, పుట్టిన ఆడపిల్లల్ని అనాథల్ని చేస్తూ తను ప్రాణం మీదకు తెచ్చుకోవడం మూర్ఖత్వమనిపించి తను ఆపరేషన్ చేయించుకోవడానికి నిర్ణయించుకుంది. కాని అటు పుట్టింటి వారు, యిటు అత్తింటి వారు కూడా తీవ్రంగా ప్రతిఘటించారు. ముగ్గురు పిల్లలు పుట్టాక కూడా పామిలీ ప్లానింగ్ ఆపరేషన్ చేయించుకోలేదు సరికదా, తన ప్రాణాల్ని వణంగా పెట్టి మగపిల్లాడి కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు తన భర్త కూడా. అక్కడికి ఒకటి రెండుసార్లు భయపడుతూనే తను డాక్టర్ చెప్పిన ఆపరేషన్ చేయించుకుంటా నంది. అందుకు అత్తగారు, మామగారు ఆపరేషన్ గనుక చేయించుకుంటే తను తన పిల్లల్లో పుట్టింటికి చేరి కాళ్ళతంకా అక్కడే వుండిపోవాలన్నట్లు పరోక్షంగా సూచించారు. వాళ్ళ రోరణికి తనకు కడుపు మండి పోయింది. వాళ్ళ మాటలు వింటూ కూడా కిలలా కూర్చున్న భర్తవంక చూచి యీ వ్యక్తేనా తనని కావాలని పట్టుబట్టి పెండ్లాడింది! యిన్నాళ్ళూ

పుస్తకాల

కారద

[రచన: సి. ఆనందారామం; వెం: రు 7-50; పేజీలు 244 : ప్రచురణ: మ్యా స్టూడెంట్స్ బుక్ సెంటర్, విజయవాడ-2.]

స్వార్థం తెలుసు. త్యాగం తెలుసు. ఏది ఆత్మ విశ్వాసమో, ఏది అహంకారమో తెలుసు. కాని అమెకు త్వరగా ఉద్రేకం వస్తుంది. ఆ కోవంలో మంచి చెడూ విచక్షణ తెలియదు. ఆ బలహీనత అమెకు తెలుసు. ఎప్పటికప్పుడు పశ్చాత్తాప పడుంటుంది.

కారద రచయిత్రి. అమె భర్త-రావు మంచి విమర్శకుడు. అతని విమర్శలతో, ప్రోత్సాహంతో ప్రసిద్ధ రచయిత్రిగా ఎదుగుతుంది. కాని అహంకారంతో రావుకు దూరమై అతని కోసం అరిమ టిస్తుంది. రచయిత్రిగా ఎంతపేరు వచ్చినా ఆ రచనలు అమెకు తృప్తి కల్గించవు. అవి వుండవల్సిన స్థాయిలో లేవని గ్రహించి చివరికి దానికి కారణం తెలుసుకుంటుంది. రావు, పాప ఇద్దరూ దూరం కావటం కారద భరించలేక పోతుంది. అర్ధితో రావుని, ప్రేమతో పాపని దగ్గరికి చేర్చు కుంటుంది. జీవితేచ్ఛ నశించి, ఉత్సాహం లేక పోవటంతో అమెకు ఏకాగ్రత కుదరలేదని రావు చెప్తాడు.

‘నానృషి: కురుతే కావ్యం’ అనే ఆర్యోక్తికి అర్థంగా....నిరంతరాన్వేషణ. నవనవోన్మేష ఉత్సాహాశక్తి. మమత నిండిన మనసు, నిర్మోహ మాటమైన దృష్టి. ఏకాగ్రతగల సాధన-ఇవి లేక రచన సృష్టి సాధ్యం కాదని చెబుతూ నవల ముగుస్తుంది. ఒక మంచి నవల చదివాడున్న తృప్తిని పాఠకులకు మిగులుస్తుంది.

ముప్పైయవ స్వాతంత్ర్య దిన సందర్భంగా విశాఖలోని కొన్ని మహిళా సంఘాల విశేషాలు: యిరుజుపేట ఎ. ఎస్. ఆర్. మహిళా భవనంలో శ్రీమతి వద్దావతి వరసింహారావు పర్యావేష్కరణ గావించారు. "వనితా రోటరాక్టు" ఈ మహిళా భవనంలో నిర్వహించబడుతున్న 'బాపూజీ బాల విహార్' బాలబాలికలకు ఆటల పోటీలు నిర్వహించి బహుమతులను, మిఠాయిలను అందజేశారు. శ్రీమతి దువ్వూరి లలితారామమూర్తి అధ్యక్షతన సాయంత్రం జరిగిన సమావేశంలో - కేవలం అనాథలు, నిస్సహాయులైన యువకుల ఉపాధికల్పన నిమిత్తం ఉద్దేశించబడిన - క్రొవ్వవత్తులు, సుద్ద ముక్కలు తయారుచేసే కుటీర పరిశ్రమకు ఉపాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి పి. శకుంతలమ్మ ప్రారంభోత్సవం చేశారు. ఈ మహిళా భవనం ఆధ్వర్యంలో శ్రీమతి గున్నేశ్వరి నిర్వహించే (భౌతికాధిగమన) ద్యావాభ్యాస తరగతులకు కూడా ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. శ్రీమతి గున్నేశ్వరి యీ తరగతుల ప్రాముఖ్యాన్ని విశదీకరిస్తూ, యివి కాస్త్రీయ దృక్పథంలో విశ్లేషించబడిన ఆరాధిక ద్యావాభ్యాస తరగతులని, యీ అభ్యాసం ద్వారా మానసిక చికిత్స జరిగి - రక్తపుపోటు, వరాల

బలహీనత, అతి నిద్రవల్ల కలిగే అనేక వ్యాధులు రాకుండా చేసుకోవచ్చునని, యిది అన్ని వయస్సులలోని శ్రీ పురుషులూ అభ్యాసం చేసుకోవచ్చునని చెప్పారు. నభకు ముఖ్య అతిథిగా వ్యవహరించిన కుమారి పి. జగన్మోహిని ఉపాధిలేని మహిళలకు యీ కుటీర పరిశ్రమల నిర్వహణ చాలా అవసరమని, అయితే వాటికి నరియైన అమ్మకపు వనరులను కూడా సమకూర్చుకోవాలని అన్నారు.

ద్వారకానగర్‌లోని బా-బాపూ (మహిళా) భవనంలో ప్రసిద్ధ సంఘ సేవకురాలు, గుత్తి మహిళా పమాజానికి మాజీ అధ్యక్షురాలైన శ్రీమతి సరోజినీ గోపాలరావు పర్యావేష్కరణ గావించారు. డా॥ ఇందిరాబాయి పర్యావేష్కరణ ప్రాధాన్యం గూర్చి, గాంధీజీ ఆదర్శాలైన సత్యం, అహింసల ఆచరణావళ్యకతను గూర్చి వివరించి చెప్పారు. "బాల్‌వాడీ" పిల్లలు ముప్పయిమందికి సంఘ మహిళలు స్వచ్ఛందంగా కుట్టిన కొత్త బట్టలను శ్రీమతి సరోజినీ పంచిపెట్టారు. ఈ దుస్తులకు కావలసిన గుడ్డను శ్రీమతి లలితారెడ్డి ప్రదానం చేశారు. అనంతరం జరిగిన సభకు డా॥ శ్రీమతి ఇందిరాబాయి అధ్యక్షత వహించగా సంఘ కార్యదర్శి, కుమారి పి. జగన్మోహిని స్వాగతం

వలికారు. ప్రత్యేక అతిథిగా విచ్చేసిన ప్రసిద్ధ కవయిత్రి శ్రీమతి నాయని కృష్ణకుమారి మహిళా సంఘాలు శ్రీజనానికి, బాలబాలికలకు చేస్తున్న అమూల్యమైన సేవలను ప్రశంసిస్తూ, వేటి ప్రచార సాధనాలయినటువంటి సినిమాలు, నవలలు మహిళా సమాజాలను, కార్యకర్తలను (అలాగే కాలేజీ విద్యార్థులను) వివరీతంగా ప్రశంసించి హేళన చేస్తున్నాయనీ, వ్యంగ్యంగా విమర్శలు చేస్తున్నాయనీ, వీటివలన యీ సంస్థలకు మేలు కలుగకపోగా దుష్ప్రచారం ఎక్కువవుతున్నదనీ, యిది చాలా శోచనీయమనీ, గర్హనీయమనీ అన్నారు. సంఘసేవలోను, మహిళా జనోద్ధరణలోను గణనీయమైన సేవచేసిన శ్రీమతి దుర్గాబాయిదేవ్‌ముఖ్‌ను అందరూ ఆదర్యంగా తీసుకోవాలని, సాంఘిక సేవలకు పురుషులకన్నా స్త్రీలకే ఎక్కువ సావకాశాలున్నందువల్ల స్త్రీలు ముందంజ వేయాలని అన్నారు. కుమారి జగన్మోహిని సభను ముగింపుజేస్తూ బా-బాపూ మహిళా సమాజం నిర్వహిస్తున్న అనేక కార్యక్రమాలను విశదీకరించారు. డా॥ ఇందిరాబాయి శ్రీమతి నాయని కృష్ణకుమారిని, శ్రీమతి సరోజినీ గోపాలరావును, శ్రీమతి మహదేవన్‌లకు గాంధీజీ చిహ్నంగల కాంస్య పతకాలు ధరింపజేశారు.

—విలేకరి

ఈయన చూపించిన ప్రేమ, మమత అంతా నటనేనా అన్న అనుమానమొచ్చింది. వాళ్ళ కఠినత్వాన్ని ఎదిరించి, తెగించి ఆపరేషన్ చేయించుకోలేని తన ఆశక్తతకు తనమీద తనకే కోపమొచ్చింది. వాళ్ళనెదిరించి ఆపరేషన్ చేయించుకోగల ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం తనకు లేనందుకు ఉక్రోశమొచ్చి అది కన్నీళ్ళ రూపంలో కరిగివచ్చింది. కాని తన కన్నీళ్ళకు కాలం ఆగలేదు. తన ఒంట్లో రక్తం కాలవలై ప్రవహించడం మానలేదు. తన ఊపిరి గాలిలో కలిసిపోయి, తను మట్టిలో కలిసిపోయే స్థితిని నూలువానిలో తప్పించుకుంది. కాని యిది ప్రస్తుతానికి—రేపు తనెలావుంటుందో తెలియదు. యిలాగే కాన ఊపిరితో వుంటుందో, మళ్ళీ రక్తప్రావమధికమయి మృత్యువుతో హోరాహోరీ యుద్ధం చెయ్యవలసి వుంటుందో తెలియదు. తను లేనినాడు లేడి కూనల్లాంటి తన కూతుళ్ళు సవతికల్లి చేతుల్లో నానకష్టాలుపడుతూ....వాళ్ళనాన్న, వాళ్ళమీద ప్రేమను చంపుకోలేక, ముద్దుల భార్యను ఎదిరించలేక విరికిగా చూడడం....భవిష్యత్తుని గురించి చాలా వికృతమైన ఊహలొస్తున్నాయి వసంతకు.

"వసూ:" ప్రేమగా తన తల నిమురుతున్న భర్తవంక భావరహితంగా చూచింది వసంత.

"రేపు బుధవారంనాడు ఆపరేషన్ చేస్తానంటున్నారు డాక్టరమ్మగారు." వసంత బెద్ద అంచుమీద కూర్చుని ఆమె చేతిని మృదువుగా తన చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు భాస్కరావు.

"మరి బాబు...." నందిగ్దంగా, నమ్మలేనట్లుగా చూచింది వసంత.

"ఇంతకాలం నా ప్రవర్తనకి చచ్చే సిగ్గుగా వుంది. డాక్టరమ్మగారు చెప్తున్నా యింత ప్రమాదమని నమ్మక నిర్లక్ష్యం చేశాను. బాబు కోసం—నీ ప్రాణాలు పోతున్నా చూస్తూ ఊరుకునే రైర్యం లేదిక. నన్ను నమ్ము వసూ: నీకంటే నాకేదీ ముఖ్యం కాదు." తన చేతిని పదిలంగా పట్టుకుని అతి ఆప్యాయంగా నిమురుతున్న భర్త వంక చూస్తున్న వసంత కళ్ళల్లో చివ్వున నీళ్లు ఉబికాయి.

"అత్తగారు, మామగారు ఏమంటారోనండీ!" అంతలోనే భయం చుట్టేసింది వసంతని.

"పెద్దవాళ్ళ మాటలను తప్పకుండా గౌరవించాల్సిందే. కాని వాళ్ళ పెద్దరికం మనముందు కంచుగోడలా నిలబడి, అది మనమీదే విరుచుకు పడబోతుంటే ప్రక్కకు తప్పుకోక తప్పదు. ఐనా, యిది మనిద్దరికీ సంబంధించిన సమస్య. యిందులో మరొకళ్ళు....వాళ్ళు మా అమ్మ నాన్నగారి, మీ అమ్మ, నాన్నగారి తలదూర్చడానికి హక్కు లేదు."

భర్తవంక 'నెథాష్' అన్నట్లుగా చూసింది వసంత.

"వాళ్ళకోసం, వీళ్ళకోసం నిన్ను పోగొట్టుకోలేను వసూ: డాక్టర్‌గారి సలహా ప్రకారం అంతా జరుగుతుంది." దృఢంగా వున్న భర్త కంఠస్వరం విని, పట్టుబట్టి తననే పెళ్ళాడుతానని తల్లిదండ్రులతో పోట్లాడిన ఆతని రూపం గుర్తొచ్చి పొంగిపోయింది వసంత. తన చిట్టే తల్లులు 'సరిత', 'సహిత', 'మమత' గుర్తొచ్చి వారి అందమైన భవిష్యత్తు గురించి అందమైన కలలు కంటూ కమ్మగా పడుకుంది వసంత.

ప్రేమ చారిత్రక సమస్యలు

‘డాక్టర్’

ప్రసవకాలం సమీపించే కొద్దీ వీపులో ప్రారంభించి కడుపు ముందుకు వచ్చే నొప్పులు ప్రారంభమవుతాయి. మొదట్లో ఈ నొప్పులు కొన్ని నెకండ్లబాటు ఉంటాయి. అప్పుట్లో ఉదరభాగం మామూలుగా ఉండేదానికన్నా గట్టిపడనారంభిస్తుంది. క్రమంగా నొప్పికి నొప్పికి మధ్య వ్యవధి తగ్గి నొప్పులు ఎక్కువతాయి. దాంతో రక్తంతో కూడిన స్రావం కూడా ఏర్పడితే ప్రసవకాలం సమీపించిందని గ్రహించవచ్చును. కొందరిలో ప్రసవకాలం సమీపించినప్పుడు—నొప్పులలో ప్రమేయం లేకుండా చిక్కని తెలుపు రంగు స్రావం, దాంతోబాటు కాస్త ‘బ్లీడింగ్’ కనిపించవచ్చును. నీళ్ళవంటి ద్రవం స్రవించడం కూడా ప్రసవకాలం సమీపించడానికి గుర్తు కావచ్చును.

తొలిసారిగా గర్భవతి అయిన ప్రేమకు ఈ నొప్పులు ఇరవై నిమిషాలకొకసారి వచ్చి ప్రతిసారి దాదాపు ముప్పై నెకండ్లదాకా ఉండవచ్చును. అలా నొప్పులు తరచుగా వస్తున్నప్పుడు వెంటనే ఆస్పత్రికి తీసుకువెళ్ళాలి. అప్పటికే పిల్లలను కన్న తల్లలైతే ప్రసవం త్వరగా వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. నొప్పి లేకున్నా ద్రవ స్రావం ప్రారంభమైతే వారు వెంటనే వైద్య సహాయం పొందడం మంచిది.

ప్రసవకాలం సమీపించడానికి ముందునుంచీ తొడ చాలామందిలో నొప్పులు కనిపిస్తాయి. అప్పుట్లో ఆస్పత్రికి వెళ్ళి చేరితే అక్కడి వైద్యులు ఒకటి రెండురోజులు వాళ్ళను పరిశీలనలో ఉంచి తర్వాత ప్రసవం అప్పుడే కాదని పంపించేస్తూ

ఉంటారు. ఇలా వచ్చే నొప్పులను దొంగ నొప్పులనీ, అబద్ధాల నొప్పులనీ పేర్కొంటూ ఉంటారు. ఈ నొప్పుల గురించి అవమానం చెందవలసిన అవసరం లేదు. అసలు ప్రసవకాలం దగ్గరయ్యే కొద్దీ నొప్పులు కనీసం అరనిమిషం సేపయినా ఉండి, తమ శ్రీవతను స్పష్టంగా తెలియజేస్తాయి.

గర్భదారణ అన్నది ప్రకృతి సిద్ధంగా జరిగే ఒక పరిణామం. దాని గురించి విచారపడడం, అదేదో పెద్ద శిక్షగా భావించడం అనవరతమైనవి. ‘కాన్ను ప్రేమకు పునర్జన్మ వంటిది’ అని పెద్దలు చెబుతూ ఉంటారు. ఈ ఆభిప్రాయం—గర్భదారణ చాలా భయంకరమైన విషయం అన్న అపోహకు దారితీసే అవకాశం లేకపోలేదు. లేనిపోని భయాలు పెంచుకోవడంవల్ల గర్భవతి శారీరక రోగ్యంతోబాటు మానసికరోగ్యం కూడా దెబ్బతినే అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల గర్భదారణ పట్ల భయాలు విడనాడి వైద్యులను సంప్రదించి గర్భ కాలంలోనూ, ప్రసవమైన తర్వాత కూడా ఆరోగ్యంగా ఉండడం ఘనకార్యమేమీ కాదు.

గర్భవతి ఆరోగ్య పరిస్థితిని బట్టి, గర్భాన శిశువు స్థితిగతులను బట్టి వైద్యులు ప్రసవం ఎలా జరిగేదీ గ్రహించి అందుకు తగ్గ చర్యలు తీసుకుంటారు. ప్రసవం జరగడానికి ఎక్కువగా కిందర పరిశ్రమ చెయ్యవలసి ఉంటుంది. వైద్యులు అందుకు తగిన సలహాలు ఇస్తారు. సుఖ ప్రసవం కావడానికి గర్భకాలంలో గర్భవతులు తీసుకున్న జాగ్రత్తలు ఎంతో సాయ పడతాయి.

ప్రసవానంతరం

ప్రసవమైన తొలిరోజుల్లో కాస్త ఇబ్బందిగా

ఉండవచ్చును. అయితే తల్లి శిశువు గురించి సరైన అవగాహన పెంపొందించుకుంటే మరే ఇబ్బంది ఉండదు. తొలి రోజుల్లో తల్లికి బాగా విశ్రాంతి అవసరం. శిశువుకు మంచి నిద్ర అవసరం. ఈ అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రసవానంతరం కూడా చిన్న చిన్న నియమాలు పాటిస్తే మంచిది.

కొందరు తల్లులు తమ పిల్లలకు పాలివ్వడం వల్ల తమ ఆరోగ్యం భంగమౌతుందేమోనని భయపడుతూ ఉంటారు. అటువంటి భయం అనవసరం. తల్లి పాలు పిల్లలకు సహజమైన ఆహారం. తల్లిపాలు తాగే శిశువుకు మానసికంగా కూడా సంతృప్తి కలుగుతుంది. అయితే పాలివ్వడానికి ముందు తల్లి తన చేతులనూ, వక్ష భాగాలనూ కడుక్కోవడం అవసరం. పాలద్వారా తల్లి శరీరంలోనుంచి రోగనిరోధకశక్తి వంటివి శిశువుకు సమకూరుతాయి. (ప్రసవానికి ముందే బొడ్డుతీగె ద్వారా శిశువుకు అవి సమకూరుతాయి) అదీగాక పాలివ్వడంవల్ల పెద్దదిగా ఉన్న గర్భాళయం మామూలు స్థితికి వస్తుంది.

తల్లిపాలు శిశువుకు చాలనప్పుడు, శిశువుకు తల్లిపాలు లభ్యం కానప్పుడు పోతపాలు పట్టడం తప్పనిసరి అవుతుంది. వైద్యులను సంప్రదిస్తే వారు పోతపాలు ఎలా ఇస్తే బావుంటుందో చెప్పగలరు.

ప్రసవానంతరం మొదటి రోజుల్లో శిశువుకూ తల్లికి కూడా క్రిమిదోషం సోకకుండా జాగ్రత్త వహించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇందుకు శిశువు కోసం ఉపయోగించే పొత్తిళ్ళ గుడ్డలనూ, పడక

గుడ్డలనూ క్రిమినంహారకౌషధాలైన డెట్రావంటి వాటిని ఉపయోగించి శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.

ప్రసవం అయిన తర్వాత కనీసం ఆరు వారాలైనా తల్లి పూర్తిగా విశ్రాంతి తీసుకోవాలి. అప్పట్లో తల్లి తేలికగా ఉండే పనులు మాత్రమే చెయ్యాలి. అవసరమైతే వైద్యులసలహా ప్రకారం కండరాలు మామూలు స్థితికి రావడానికి కొన్నాళ్ళ బాటు కొన్ని దేహ పరిశ్రమలు చెయ్యడం మంచిది.

ప్రసవం అయ్యాక మళ్ళీ వైద్యులను సంప్రదించవలసిన అవసరం లేదని కొందరు అనుకోవచ్చును. అయితే ఆ అభిప్రాయం సరికాదు. ప్రసవానికి ముందు వైద్యపరీక్ష ఎంత అవసరమో ప్రసవానంతరం కూడా అది అంతే అవసరం. ప్రసవానంతరం గర్భాశయం ఏస్థితిలో ఉందో పరీక్ష చేయించుకుని, తగిన వైద్యం చేయించుకుంటే తర్వాత అనారోగ్యం పాలయ్యే ప్రమాదం ఉండదు.

ఇక ప్రసవానంతరం మళ్ళీ ఋతుస్రావం కావడం గురించి కూడా చాలామందికి అనుమానాలు ఉంటాయి. కొందరు ప్రసవానంతరం

మీరు 'స్త్రీల శారీరక సమస్యలు' అన్న వ్యాసాలు చదువుతున్నారు. వీటిల్లో మీకు సరిగా అర్థం కాని విషయంగాని; ఇంకేదైనా విషయం గురించి వివరంగా తెలుసుకోవాలనిగాని, వుంటే—ప్రశ్నల మూలంగా అడిగి తెలుసుకోవచ్చును. 'డాక్టర్' మీకు సమాధానాలు ఇస్తారు. మీ ప్రశ్నలు కార్డుమీదనే రాసి, 'డాక్టర్' సమాధానాలు, వనిత, చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు 26 చిరునామాకు పోస్ట్ చెయ్యండి. ప్రశ్నలు ప్రచురించేటప్పుడు మీ పేరు పాడి ఆక్షరాలలోనే వుండాలనుకుంటే, ఆ విషయం ఆ కార్డుమీదనే తెలియజేయండి. [వ. సం.]

అట్టే వ్యవధి లేకుండానే ఋతుమతులవుతారు. మరికొందరు ప్రసవమయ్యాక ఏ ఆరు నెలలకో ఏడాదికో ఋతుమతులు కావచ్చును. కొందరు— శిశువులకు పాలివ్వడం మానేడాకా ఋతుమతులు కాకపోవచ్చును. కొందరిలో ప్రసవానంతరం జరిగే ఋతుస్రావం ఎక్కువగా ఉండవచ్చును. ఏది ఏమైనా అనవసరమైన భయాలు పెంచుకోక వైద్యులను సంప్రదించడం మంచిది.

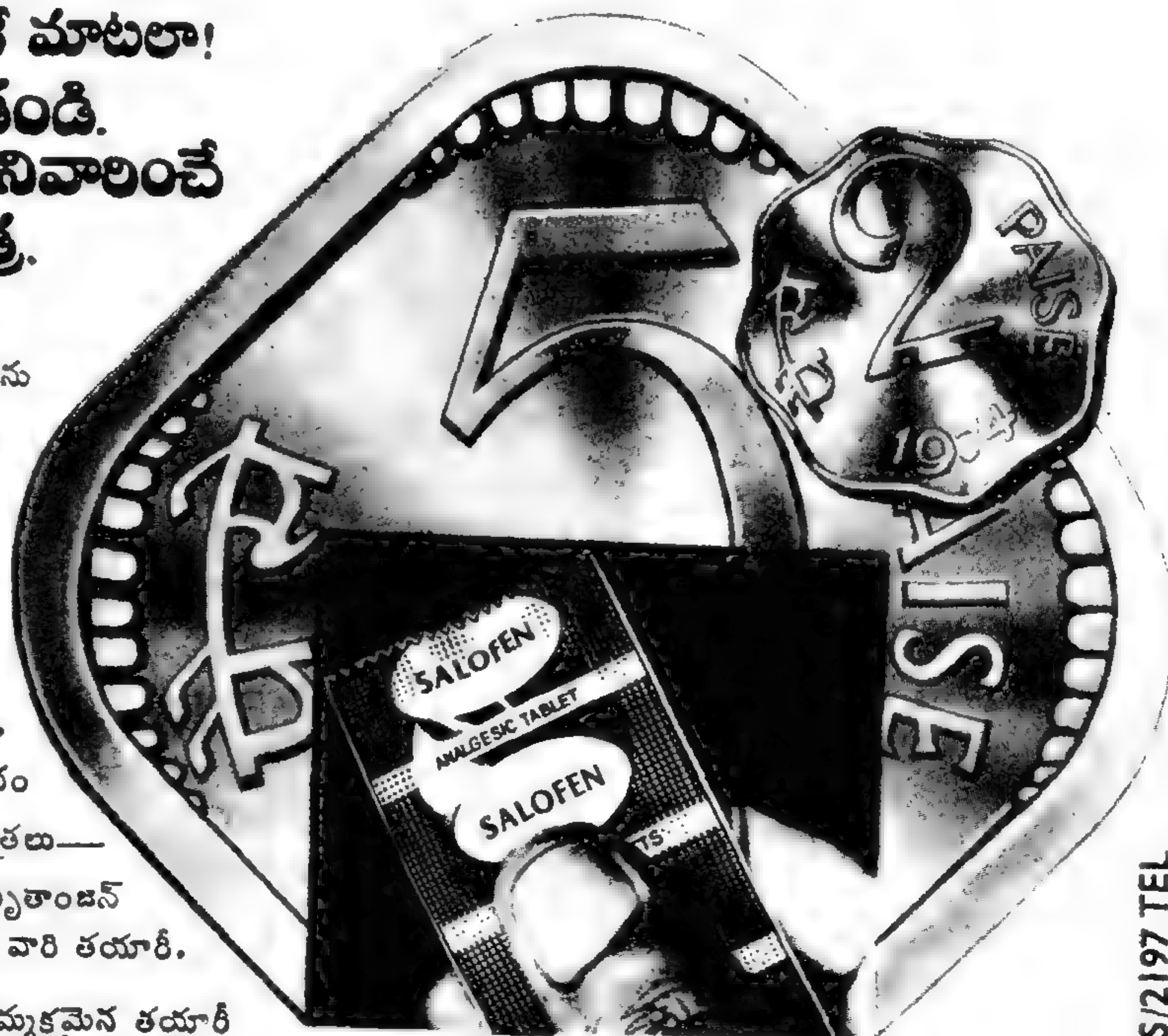
ఒకసారి ప్రసవమయ్యాక మళ్ళీ ఎప్పుడు గర్భం దరించవచ్చునన్న విషయం గురించి కూడా చాలామందికి అనుమానాలు ఉంటాయి.

కొందరు తల్లులు తొలి శిశువుకు పాలిస్తూ ఉండే కాలంలోనే మళ్ళీ గర్భవతులు అవుతుంటారు. అలా గర్భం ఏర్పడితే భయపడనక్కరలేదు. అయితే ఎక్కువ కాన్పులు తల్లి ఆరోగ్యానికి భంగం కలిగిస్తోందన్న విషయాన్ని మాత్రం మరచిపోకూడదు. అందువల్ల మొదటిబిడ్డ పుట్టిన కొన్నాళ్ళకే రెండవ బిడ్డ పుట్టకుండా జాగ్రత్త వహించడం అవసరం. కుటుంబ స్థితిగతులనూ, తల్లి ఆరోగ్యాన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకుని కుటుంబ నియంత్రణ విధానాలు అవలంబించడంలో తప్పేమీ ఉండదు. (నశేషం)

ఈ రోజులో తలనొప్పి అంటే మాటలా! సాలోఫేన్ ను వాడండి. అమోఘంగా నొప్పులను నివారించే విశిష్టమైన మాత్ర. వెల అతిచౌక

మంచి నొప్పుల నివారిణి సాలోఫేన్ ను గమనించండి. దీనిలో రెండు మందులు అమోఘంగా నొప్పులను పోగొట్టేవి చేరివున్నాయి—ఆస్పిన్, పినాసిటిన్— అయినప్పటికీ వెల మాత్రము 7 పైసలే ఒకమాత్ర. సాలోఫేన్ అతిశీఘ్రంగా, తలనొప్పులకు జలుబులకు వండనొప్పి, ప్లూ జ్వరాలకు కండలనొప్పులకు ఉపశమనం కల్గిస్తుంది. సాలోఫేన్ నొప్పుల నివారిణి మాత్రము— విశ్లేతరబడి ఇంటింటా ప్రసిద్ధిపొందిన అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి తయారీ.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి నమ్మకమైన తయారీ

సాలోఫేన్ - అమోఘమగు నిరపాయకరమైన నొప్పుల నివారిణి

SAA/AMS/2197 TEL

మాగ్ సేసే అవార్డ్ లభించిన సందర్భంలో శ్రీమతి ఎలా బెన్ షు అభివందిస్తున్న పేద పవితలు

మాగ్ సేసే అవార్డ్ గ్రహీత ఎలా బెన్

పేదవాళ్ళకూ, అంతకంటే ఇంకా పేదవాళ్ళకూ ఎంతో నేవచేసిన శ్రీమతి ఎలా బెన్ రమేష్ భట్ కు 'రేమన్ మాగ్ సేసే అవార్డ్' (1977) లభించింది. అహ్మదాబాదు పట్టణంలో వుండే ఎందరో మురికి పేట వాసులు-ఆమె ద్వారా ఎన్నో సహాయాలు పొందారు. శ్రీమతి భట్ - ఇండియన్ ట్రేడ్ యూనియన్ లీడర్.

(1957లో ఫిలిప్సెన్స్ అధ్యక్షుడు రేమన్ మాగ్ సేసే-విమాన ప్రమాదంలో మరణించారు. ఆయన గౌరవార్థం, ఆయన పేరుమీద ఏటా ఈ 'అవార్డ్'ను-వివిధ రంగాలలో కృషిచేసిన ఐదుగురు ప్రముఖులకు ఇస్తూ వుంటారు. ప్రతి ఒక్కరికీ దాదాపు 88 వేల రూపాయల రొక్కం, బంగారు పతకం ఇస్తారు.)

1917లో మహాత్మాగాంధీ 'బెక్స్టైల్ రేబర్ అసోసియేషన్' అన్న పేరిట శ్రామికులకు ఒక సంఘాన్ని స్థాపించారు. ఈ సంఘం స్త్రీల విభాగానికి - శ్రీమతి రమేష్ భట్ గత ఆరు సంవత్సరాలుగా నాయకత్వం వహిస్తున్నారు. ఈ సంఘంలో ఒకలక్ష ఇరవై వేలమంది సభ్యులున్నారు. వీరిందరూ 60 బట్టల మిల్లులకు సంబంధించినవారు. పనివారికీ, మిల్లు యజమానులకూ మధ్య శ్రీమతి భట్ 'వంటెన'లా పని

చేస్తూ అనేక సమస్యలు పరిష్కారం కావడానికి దోహదం చేస్తున్నారు.

బెక్స్టైల్ రేబర్ అసోసియేషన్ సహకారంతో, ఆమె 7,000 మంది స్త్రీలను (వీళ్ళలో ఎక్కువమంది బెక్స్టైల్ పనివారి భార్యలు; చిన్న చిన్న స్వయంసహకార వృత్తులు చేసుకునే వారు) సమీకరించి, 'యూనియన్' ఆరంభించారు. ఈ యూనియన్ చాలా కచ్చితమైన యూనియన్ గా కనిపించడంతో, ప్రభుత్వం దాన్ని ట్రేడ్ యూనియన్ గా గుర్తించింది.

శ్రీమతి రమేష్ భట్ గొప్పదనం ఇంకోటుంది: ఆమె 4,500 మంది స్త్రీలను పోగుచేసి, ఒక్కొక్కరి దగ్గర 11 రూపాయల వాటాలు వసూలుచేసి, శ్రీ మహిళా కో ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ - అన్న పేరిట బ్యాంక్ ను ఆరంభించారు. ఈ బ్యాంక్ లో మొత్తం రూ. 2, 80,000ల మూలధనం వున్నది; పనిపాటలు చేసుకునే, ఆ స్త్రీలందరూ ఎప్పుటి కప్పుడు తమకు కావలసిన డబ్బును తీసుకోగలుగుతున్నారు; అప్పు పుచ్చుకోగలుగుతున్నారు. దీని వల్ల డబ్బు ఇబ్బందికి లోనుకావడం అన్నదిగాని, అవసరమైనప్పుడు హెచ్చు వడ్డీలకు తెచ్చుకోడం అన్నదిగాని-లేకుండా వాళ్ళంతా ఎన్నో సౌకర్యాలు పొందగలుగుతున్నారు.

శ్రీమతి భట్ మరికొంతమంది నేవాపరులను

కలుపుకుని 'సెల్ఫ్ ఎంప్లాయ్డ్ విమెన్స్ అసోసియేషన్' కూడా స్థాపించారు. పేదవాళ్ళు వాళ్ళ కాళ్ళమీద నిలబడి ఎంతో కొంత సంపాదించుకోగలగడానికి, ఈ సంఘం సహాయపడుతున్నది. వాళ్ళవాళ్ళకు గల అభిరుచులను బట్టి-వాళ్ళు మట్టి బొమ్మలు చెయ్యడం, చాపలు నెయ్యడం, బుట్టలు అల్లడం, బొమ్మలు గియ్యడం-వంటి చేతిపనులన్నీ చేస్తూ-వాటిద్వారా ధన సంపాదన చెయ్యగలుగుతున్నారు. శ్రీ మహిళా కో ఆపరేటివ్ బ్యాంక్, అవసరమైనపుడల్లా ఇటువంటి వారందరికీ ఆర్థిక సహాయం చేస్తూ పలు విధాలుగా సహాయపడుతున్నది.

శ్రీమతి ఎలా రమేష్ భట్ సూరత్ ఎమ్. టి. బి. కాలేజీలో పట్టభద్రురాలై, తర్వాత న్యాయ శాస్త్రం చదివారు. తొలినుంచీ ఆమెకు గాంధీజీ సిద్ధాంతాల మీద విశ్వాసం. ఆ విశ్వాసంతోనే ఆమె ఈ రంగంలోకి ఉరికి, స్వచ్ఛందంగా నేవ చేయాలని నిశ్చయించుకున్నారు. ఆమె భర్త శ్రీ రమేష్ భట్ ప్రోత్సాహం ఆమెకు ఎంతగానో లభించింది.

శ్రీమతి భట్ 'గుజరాత్ నినారీ', 'ప్రాప్రైర్స్ ఆఫ్ సెల్ఫ్ ఎంప్లాయ్డ్ విమెన్స్' అన్న పుస్తకాలు రాశారు. మహిళా సంస్థలకూ, మహిళలకూ ఉపయోగపడేట్టుగా ఇంకో పుస్తకాన్ని ప్రస్తుతం ఆమె పూర్తి చేస్తున్నారు.

స్టేట్ సెన్సార్ బోర్డ్ ఆఫ్ కల్చరల్ ప్రొగ్రామ్స్, స్టేట్ ఈక్వర్ రెమ్యూనిరేషన్ కమిటీ, స్టేట్ రేబర్ అవ్వయిజరీ కౌన్సిల్ - మొదలైన సంఘాలలో ఆమె సభ్యురాలిగా వుంటున్నారు.

తన కార్యక్రమాల మూలంగా శ్రీమతి భట్, ఇజ్రేల్, జపాన్ దేశాలకు వెళ్ళారు. ఇజ్రేల్ లో తను పొందిన శిక్షణ - పారిశ్రామిక సమస్యలను తెలుసుకోడానికి, పరిష్కరించడానికి ఎంతగానో సహాపడింది - అంటారామె. ఇజ్రేల్ శిక్షణ తర్వాత, అక్కడ ఆమెకు 'ఇంటర్నేషనల్ డిప్లొమా' లభించింది.

అహ్మదాబాదులోని ఏ పేద స్త్రీని అడిగినా, ఆమె శ్రీమతి ఎలా బెన్ రమేష్ భట్ ను, ఒక 'దేవత'గా వర్ణిస్తుంది. ఆలా - 'పేదలపాలిటి పెన్నిధి'గా ఆమెకు ఎంతో గౌరవం వున్నది.

—ప్రసన్నారాధాకృష్ణన్

మొన్న మా యింట్లో రామరావణ యుద్ధంలా పెద్ద చిచ్చు! కారణం ఏమీలేదు - మా యింటి కొచ్చిన చుట్టం చిన్నమ్మాయి, నా అబ్బరు కూతురు కూతురూ పోట్లాడుకున్నారు. ఆ పోట్లాట అలా అలా, చినికి చినికి గారి వానయింది!

ఏమీలేదు దర్త్రా - నా మనమరాలు బొమ్మ పెట్టి ఆడుకుంటూ వుంటే, చుట్టంగారి అమ్మాయి వచ్చి తీసేసుకుంది. ఇది మొద్రోమంది. వాళ్ళమ్మతో ఏర్పాదు చేసింది. 'పోసీలేమ్మా కాన్నేపు ఆడుకుని ఇచ్చేస్తుందిలే' అన్నది వాళ్ళమ్మ. అది వూరుకోలేదు. పొలికేకలు పెడుతూ, ఇల్లు ఎగరగొట్టేలా ఏడవడం మొదలు పెట్టింది. ఏడుస్తున్న కొద్దీ ఆ పిల్ల మరింత చెట్టెక్కి కూచోడం మొదలు పెట్టింది. "ఇలా ఇవ్వమ్మా బొమ్మ! మళ్ళీ పికిస్తుంది" అని ప్రాదేయపడింది, నా కూతురు. ఆ పిల్ల ఇవ్వనంది. పక్కనే వుండి 'బాగోతం' అంతా చూస్తున్న ఆ పిల్ల తల్లి ఏమీ పట్టించుకోనూ లేదు; కలిగించుకోనూలేదు! పుస్తకం చదువుతూ కూచుంది! ఆవిడ దగ్గరకి వెళ్ళి, "ఓసారి ఆ బొమ్మ ఇమ్మని చెబుదురూ, పిల్ల వూరుకోకుండా వుంది" అంది నా కూతురు మొహమాట పడుతూనే. ఆవిడ ఓసారి ఎగాదిగా చూసినట్టు చూసి, "నాకేం తెరీదమ్మా. నేనిమ్మంటే మాత్రం అది ఇస్తుందా - దానిష్టం. ఇస్తే ఇస్తుంది. లేక పోతేలేదు; నేను దాన్ని బాధలా పెట్టను సుమా! ఏం. కాన్నేపు దీం దగ్గర వుంటే ఏం - ఇది చిన్నపిల్లే కదా. దీం దగ్గర్నుంచి తీసుకుంటే ఇది మాత్రం ఏడవదూ?" అని మళ్ళీ పుస్తకంలో వదిలిపోయింది! ఆ మాటకి నా కూతురుకి కోపం వచ్చింది. గబగబా వెళ్ళి ఆ పిల్ల చేతిలోంచి బొమ్మ లాక్కుని, తన కూతురుకి ఇచ్చేసింది! దాంతో, ఆ పిల్ల చేసిన గగ్గోలు ఇంతా అంతా కాదు! 'నా పిల్ల చేతిలోంచి లాక్కోడమేమిటి?' అని ఆ తల్లి - 'మీ వ్యవహారం నాకు నచ్చలేదు' అని నా పిల్లా - జట్టూ జట్టూ పట్టుకోలేదు గాని, అంత పనీ చేశారు. ఎవరెన్ని చెప్పినా ఎవరూ వినిపించుకోలే!....ఎలాగో కాన్నేపటికి సద్దు మణిగినా, ఆవిడ భర్త వచ్చిన తర్వాత మళ్ళీ రేగింది. అతనూ ఏదో అన్నారు: నా కూతురూ, ఏదో అంది; అలా తగువు తారస్థాయికి వెళ్ళింది. దాంతో చుట్టాలు కోపంగా బుట్టా తట్టా పట్టుకుని వెళ్ళిపోయారు!

ఇందులో ఎవరిది తప్పు: -
నా కూతురు, నా మనవరాలూ అవి కాదు గాని, తప్పు చుట్టం ఆవిడదే గదా. ఐనా ఆదేమిటావిడ - పిల్లల్ని అలాగా పెంచడం! అంత ముద్దా! నేను నా కూతుర్ని కోప్పడ్డాను. "పోసీ, ఆవిడకు లేకపోతే లేదు సంస్కారం - నువ్వు కూడా ఎందుకలా నోరు పారేసుకున్నావు?" అన్నాను. "ఏం చెయ్యను? నాకు వట్ల మంది పోతూ వుంటే -" అంది నా కూతురు.
ఆదికాదర్త్రా-పిల్లల్ని కన్నాం అంటే అంతేనా! వాళ్ళని ఎంత జాగ్రత్తగా పెంచాలి! ఎలాంటి విషయాల నేర్పాలి! పిల్లలు అల్లరి చేస్తారు! అది సహజం. అల్లరి పిల్లలు చెయ్యకపోతే, పెద్దవాళ్ళు చేస్తారా! కాని అదే పనిగా అల్లరి చేస్తూ ఉంటే, వాళ్ళని అదుపులో పెట్టవలసిన బాధ్యత మనది కాదూ! వాళ్ళకి మంచి మర్యాద నేర్పవలసిన బాధ్యత మనదికాదూ! మరి మా చుట్టం ఆవిడలా 'నేనేం పట్టించుకోను. అంతా దానిష్టమే' అంటే - ఆ పిల్ల బరి తెగించదూ!
అందులోనూ పరాయివాళ్ళ యింటికి వెళ్ళి నప్పుడు మరింత జాగ్రత్తగా ఉండాలి. "అక్కడికి వెళ్ళక, ఏమీ అడక్కమ్మా-ఏ వస్తువూ ముట్టుకోకూడదు. ఏం?" అని నచ్చజెప్పాలి. చిరాకు పడకుండా, చక్కగా నచ్చజెప్పితే, పిల్లలు విన్నంత బాగా, ఎవరూవిన్నారు. అయితే, వాళ్ళకి చెప్పవలసిన విధానంలో మాత్రం చెప్పాలి. కొందరు చూడండి-ఎవరింటికేనా వెళ్తే-అక్కడ ఉన్న వస్తువులు తియ్యడం, వాటితో ఆడడం, కింద పడేయడం, నాకు కావాలనడం - ఇలా చేస్తూనే వుంటారు. తల్లి కాన్నేపు విసుక్కున్నా తర్వాత ఏమీ అనలేక వూరుకుంటుంది. కాని, వాళ్ళకేలా ఉంటుంది! వున్న వస్తువులన్నీటికి

అలా 'పని చెప్పేస్తూ' ఉంటే, వాళ్ళు మాత్రం ఎంతకని మర్యాదకోసం వూరుకుంటారు? మన యింట్లో మనం ఎలా ఉన్నా పర్వాలేదు. ఇంకో చోటుకు వెళ్ళేటప్పుడు పిల్లలు ఎంత బుద్ధిగా వుండేట్టు చూడాలి: -
పిల్లలకి మంచి చెడ్డ తెరీవు. అందుకే మనం చెప్పాలి. చిన్న తనంలోనే వాళ్ళకి మంచి చెడ్డల విచక్షణ చెప్పాలి. మొక్కగా వున్నప్పుడే వంచ గలంగాని, మానైన తర్వాత ఇంకేం వంచుతాం!
కొందరు పిల్లలకి బుద్ధి చెప్పాలని, చావగొట్టేస్తారు! కొడితే బుద్ధి ఎలా వస్తుంది! కొట్టడం అన్నది చేతగాక చేసే పని! పిల్లల్ని కొట్టకుండానే భయ భక్తుల్లో వుంచుతూ, వాళ్ళని దార్లోకి తేవాలి. కొందరు పిల్లల్ని చూస్తుంటే, ఎంతో ముచ్చట వేస్తుంది. చక్కగా అలా కూచుంటారు. ఏదైనా అడిగితే చెబుతారు; లేకపోతే లేదు. మరి, ఆ పిల్లాడికి వచ్చిన బుద్ధి తక్కిన వాళ్ళ కెందుకని రాదు:- పిల్లల్ని సక్రమంగా, భయభక్తుల్లో ఉంచుతూ పెంచవలసిన బాధ్యత తల్లిదే! ఆ తర్వాతే తండ్రి బాధ్యత. సాధారణంగా పిల్లలు వినకపోవడం అన్నది-అతిముద్దు వల్ల వస్తుంది. కాకిపిల్ల కాకికి ముద్దు - కావచ్చు. అలా అని, 'అతిముద్దు' చేస్తే అది మాత్రం తల్లి మాట ఏం వింటుందర్త్రా!
సాధారణంగా, పిల్లలు అలస్యంగావుట్టినా, అవు రూపంగా వుట్టినా, అతి ముద్దుకు ఆస్కారం కనిపిస్తుంది. తలితండ్రులు అంత 'ముద్దు' చూపక పోతే, తక్కిన వాళ్ళు చూపిస్తూఉంటారు; ఇదిమరీ ప్రమాదం! తల్లి-పిల్లల్ని అలా వదిలేసి, తన పని తాను చూసుకుంటూ కూచుంటే-ఆ పిల్లలను అవతలవాళ్ళు ఎలా ఆడిస్తున్నారో అర్థం కాదు. ఎన్ని పనుల్లోవున్నా తన బాధ్యతగా, పిల్లల మీద ఆ తల్లి ఓ కమ్మ వేసే ఉండాలి.
తన పని చేసుకోదానికి అటంకం ఉండదని, పిల్లల్ని బయట వాళ్ళతో పంపించేస్తూ ఉంటారు కొందరు. అప్పుడు వాళ్ళకి ఎలాంటి బుద్ధులు నేర్చుతారో ఏమిటో - మనం చూడొచ్చామా! ఏమైనా 'పిల్లల పెంపకం' వుంది చూశారూ-కత్తి మీద సాములాంటిది. ఎన్ననుకున్నా ఏ మను కున్నా పిల్లల్ని సవ్యంగా పెంచవలసిన బాధ్యత తలిదండ్రులదే. అందుకే అంటాడు - పిల్లలు మంచి వాళ్ళయినా, చెడ్డ వాళ్ళయినా ఆ పేరు తలిదండ్రులకే-అని! కాదూ!

కావాలి అనుకుంటే కావలసినంత వినోదం!

రేడియో సిలోన్

రేడియో కార్యక్రమాల్లో ఇంటిల్లిపాదికి అనందం కలిగించాలంటే - 'రేడియో సిలోన్' కు మించినది లేదు! ఇంగ్లీషు, హిందీ, తెలుగు, తమిళం, కన్నడ, మలయాళ భాషల కార్యక్రమాల్లో స్పష్టత, స్వచ్ఛత కావాలంటే 'రేడియో సిలోన్' వినవలసిందే! రేడియోలో అన్ని స్టేషన్లూ త్రిప్పి చూడండి - ఏ స్టేషన్ విస్పష్టంగా విన వస్తుందో అది, కచ్చితంగా 'రేడియో సిలోన్'.

ఇంగ్లీషు-ప్రతిదినం
0600 to 1000 hrs

15525 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)
1800 to 2300 hrs
15425 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

హిందీ-సోమవారం
0600 to 1000 hrs
1200 to 1400 hrs
1900 to 2300 hrs

సుండి శనివారం వరకు
11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

హిందీ-ఆదివారాలు మాత్రం

0600 to 1400 hrs
1900 to 2300 hrs

11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తమిళం-ప్రతిదినం

1630 to 1900 hrs

11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

మలయాళం-ప్రతిదినం

1530 to 1630 hrs

11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తెలుగు-ప్రతిదినం

1430 to 1530 hrs

11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

కన్నడం-ప్రతిదినం

1400 to 1430 hrs

11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

విదేశాలలో వ్యాపారాభివృద్ధి కోరుకునే ప్రకటన
దారులు ఈ విలాసాన్ని నంపదించండి.

రేడియో అధ్వర్యనింగ్ సర్వీసెస్

ఎనిర్ కోర్ట్

ఊండ్చి రోడ్

బొంబాయి 400039

తెలిఫోన్ : 213048/7

గ్రామ్యు : RADONDA

30, ఏప్రిల్ బ్రడ్ క్రాస్ స్క్వేర్

మండవల్లిపాక్కం

మదరాసు 600028

తెలిఫోన్ : 73738

గ్రామ్యు : RADONDA

ఈ
దీపావళి
పండుగకు
మైలాపూర్

వాణీ సిల్స్

వారి వట్టు చీరలు ధరించి ఆనందించండి

దీపావళి కొత్త రంగులు
అను మరియు అర్చన
సరికొత్త డిజైనులు
ప్రతిభ మరియు సుప్రజ

వాణీ సిల్స్

(ఎర్కండిషన్డ్ షోరూమ్)

132, రాయపేట హైరోడ్

'జమ్మి బిల్డింగ్ దగ్గర'

మైలాపూరు, మద్రాసు-600 004

ఫోన్ : 76359

మా పొదుపు పథకంలో చేరి లాభం పొందండి!

